

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “กระบวนการกลายเป็นชายขายบริการ” ครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ ขั้นตอน และภาวะเงื่อนไขของกระบวนการกลายเป็นชายขายบริการ ภาวะการปรับตัว แบบแผนพฤติกรรม รวมถึงทัศนคติต่อตนเอง และอาชีพของชายขายบริการ ดังนั้น ในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- ทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (the deviant behavior perspective)
- ทฤษฎีการเสียระเบียบหรือความไม่เป็นระเบียบในสังคม (the social disorganization perspective)
- ทฤษฎีไร้ระเบียบ (anomie)
- ทฤษฎีตีตรา (The labelling perspective)

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

2.3 ผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (The Deviant Behavior Perspective)

สุพัตรา สุภาพ (2541: 9) อธิบายว่า แนวความคิดของทฤษฎีนี้เชื่อว่า พฤติกรรมหรือสภาวะการณ์ใด ๆ ที่มีการเบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานของสังคมนั้น อาจเกิดจากวิธีการอันชอบธรรมที่ใช้กันอยู่ มีลักษณะเป็นอุปสรรคต่อเป้าหมายของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เช่น

เด็กยากจน โอกาสที่จะได้รับการว่าจ้างในการทำงานน้อยเพราะค้อยการศึกษา ค้อยทักษะ ฯลฯ พวกเขาเหล่านี้อาจจะมารวมตัวกันเป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อยของตน และยอมทำตาม กฎเกณฑ์ของกลุ่มของตน เพราะอยากเป็นพวกเดียวกับกลุ่ม เช่น การเสพยาเสพติด ลักขโมย ฯลฯ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าคนที่มีโอกาสจำกัดทุกคนในการประกอบอาชีพจะต้องกลายเป็น ผู้ทำผิดเสมอไป เพราะจะต้องมีแรงจูงใจบางอย่าง เช่น หากกลุ่มยกย่องคนทำผิดหรือเพื่อน เป็นพวกมึงฉาชีพ บุคคลนั้นก็จะมีบรรยากาศที่จูงใจไม่น้อยให้กระทำผิด

วราคม ทิสุกะ (2531: 63) กล่าวว่า คำว่า “เบี่ยงเบน” (deviance) มีผู้ใช้ ในภาษาไทย อีกอย่างหนึ่งว่า “พฤติกรรมฝืนสังคม” และยังมีบางท่านใช้คำว่า “พฤติกรรมนอกคอก”

ปัญหาสังคมเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม พฤติกรรมทาง สังคมจึงมีทั้งที่เป็นปัญหาและไม่เป็นปัญหา ดังนั้นพฤติกรรมเบี่ยงเบนเองจึงมีทั้งที่เป็นปัญหา และไม่เป็นปัญหา พฤติกรรมใดจะเบี่ยงเบนและเป็นปัญหาหรือไม่ขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานและ ความรู้สึกของสังคม โดยปกติแล้วพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในทิศทางที่ สังคมไม่ยอมรับ และเป็นพฤติกรรมที่อยู่เกินขีดที่สังคมจะทนได้

Rubington & Weinberg (1977: 149 อ้างถึงใน วราคม ทิสุกะ, 2531: 63) ได้นิยามว่า “ปัญหาสังคมย่อมสะท้อนให้เห็นว่ามีการละเมิดสิ่งที่สังคมคาดหวังว่าสมาชิกแห่งสังคมควร กระทำ ควรพูดหรือควรคิดอย่างไรดี พฤติกรรมหรือสถานการณ์ใดที่เบี่ยงหรือเบนออกไป จากแนวทางหรือบรรทัดฐานแห่งการกระทำทางสังคม เรียกว่า “พฤติกรรมหรือสถานการณ์ เบี่ยงเบน”

จากคำนิยามนี้จึงมีคำสำคัญที่ควรพิจารณาอยู่ 2 คำ คือ บรรทัดฐานทางสังคม และการ ละเมิด

1. บรรทัดฐานทางสังคม (social norms)

บางครั้งอาจใช้คำอื่นแทนกันได้ เช่น สิ่งที่สังคมคาดหวัง หรือข้อคาดหวังของสังคม (social expectations)

2. การละเมิด (violations)

ศาสตราจารย์โคห์เสน (1970: 1 อ้างถึงใน วราคม ทิสุกะ, 2531: 64) กล่าวว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนจะปรากฏอยู่ในทุกหนทุกแห่ง ไม่อยู่ในรูปหนึ่งก็จะอยู่ในอีกรูปหนึ่ง สังคมทุกสังคมย่อมมีกฎเกณฑ์... และที่ใดมีกฎเกณฑ์ที่นั่นก็ย่อมมีการละเมิดกฎเกณฑ์ การละเมิดกฎเกณฑ์เรียกว่า “พฤติกรรมเบี่ยงเบน”

จากคำนิยามนี้ ก็จะมีความหมายในตัวเองว่า บรรทัดฐานทางสังคม เป็นสิ่งที่มิได้อยู่แล้ว ตามปกติของสังคมเป็นสิ่งที่สมาชิกของสังคมส่วนใหญ่ยอมรับและปฏิบัติตาม โดยไม่มีเงื่อนไขหรือเหตุผลใด ๆ เพราะเหตุผลโดยพฤตินัยที่ว่าบรรทัดฐานของสังคมแต่ละอย่างนั้น สมาชิกของสังคมส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม หรืออย่างน้อยก็เห็นว่า ถ้าปฏิบัติไปตามนั้นก็ไม่มีผลเสียหายนะอะไรเกิดขึ้น เพราะฉะนั้น ถ้าบุคคลใดไม่ยอมรับบรรทัดฐานของสังคมและมีการละเมิดเกิดขึ้น คือไม่ปฏิบัติตามแนวทางแห่งบรรทัดฐานของสังคมจะโดยมีเจตนาหรือไม่ก็ตาม พฤติกรรมที่บุคคลละเมิดบรรทัดฐานทางสังคมนี้เองเรียกว่า “พฤติกรรมเบี่ยงเบน”

เสริน ปุณณะหิตานนท์ (2522: 26 อ้างถึงใน วราคม ทิสุกะ, 2531: 64) ได้กล่าวถึงคำนิยามที่ศาสตราจารย์ แบล็ก และไรส์ (Black & Reiss) ให้ไว้เกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่า หมายถึง การกระทำใด ๆ ก็ตามถ้าสร้างความชิงชังให้เกิดขึ้นแก่เหล่าชนผู้รู้เห็นการกระทำได้มากเท่าใด หรือในจำนวนของเหล่าชนผู้ชิงชังมากขึ้นเท่าไร และมีการเรียกร้องให้มีการลงโทษมากขึ้นเท่าไร การกระทำนั้นก็จะเป็นการเบี่ยงเบนมากขึ้นเท่านั้น

จากคำนิยามข้างต้น พอจะมองเห็นประเด็นที่ชัดเจนที่ว่า พฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือไม่ สังคมคือเหล่าคนที่รู้เห็นพฤติกรรมนั้นเป็นผู้กำหนด กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือปัญหาสังคมใด ๆ จะถูกกำหนดโดยปฏิริยาของสังคม ซึ่งประกอบด้วย 3 ระดับ คือ ขอมรับ พอทนได้ และทนไม่ได้หรือไม่ยอมรับ

ลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ถาวร เกิดเกียรติพงศ์ (2522: 35-36 อ้างถึงใน วราคม ที่สุกะ, 2531, 65-66) กล่าวว่า มีการแบ่งลักษณะของการเบี่ยงเบนออกเป็น 7 ลักษณะ ดังนี้

1. การกระทำที่เบี่ยงเบน ได้แก่ การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น เช่น อาชญากรรม ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นทั้งชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินเงินทอง
2. การบริโภคสิ่งของหรือบริการที่เบี่ยงเบน ได้แก่ การบริโภคและอุปโภคสิ่งของที่ผิดกฎหมาย หรือใช้บริการที่ผิดกฎหมาย เช่น คี๋มสุราเถื่อน สูบกัญชา เทียวหญิงโสเภณี เล่นการพนัน เป็นต้น
3. การขายสิ่งของต้องห้าม อันเป็นการละเมิดข้อบัญญัติหรือกฎหมายบ้านเมือง รวมถึงการหาบริการที่ผิดกฎหมาย เช่น กรณีหญิงโสเภณี พวกแมงดา จะถือว่ามีคามเบี่ยงเบนมากกว่าผู้ใช้บริการ
4. การแสดงที่ต้องห้าม อาทิเช่น การแสดงการเปลือยกายในที่สาธารณะ เป็นต้น
5. ลัทธิความเชื่อที่ต้องห้าม โดยปกติมักเป็นลัทธิความเชื่อถือทางการเมืองของฝ่ายตรงข้าม เช่น อยู่ในกลุ่มผู้นิยมลัทธิประชาธิปไตย แต่กลับไปนิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ หรืออยู่ในกลุ่มผู้นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่กลับไปนิยมลัทธิประชาธิปไตย เป็นต้น
6. การกระทำอัตวินิบาตกรรม (Suicide) โดยทั่วไปการกระทำอัตวินิบาตกรรม หรือการฆ่าตัวตายย่อมถือว่าเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน แต่ในบางกรณีไม่ถือว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน แต่ถือว่าเป็นวชิกรรม ดังเล่นในกรณีของหน่วยบินกล้าตายของญี่ปุ่นในสงครามโลก

ครั้งที่ 2 คือหน่วยบินกามิกาเซ่ หรือในกรณีของทหาร ตำรวจ และอาสาสมัครที่ออกรบและเสียชีวิตในสงคราม โดยการสมัครออกรบแนวหน้าเป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การกระทำอัตวินิบาตกรรมของคนหลาย ๆ คนที่กระทำเพื่อหนีหนีสิน หนีความอับอาย หนีความเจ็บปวดทรมาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้ ถือเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน

7. คุณสมบัติที่เบี่ยงเบน แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะทางร่างกายที่เบี่ยงเบน เช่น คนแคระ คนตาบอด หูหนวก บ้าใบ้ เป็นต้น และคุณสมบัติทางจิตที่เบี่ยงเบน เช่นคนที่เป็นโรคจิตเภท จิตเบี่ยงเบน ปัญญาอ่อน เป็นต้น ซึ่งเป็นลักษณะภายในหรือลักษณะทางด้านจิตวิทยาของบุคคล

ดังนั้นปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน จึงได้แก่ ปัญหาโสเภณี ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาขาดสติให้โทษ ปัญหาอัตวินิบาตกรรม ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหาโรคพิษสุราเรื้อรัง เป็นต้น

ความเบี่ยงเบนเป็นพฤติกรรมเชิงสัมพัทธ์

ในชุมชนชนบท ซึ่งสมาชิกของสังคมมักจะมีแบบแผนของการกระทำที่เป็นแบบเดียวกันแทบทุกอย่าง การตัดสินใจอะไรเป็นสิ่งดีงามหรือเป็นสิ่งชั่ว เป็นสิ่งบาป ก็มักจะตรงกัน เพราะทุกสิ่งทุกอย่างดูเหมือนจะถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว และมีปรากฏในฐานะเป็น “มาตรฐานของพฤติกรรม” โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับข้อที่ว่าพฤติกรรมใดจะเป็นปัญหาหรือไม่ ก็ดูเหมือนจะเป็นที่รู้เป็นที่เข้าใจกันอยู่แล้ว เช่น การเป็นโสเภณี พฤติกรรมรักร่วมเพศ ความผิดปกติทางจิตใจ การติดยา และโรคพิษสุราเรื้อรัง การกระทำอัตวินิบาตกรรม เป็นต้น การกำหนดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในรูปแบบที่ดูเหมือนจะกำหนดไว้ล่วงหน้าเช่นนี้ เป็นการพิจารณาตัดสินแบบสำเร็จรูป เบ็ดเสร็จในตัวเอง เรียกว่า “พฤติกรรมเบี่ยงเบนเชิงสัมบูรณ์” (absolute)

แต่ในชุมชนเมืองสมัยใหม่ ซึ่งเป็นชุมชนเชิงซ้อน ที่ประกอบด้วยกลุ่มทางสังคมมากมายหลายหลาก ไม่ว่าจะเป็นในด้านของกลุ่มเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม การศึกษา ถิ่นที่อยู่เดิม ซึ่งแต่ละกลุ่มทางสังคมเหล่านี้ก็มีแบบแผนของการคิด การพูด การกระทำ และการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมที่แตกต่างกัน ดังนั้น พฤติกรรมบางอย่างอาจจะเป็นสิ่งที่ดีงามสำหรับกลุ่มหนึ่ง แต่อาจจะเป็นสิ่งไม่น่าไว้วางใจสำหรับกลุ่มอื่น และยิ่งไปกว่านั้น อาจจะเป็นสิ่งที่ต้องขจัดปิดเป่าให้หมดสิ้นไปสำหรับบางกลุ่มก็เป็นได้ ลักษณะการกำหนดพฤติกรรมโดยการเทียบเคียงทรงสนะของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ในปริมาณของความคิดและความรู้สึกที่แตกต่างกันดังกล่าวนี้เป็นการพิจารณาตัดสินในเชิงสัมพัทธ์ (relative)

ศาสตราจารย์ คลินาร์ด (Marshall B. Clinard) (อ้างถึงใน วราคม ทีสุทะ, 2531: 67-68) สรุปว่ามีแบบความคิดหรือทฤษฎีทางสังคมวิทยาเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนเชิงสัมพัทธ์ 4 แบบ คือ

1. แบบพยาธิวิทยาทางสังคม

กลุ่มนี้มองพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่าเหมือนกับเชื้อโรคร้ายที่ทำให้สังคมเจ็บป่วย ทั้งนี้โดยพื้นฐานความคิดที่ว่าสังคมมนุษย์เปรียบเหมือนกับร่างกายของคนที่เขาเรียกว่า สังคมเหมือนอินทรี

2. แบบความคิดของจิตแพทย์หรือแบบจิตวิเคราะห์ทางสังคม

กลุ่มนี้มองพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่าเป็นผลมาจากการเจ็บป่วยทางจิตใจ เช่น รักร่วมเพศ การหย่าร้าง หรือแม้แต่อาชญากรรมก็เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความเจ็บป่วยทางจิตใจ ซึ่งกลุ่มนี้มีพื้นฐานความคิดมาจากแนวทฤษฎีของซิกมุนด์ ฟรอยด์ และจิตแพทย์คนอื่น ๆ ที่เชื่อว่าพฤติกรรมทางร่างกายทุกรูปแบบมาจากการควบคุมและผลักดันของจิตใจ จิตใจที่ชั่วร้ายก็ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ชั่วร้าย

3. แบบความคิดของกลุ่มทฤษฎีสังคมพิการ

กลุ่มนี้มองปัญหาสังคมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ ว่าเป็นผลมาจากความล้มเหลวของสังคม ที่ไม่สามารถควบคุมสมาชิกของตนให้ประพฤติ ปฏิบัติตามระเบียบ กติกา ข้อบังคับของสังคม โดยมีแนวความคิดจากทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่ที่เชื่อว่า สังคมเป็นระบบ กระทำการของระบบใหญ่ ระบบย่อยต่าง ๆ ในสังคม หรือที่เรียกว่าสถาบันทางสังคม ซึ่งสังคมปกติจะดำเนินไปอย่างมีระบบ มีความสมดุลเป็นอย่างดี เมื่อใดที่เกิดการเสียดุลย์ในระบบเพราะความล้มเหลวของระบบใดระบบหนึ่ง ก็จะเกิด “ความพิการทางสังคม” ขึ้น และความล้มเหลวของระบบสถาบันที่เกิดขึ้นนั้นก็มิสาเหตุมาจากการเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสังคมอย่างรวดเร็ว จนระบบสถาบันทางสังคมไม่อาจปรับตัวได้ทันและเหมาะสม

4. แบบความคิดของทฤษฎีอะโนมี

กลุ่มนี้มองปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการขัดแย้งระหว่างเป้าหมายของสังคม กับวิธีการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ไม่สอดคล้องกัน เป็นความขัดแย้งระหว่างสังคมและปัจเจกชน โดยพื้นฐานความคิดของทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีรูปแบบการปรับตัวของเมอร์ตัน (Robert K. Merton)

แมคกี และคณะ (Mc Gee and Others, 1977: 530-532 อ้างถึงใน วราคม ที่สุกะ, 2531: 68-69) กล่าวว่า ความเบี่ยงเบนเป็นการกำหนดตัดสินของบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งต่อบุคคลอื่นหรือกลุ่มอื่น ว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งถือเอาเงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรมของตนเป็นหลักในการกำหนดตัดสิน ซึ่งมีความหมายในทางปฏิบัติตามที่เป็นจริงว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในเงื่อนไขทางสังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ก็ย่อมจะกำหนดตัดสินสิ่งที่ต่างกันแม้ในพฤติกรรมเดียวกัน กล่าวโดยสรุป เงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดตัดสินในลักษณะที่เบี่ยงเบนของพฤติกรรมมี 5 ลักษณะ ดังนี้

1. สังคม (สังคมแต่ละสังคมจะมีแบบแผน/ตัวกำหนดพฤติกรรมที่แตกต่างกัน)
2. เวลา (สังคมเดียวกันแต่ต่างเวลา ต่างยุคสมัยกัน ตัวกำหนดพฤติกรรมก็ต่างกัน)

3. สถานการณ์ (เช่น เปลือยกายในห้องน้ำไม่เบี่ยงเบน แต่เปลือยกายในที่สาธารณะจัดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนแน่นอน ในฐานะที่ขัดกับศีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นต้น)

4. สถานภาพทางสังคม (คนที่แสดงพฤติกรรมแบบเดียวกัน แต่อยู่ในสถานภาพทางสังคมที่ต่างกัน บางคนก็ถือว่าเบี่ยงเบน ในขณะที่บางคนถือว่าไม่เบี่ยงเบน เช่น เด็กค่อมเหล่า/ดูบнуห์ ถือว่าเบี่ยงเบน ในขณะที่พฤติกรรมเดียวกันนี้ แต่กระทำโดยผู้ใหญ่ไม่ถือว่าเบี่ยงเบน เป็นต้น)

5. ผลของพฤติกรรมที่ตามมา เช่น การค่อมสุราตามปกติไม่เบี่ยงเบน แต่ถ้าค่อมสุราจนมีเมามาและขับขี่ยวดยานพาหนะ และก่อให้เกิดผลเสียหายตามมา จัดเป็นความเบี่ยงเบน เป็นต้น

ความจริงคำว่า “พฤติกรรมเบี่ยงเบน” อาจใช้คำบางคำแทนก็น่าจะได้ ดังเช่น ศาสตราจารย์ โคนิก (Koenig) ใช้คำว่า “ปัจเจกชนพิการ” (individual disorganization) ซึ่งก็มีความหมายอย่างเดียวกัน คือ บุคคลไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดีเหมือน ๆ คนอื่น ๆ พฤติกรรมการปรับตัวของเขาเป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ จึงส่งผลให้กลายเป็นปัญหาภาวะปัจเจกชนพิการนี้ โคนิกเชื่อว่าอาจเกิดสืบเนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่างที่ถ้าไม่อยู่ในตัวบุคคลที่มีปัญหาก็จะอยู่ในสังคมที่เขาดำรงชีวิตอยู่นั่นเอง หมายความว่า สังคมพิการเป็นสาเหตุอย่างสำคัญที่ก่อให้เกิดปัจเจกชนพิการ

ปัจเจกชนพิการ (Individual Disorganization)

เป็นที่เข้าใจกันอยู่แล้วว่าสังคมทุกแห่งย่อมต้องการให้สมาชิกของสังคมปฏิบัติตามแนวทางของวิถีประชา ศีลธรรมจรรยา และกฎหมาย หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ การปฏิบัติตามแนวแห่งค่านิยมของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแบบแผนแห่งพฤติกรรมทางสังคม (social norms) แต่ก็มักมีเสมอที่บุคคลในสังคมไม่สามารถสนองตอบความต้องการของสังคมได้ทุกอย่าง ซึ่งอาจยังผลให้เขาพัฒนาบุคลิกภาพที่มีปัญหาจนถึงกับกลายเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพพิการ หรือชอบประพฤตินฝ่าฝืนระเบียบของสังคมได้

ภาวะที่บุคคลมีบุคลิกภาพพิการ หรือภาวะที่บุคคลมีการปรับตัวที่มีปัญหา หมายความว่า บุคคลไม่ได้ปรับตัวให้เข้ากับสังคมโดยรวมได้ แม้ว่าในหลาย ๆ กรณีเขาอาจจะปรับตัวเข้ากับกลุ่มบางกลุ่มได้ เช่น แก๊งบุคคลอันธพาล หรือแก๊งอาชญากรรม เป็นต้น ดังนั้น ภาวะที่บุคคลมีบุคลิกภาพพิการอาจสืบเนื่องมาจากเงื่อนไขทางสังคม 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. สังคมโดยส่วนรวมเองตกอยู่ในภาวะพิการ
2. ระบบค่านิยมของสังคมกำลังเสื่อมโทรม หรือระส่ำระสาย
3. ระบบค่านิยมของสังคมอยู่ในระหว่างการปรับเปลี่ยน เตรียมการรับกับแบบแผนใหม่ ๆ ที่กำลังเกิดขึ้น

จึงอาจกล่าวได้ว่า ภาวะสังคมพิการจะทำให้บุคคลรู้สึกสับสน และสงสัยเกี่ยวกับบรรทัดฐานแห่งพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงาม อันจะก่อให้เกิดการปรับตัวที่มีปัญหาขึ้นได้ เพราะฉะนั้นจึงเป็นไปได้มากกว่าภาวะพิการของปัจเจกชน หรือปัจเจกชนพิการอาจเกิดขึ้นเนื่องจากปัจจัยหลายอย่างที่ไม่อยู่ในตัวบุคคลที่มีปัญหา ก็จะอยู่ในสังคมที่เขาอาศัยอยู่นั้นเอง บุคคลนั้นอาจเกิดขึ้นมาพร้อมกับความไม่สามารถนั้น หรืออาจได้รับความไม่สามารถนั้นมาในภายหลัง ซึ่งสภาพการณ์นี้ย่อมเป็นปัจจัยที่ชัดเจนหรือป้องกันมิให้เขาปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างสอดคล้อง แต่อย่างไรก็ดี ผู้ที่ควรจะได้รับผิดชอบอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยงต่อภาวะบุคคลพิการในสังคม ก็คือ “สังคม” นั้นเอง

สังคมพิการและบุคคลพิการ

ภาวะที่บุคคลมีบุคลิกภาพอันเนื่องมาจากสังคมเป็นต้นเหตุ โดยทั่วไปก็ถือว่าเป็นผลของสภาพจิตใจที่ขัดแย้ง ซึ่งเกิดจากสภาพทางวัฒนธรรม ในสภาพการณ์ดังกล่าว สมาชิกส่วนใหญ่ของสังคมสามารถปรับตัวได้อย่างเป็นที่น่าพอใจพอสมควร แต่จะมีสมาชิกจำนวนหนึ่ง ที่การปรับตัวของเขามีปัญหา

สังคมสมัยใหม่ คือ สังคมที่เราอาศัยอยู่ในปัจจุบันมีโครงสร้างที่ซับซ้อน มีแต่การแข่งขันชิงดีชิงเด่น และการขัดแย้ง รวมทั้งการที่ให้สมาชิกของสังคมต้องปฏิบัติตามอย่างมากมาย จึงมักเกิดช่องว่างที่กว้างเกินไปในการอบรมสั่งสอนและการยอมรับปฏิบัติตามจากตัวแทน เช่น บ้าน วัด และโรงเรียน กับสิ่งที่คาดหวังในโลกแห่งความเป็นจริง

การเข้าร่วมกลุ่มกับบุคคลที่มีพื้นภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และมีมาตรฐานทางศีลธรรมจรรยาที่แตกต่างกัน ย่อมทำให้เกิดแบบแผนความคิดที่เกี่ยวกับสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิดแตกต่างกันไป เช่น มีการกระตุ้นให้เกิดความอยากได้ (desires) โดยผ่านเครื่องมือโฆษณา ซึ่งบ่อยครั้งเราไม่อาจจะแสวงหามาบำบัดความต้องการนั้นได้ ในที่สุดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางวัฒนธรรมย่อมก่อให้เกิดความคิดใหม่ ๆ พร้อมกันนั้น ก็สร้างมาตรฐานใหม่ ๆ ขึ้นด้วย ในขณะที่เดียวกับที่ความคิดและมาตรฐานเก่า ๆ ยังคงมีอยู่อย่างเดิม สภาพการณ์ดังกล่าวนี้ทั้งหมดย่อมทำให้บุคคลเกิดความงงงวย และไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ตนเองต้องการอยากจะได้หรืออยากจะเป็นจริง ๆ คืออะไร ในที่สุดก็จะตกอยู่ในสภาพที่ไม่อาจก้าวตามทันสถานการณ์นั้นได้ ซึ่งอาจส่งผลให้เขาต้องตกเป็นเหยื่อของโรคประสาทและโรคจิตชนิดต่าง ๆ หรือกระทำอัตวินิบาตกรรม หรืออาจกลายเป็นอาชญากร หรือกลายเป็นบุคคลที่มีความคิดเห็นรุนแรงทางการเมืองอย่างที่สุด หรือเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และไม่มี ความพอใจกับทุกสิ่งทุกอย่างได้

ศาสตราจารย์ บลอคซ์ (Bloch) (อ้างถึงใน วราคม ที่สุกะ, 2531: 71) เชื่อว่าบุคคลผู้ประสบกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรุนแรง และลึกซึ้ง ซึ่งเขาเองมีปัญหาในเรื่องการปรับตัว อาจเลือกกระทำกรอย่างใดอย่างหนึ่งใน 5 ประการต่อไปนี้

1. หันกลับไปปฏิบัติตามบรรทัดฐานแห่งพฤติกรรมทางสังคมแบบเดิม
2. สร้างแบบพฤติกรรมของตนเองขึ้นใหม่ และพยายามผลักดันให้สังคมยอมรับ
3. โจมตีระเบียบแบบแผนสังคมแบบเดิม โดยการแสดงพฤติกรรมแอนตี้สังคม เช่น เกะกะเกร และอาชญากรรม

4. ปลีกตัวออกจากสังคม เช่น แกล้งทำตัวเป็นคนบ้า หรือถอนตัวออกจากสถานการณ์ และท่องเที่ยวไปไหนมาไหนอย่างอิสระ โดยไม่สนใจเรื่องอะไร หรือกับใคร ๆ

5. เหมิ่นเบื้อชีวิต และพยายามหนีชีวิต โดยการกระทำอัตวินิบาตกรรม (Koenig, 1970: 58-60 อ้างถึงใน วราคม ทีสุกะ, 2531: 71)

ณรงค์ เส็งประชา (2538: 225-226) กล่าวว่าพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม เป็นพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมที่แสดงออกและมีผลต่อส่วนรวม ประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นสภาวะการณ์ที่ไม่ปลอดภัยสำหรับตนและสังคม เช่น การค้าประเวณี การติดยาเสพติด การประกอบอาชญากรรม การที่คนเรามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น อาจเกิดจากปัจจัยหลายประการ เป็นต้นว่า

1. ปัจจัยทางชีววิทยา

เนื่องจากกรรมพันธุ์ ความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ ทำให้บุคคลที่มีความผิดปกตินั้น ๆ แสดงพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับออกมา เช่น เป็นผู้มีอารมณ์ฉุนเฉียว โกรธง่าย มีความต้องการทางเพศสูง ใจเขลาถูกชักจูงไปในทางที่ผิด หรือกระทำผิดได้ง่าย

2. ปัจจัยทางจิต

เช่น ความคับข้องใจ ที่ได้รับการปฏิบัติด้วยความไม่เป็นธรรม หรือจิตใจที่เกิดความต้องการอย่างรุนแรง อาจทำให้บุคคลมีจิตผิดปกติ ก่อปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการฆ่าตัวตาย หรือปัญหาอื่น ๆ ก็ได้

3. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม

ทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมชักนำให้เกิดปัญหาสังคมได้เช่นกัน เช่น ปัญหาโสเภณี เกิดจากการที่ชาวบ้านขายถูกสาวไปเป็นโสเภณีเพื่อขจัดความยากจน ปัญหาความยากจน เกิดจากธรรมชาติไม่อำนวยต่อการทำมาหากิน ประกอบกับความค้ำอญคุณภาพของคน

4. ปัจจัยทางค่านิยม

ทำให้ผู้คนต่างพยายามหาวิธีการให้ได้มาซึ่งค่านิยมในสังคม ไม่ว่าจะป็นด้วยวิธีการที่สังคมยอมรับ เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคมหรือไม่ก็ตาม ดังนั้นจึงก่อให้เกิดปัญหาสังคมได้ เช่น ค่านิยมในเพชรพลอย เงินทอง ทำให้ต่างคนต่างอยากจะได้ อยากจะมีซึ่งถ้าไม่สามารถหามาด้วยวิธีสุจริตก็อาจจะใช้วิธีทุจริต

อำนาจ ไตรพจน์ (2538: 12-19) ได้อธิบายถึงความหมายของ “พฤติกรรมเบี่ยงเบน” จากพจนานุกรมและนักทฤษฎีต่าง ๆ ไว้ดังนี้

จากพจนานุกรมทางสังคมศาสตร์ ได้บรรยายไว้ว่า “พฤติกรรมเบี่ยงเบน” เป็นพฤติกรรมที่แตกต่างหรือฝ่าฝืน หรือขัดแย้งกับมาตรฐานที่สังคมยอมรับ หรือวัฒนธรรมภายในระบบกลุ่มสังคมนั้น และพจนานุกรมทางพฤติกรรมศาสตร์ได้กล่าวไว้ว่า “ความเบี่ยงเบน” คือการที่บุคคลมีลักษณะแตกต่างหรือผิดไปจากบรรทัดฐานสังคม ลักษณะที่แตกต่างกันอันได้แก่ ทศนคติ มาตรฐานทางศีลธรรม และพฤติกรรมที่สามารถมองเห็นได้ชัด เป็นต้น

เมอร์ตัน (Robert K. Merton) (อ้างถึงใน อำนาจ ไตรพจน์, 2538: 15) กล่าวว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นเรื่องการอ้างถึง การกระทำที่ละเมิดหรือเกินเลยไปจากชุดบรรทัดฐานที่คนส่วนใหญ่ปฏิบัติกัน เช่น การไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือการกระทำของบุคคลที่มีสภาพคล้ายเด็ก หรือการกระทำที่มีลักษณะ “ทำหาย” หรือ “แหวกแนว” เช่น พวกปัญญาชน นักวิทยาศาสตร์ นักเขียน ที่ไม่สนใจจะทำตามกฎระเบียบบางอย่างที่เกี่ยวข้อง

Becker (อ้างถึงใน อำนาจ ไตรพจน์, 2538: 15) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่า “กลุ่มทางสังคมได้สร้างความเบี่ยงเบนขึ้นมาโดยอาศัยเกณฑ์การละเมิดกฎเกณฑ์ ดังกล่าวก่อให้เกิดความเบี่ยงเบน โดยใช้กฎเกณฑ์เหล่านั้นต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมละเมิดดังกล่าว และประทับตราพวกเขาว่าเป็น “คนนอกคอก” (outsiders) จากจุดยืนอันนี้ ความเบี่ยงเบนจึงไม่ใช่คุณลักษณะของการกระทำที่บุคคลกระทำ แต่เป็นผลตามมาของการใช้กฎเกณฑ์ หรือการลงโทษของคนอื่น ๆ ที่มีแต่ผู้กระทำความผิด ผู้ที่เบี่ยงเบนคือ คนผู้ซึ่งการประทับตราถูกใช้เป็นผลสำเร็จ พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนคือ พฤติกรรมที่คนอื่นประทับตรา...”

เพราะฉะนั้น ความเบี่ยงเบนจึงเป็นผลตามมาของการตอบสนองของคนอื่น ๆ ที่มีต่อการกระทำของบุคคล การที่พฤติกรรมนั้นละเมิดกฎเกณฑ์ทางสังคมยังไม่เพียงพอที่จะกลายเป็นผู้เบี่ยงเบน แต่ยังขึ้นอยู่กับปฏิกิริยาของผู้อื่นในสังคมที่มีต่อผู้ละเมิดกฎ

กล่าวโดยสรุป การเบี่ยงเบนคือพฤติกรรมที่กลุ่มหรือสังคมเห็นว่าผิดไปจากบรรทัดฐานคนทั่วไป ก่อให้เกิดการต่อต้าน และลงโทษผู้กระทำผิด การเบี่ยงเบนที่เห็นชัดสุดคืออาชญากรรม หรือการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายอาญา เช่น ฉาดกรรม ดิดยาเสพติด ฝ่าฝืนกฎหมายจราจร เป็นต้น และการที่จะระบุว่าพฤติกรรมใดเบี่ยงเบนหรือไม่นั้นไม่อาจระบุได้โดยตัว ทั้งนี้เพราะว่าการกระทำอย่างหนึ่งสำหรับคนกลุ่มหนึ่งหรือยุคสมัยหนึ่งอาจเป็นการกระทำเบี่ยงเบน แต่อาจเป็นสิ่งที่ยอมรับของคนอีกกลุ่มหนึ่งหรือยุคสมัยหนึ่ง เช่น เกย์ในสังคมสมัยก่อนใครเป็นต้องปกปิดเพราะน่าอับอาย ในปัจจุบันเกย์ไม่ต้องปกปิดซ่อนเร้นอีกต่อไป สังคมยอมรับและไม่รังเกียจ บางคนได้รับการยกย่องในความสามารถอีกต่างหาก

ทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสามารถนำมาอธิบายปัญหาโสเภณีได้ชัดเจนที่สุด กล่าวคือเนื่องจากโสเภณีถูกกำหนดเอาไว้ว่าเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นอาชีพโสเภณีจึงเป็นอาชีพที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม จึงมีผลทำให้ผู้ที่ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศหรือที่เรียกกันโดยรวมว่า “โสเภณี” ถูกจัดว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามไปด้วย จึงมีการรวมตัวกันเพื่อสร้างกลุ่มวัฒนธรรมย่อยของตน แล้วทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่ม

ทฤษฎีการเสียระเบียบหรือความไม่เป็นระเบียบในสังคม(The Social Disorganization Perspective)

สุพัตรา สุภาพ (2540: 8) อธิบายว่า ทฤษฎีนี้ถือว่าสังคมได้เกิดจากการรวมตัวอย่างมีระเบียบกฎเกณฑ์แน่นอน ที่คาดหวังให้สมาชิกต้องปฏิบัติ การเสียระเบียบทางสังคม เกิดจากการที่กฎเกณฑ์เหล่านี้ล้มเหลว ทำให้ไม่มีผู้ปฏิบัติตามหรือละเมิดดังกล่าว ความล้มเหลวของกฎเกณฑ์หรือการละเมิดดังกล่าวอาจจะมีสาเหตุ 3 ประการ คือ

1. การไร้กฎเกณฑ์ เป็นภาวะที่คนเราไม่มีกฎเกณฑ์คอยบอกว่าจะต้องทำอะไร
2. ความขัดแย้งของกฎเกณฑ์ เป็นภาวะที่คนเรารู้สึกถูกบีบหรือถูกบังคับให้กระทำตามที่ตรงข้ามหรือขัดแย้งกัน
3. การฝ่าฝืน เป็นภาวะที่คนเรารู้สึกว่าการเชื่อกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็ไม่ได้ทำให้ตนเองได้รับประโยชน์หรือได้รับโทษอะไร เช่น การเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างรวดเร็ว อาจจะทำให้มาตรฐานของความประพฤติที่เคยปฏิบัติมาจนเป็นประเพณีกลายเป็นสิ่งล้าสมัย และสังคมก็ไม่มีมาตรฐานใหม่ให้สมาชิกปฏิบัติ

บุคคลที่ได้รับผลจากการเสียระเบียบทางสังคมนี้อาจจะกลายเป็นไม่สนใจจะทำตามระเบียบ เช่น ดิคาเสพติดหรือประกอบอาชญากรรม และสังคมเองก็จะรู้สึกได้ถึงแรงกระทบจากความไร้ระเบียบนั้น และอาจจะแก้ไขด้วยการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์บางอย่าง หรืออาจจะรักษากฎเกณฑ์ที่ขัดแย้งนั้นไว้ หรือไม่ก็เลิกกฎเกณฑ์ดังกล่าวเสีย

สังคมที่ไม่เป็นระเบียบ คือ สังคมที่ไม่สามารถจะควบคุมสมาชิกของสังคมให้ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่วางไว้ โดยทั่วไปทุกสังคมมักจะวางกฎเกณฑ์หรือบรรทัดฐานบางอย่างให้สมาชิกที่มาอยู่ร่วมกันได้ใช้เป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ ความเป็นระเบียบนี้ไม่ใช่เกิดจากการใช้อำนาจ แต่เป็นการยอมรับกฎเกณฑ์ร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ความไม่เป็นระเบียบในสังคมมีสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ

1. ความล้มเหลวของกลุ่มจารีตประเพณี

ปกติแต่ละบุคคลจะรักษาค่านิยมและความมุ่งหวัง ตลอดจนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมที่ตนเป็นสมาชิก วิธีการถ่ายทอดก็อาจจะออกมาในรูปบังคับให้ทุกคนกระทำตาม ซึ่งวิธีนี้จะได้ผลต่อเมื่อสถาบันถ่ายทอดความรู้ เช่น ครอบครัว โรงเรียน รัฐบาลมีเสถียรภาพ แต่ถ้าขาดหลักสำคัญในการทำงานร่วมกัน หรือทำงานไม่ประสานกันก็จะทำให้สถาบันไม่อาจจะถ่ายทอดและรักษาค่านิยมต่าง ๆ ของสังคมได้ เพราะขาดความยึดมั่นหรือขาดความศรัทธา

ซึ่งความไม่เป็นระเบียบในสังคมนี้เป็นมูลฐานเบื้องต้นที่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น เด็กกระทำผิดอาชญากรรม เป็นต้น

2. ความขัดแย้งระหว่างกฎเกณฑ์กับความมุ่งหวัง

เมื่อกฎจารีตประเพณีในสังคมสลายลงหรือไม่สามารถรักษาหน้าที่ของตนได้ สมาชิกของกลุ่มจะขาดความศรัทธา ดังนั้นค่านิยมของกลุ่ม อาจจะมีผลในทางตรงกันข้าม เพราะไม่มีอะไรเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้กลุ่มมีความเข้าใจหรือปฏิบัติสอดคล้องในแนวเดียวกัน

ปกติแล้ว ความต้องการหรือความรู้สึกของคนย่อมเปลี่ยนแปลงได้เสมอ และมักจะไปขัดกับกฎเกณฑ์เก่า ๆ ของสังคมและเมื่อต้องเผชิญกับความต้องการใหม่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับระเบียบแบบแผนเก่า ๆ ก็ก่อให้เกิดปัญหาสังคม โดยทั่วไปแล้ว สังคมจะพยายามเปลี่ยนกฎเกณฑ์บางอย่างเพื่อให้เข้ากับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าสามารถทำได้โดยไม่ไปขัดแย้งกลุ่มใด ซึ่งถ้าจะให้ได้ผลดีแล้ว ควรจะริเริ่มจากกลุ่มอิทธิพล เพราะถ้าเริ่มจากกลุ่มเล็ก อาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นได้

วราคม ทีสุกะ (2531: 43) เรียกการเสียระเบียบหรือความไม่เป็นระเบียบในสังคมว่า “ภาวะสังคมพิการ” (social disorganization) โดยได้ให้ความหมายว่า หมายถึง การที่สถาบันทางสังคมปรับตัวไม่เหมาะสม ภาวะการณ์เช่นนี้เป็นไปก่อนข้างรุนแรง จนกระทั่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองเพื่อสนองความต้องการของสมาชิกกลุ่มในสังคม และสถาบันย่อยต่างๆ ภายในสังคมได้อย่างน่าพอใจ

ภาวะสังคมพิการ หมายถึง ความอ่อนแอที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนและสถาบันต่าง ๆ ภายในสังคมแห่งนั้น ซึ่งเป็นผู้ถ่ายทอดคุณธรรมต่าง ๆ เป็นต้นว่า บ้าน โรงเรียน วัด และรัฐบาล จนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกของสังคมแห่งนั้นคือ ไม่สามารถควบคุมไปปฏิบัติในแนวเดียวกันได้ ตามระเบียบแบบแผน หรือปทัสถานที่ปฏิบัติกันมา หมายความว่า

ว่าสถาบันเหล่านี้ขาดความศักดิ์สิทธิ์ลง ทำหน้าที่ได้ไม่ดีเหมือนแต่ก่อน จึงไม่สามารถควบคุมให้ผู้คนในสังคมแห่งนั้นมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้เหมือนเดิม (ประสาธน์ หลักศิลา, 2515: 12 อ้างใน วราคม ทีสุกะ, 2531: 43)

นอกจากนี้ ในผลงานของ วราคม ทีสุกะ (2531: 44-48) ยังได้กล่าวถึงนักทฤษฎีที่ได้ให้คำอธิบาย “ภาวะสังคมพิการ” ไว้ 3 ท่าน ดังต่อไปนี้

1. เอมีล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim)
2. โทมัส และเซนนิคกี (W.I. Thomas and Florian Znaniecki)
3. วิลเลียม ออกเบิร์น (W.G. Ogburn)

เดอร์ไคม์ ได้ให้คำอธิบาย “ภาวะสังคมพิการ” ไว้ในผลงานของเขาชื่อ “การแบ่งแยกแรงงานในสังคม” (the division of labor in society) ว่าได้แก่ ภาวะที่สังคมขาดคุณภาพ และภาวะที่สมาชิกของสังคมขาดความเป็นปึกแผ่นมั่นคง หรือขาดความคิดเห็นที่ลงรอยกันทางสังคม ซึ่งภาวะดังกล่าวนี้เป็นผลมาจากการที่สังคมแบ่งแยกแรงงานออกเป็นส่วนย่อย ต่าง ๆ มากเกินไป ซึ่งก็มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอันสืบเนื่องมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมอีกต่อหนึ่ง

การแบ่งแยกแรงงาน โดยทั่วไปจะก่อให้เกิดความเป็นปึกแผ่นมั่นคงทางสังคม แต่เมื่อใดที่การแบ่งแยกแรงงานออกเป็นส่วนย่อยต่าง ๆ มาก และสลับซับซ้อนจนเกินไป ความเป็นปึกแผ่นมั่นคงซึ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติอย่างเรียบร้อยและราบรื่น ขององค์การทางสังคม จะลดน้อยลงหรือหายไปซึ่งจะกระทบกระเทือนไปถึงความสมดุลทางสังคมด้วย การแบ่งแยกแรงงานออกเป็นส่วนย่อยต่าง ๆ มากเกินไปนี้ ย่อมก่อให้เกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจทุกชนิด ก่อให้เกิดการต่อสู้ทางชนชั้น และการต่อสู้ดิ้นรนทางอุตสาหกรรม และในที่สุดก็จะนำไปสู่ ภาวะที่บุคคลเสื่อมศีลธรรม ครอบครัวย่ำแย่ และชุมชนเสื่อมศีลธรรม (demoralization)

กล่าวโดยสรุป การแบ่งแยกแรงงานออกเป็นส่วนย่อยต่าง ๆ มากเกินไปจะก่อให้เกิดสถานการณ์ที่ผิดปกติ และวิปริตผิดเพี้ยนไปได้ ซึ่งในสถานการณ์เช่นนี้ ส่วนที่แบ่งแยกย่อยออกไปนั้นจะไม่ปฏิบัติหน้าที่ได้สมบูรณ์ แต่จะทำการซึ่งเป็นปฏิปักษ์ขัดขวางผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน และจะกลายเป็นภาวะที่ไร้ระเบียบแบบแผนที่เคอร์โรลล์ เรียกว่า “ภาวะอะโนมี” (anomie)

ยิ่งไปกว่านี้ ภายใต้ระบบการแบ่งแยกแรงงานที่สลับซับซ้อน บุคคลก็จะกระทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยมีพื้นฐานตามสัญญาหรือค่านิยมแบบข้อบังคับมากกว่าจะกระทำไปโดยคำนึงถึงผลประโยชน์อย่างแท้จริง และทำไปด้วยความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านที่แต่ละคนมีอยู่ ดังนั้นแต่ละคนจะทำงานไปด้วยความรู้สึกว่าถูกบังคับและจำยอมต้องทำไม่มีความรู้สึกพอใจการทำงาน ลักษณะการทำงานแบบนี้จะก่อให้เกิดภาวะเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรมส่วนบุคคล อันจะนำไปสู่สภาวะที่เสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรมของสังคม หรือ ภาวะสังคมพินาศ เพราะว่าคุณลักษณะการทำงานแบบนี้บุคคลจะไม่ค่อยรู้สึกผูกพันกับกลุ่ม ซึ่งในที่สุดก็จะทำให้สังคมมีความเป็นปึกแผ่นลดน้อยลง

โทมัส และเชเนนิกก็ ได้ให้คำนิยาม “ภาวะสังคมพินาศ” ว่าเป็นการที่กฎหรือระเบียบต่าง ๆ ของสังคมมีอิทธิพลลดน้อยลง จนไม่อาจจะมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม” กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เมื่อกฎและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมไม่อาจจะควบคุมสมาชิกของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะเกิดภาวะเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรมแต่บุคคลได้ เมื่อภาวะเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรมแพร่กระจายออกไป ก็จะกระทบกระเทือนต่อโครงสร้างของสังคมทุกส่วน ดังนั้นก็เริ่มที่จะถึงภาวะเสื่อมโทรมของสถาบันทางสังคม หรือ เรียกว่าภาวะสังคมพินาศ ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของจำนวนปัญหาต่าง ๆ ที่มีมากขึ้น เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนปัญหาที่เลวร้ายต่าง ๆ ในสังคม

โทมัสและชเนนิกก็ เชื่อว่าภาวะสังคมนิการไม่ใช่เป็นปรากฏการณ์เดียวโดด ๆ แต่มีปรากฏการณ์อย่างอื่นมีส่วนร่วมอยู่ด้วยเสมอในทุกสังคม จะต่างกันก็ตรงที่มากหรือน้อยกว่าเท่านั้น ปกติในสังคมหนึ่ง ๆ มักจะมีบุคคลบางคนทีละเมิดหรือฝ่าฝืนกฎของสังคม ซึ่งพฤติกรรมนี้จะมีผลก่อให้เกิดสถาบันทางสังคม เกิดภาวะนิการขึ้นและถ้าหากการละเมิดหรือฝ่าฝืนกฎของสังคมดังกล่าวไม่ได้รับการปฏิบัติตอบโต้หรือลบต้งไป การละเมิดหรือฝ่าฝืนจะเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ และในที่สุดจะนำไปสู่ความเสื่อมโทรมหรือสลายไปของสถาบันทางสังคม

พลังที่ก่อให้เกิดภาวะสังคมนิการนี้มีปรากฏอยู่เสมอในทุก ๆ สังคม สังคมใดที่มีเสถียรภาพพื้นฐานมั่นคงก็ย่อมจะต้านทานพลังเหล่านี้และเข้าทำการควบคุมบังคับใช้กฎและข้อบังคับของสังคมได้ดีและมีประสิทธิภาพและย่อมรักษาภาวะสมดุลระหว่างพลังที่ก่อให้เกิดภาวะสังคมนิการและพลังเสถียรภาพทางสังคมไว้ได้ แต่ถ้าสังคมใดไม่สามารถที่จะบังคับใช้กฎและข้อบังคับของสังคม ภาวะขาดดุลยภาพจะเกิดขึ้น เมื่อนั้นก็จะเกิดความขัดแย้งกันระหว่างเจตคติของบุคคลและค่านิยมของสังคม ผลจากการนี้ภาวะนิการหรือการไร้ระเบียบก็จะปรากฏกระจายเป็นวงกว้าง ซึ่งในที่สุดก็จะนำไปสู่สภาวะเสื่อมสลายไปของสังคม

อย่างไรก็ดี ภายใต้งานการณณ์เช่นนั้น สิ่งหนึ่งซึ่งมักจะเกิดขึ้น ก็จะเกิดพลังใหม่ขึ้นมาทำหน้าที่ปกป้องมิให้เกิดการเสื่อมสลายไปโดยสิ้นเชิง และจะก่อให้เกิดการจัดระเบียบสังคมขึ้นมาใหม่ การจัดระเบียบสังคมขึ้นมาใหม่จะมีประสิทธิผลหรือไม่นั้น ไม่ใช่โดยการเสริมกำลังใหม่ให้กับสถาบันทางสังคมที่เสื่อมโทรมไปแล้ว แต่จะกระทำโดยการสร้างแบบแผนของพฤติกรรมขึ้นมาใหม่และสถาบันทางสังคมใหม่ด้วย ซึ่งแบบแผนใหม่และสถาบันที่สร้างใหม่นี้จะก่อให้เกิดการปรับตัวที่ดีกว่าเดิม เพื่อตอบสนององความต้องการของสมาชิกของสังคมที่ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว กระบวนการนี้โทมัส และชเนนิกก็ เรียกว่า “กระบวนการสร้างสังคมใหม่” (social reconstruction)

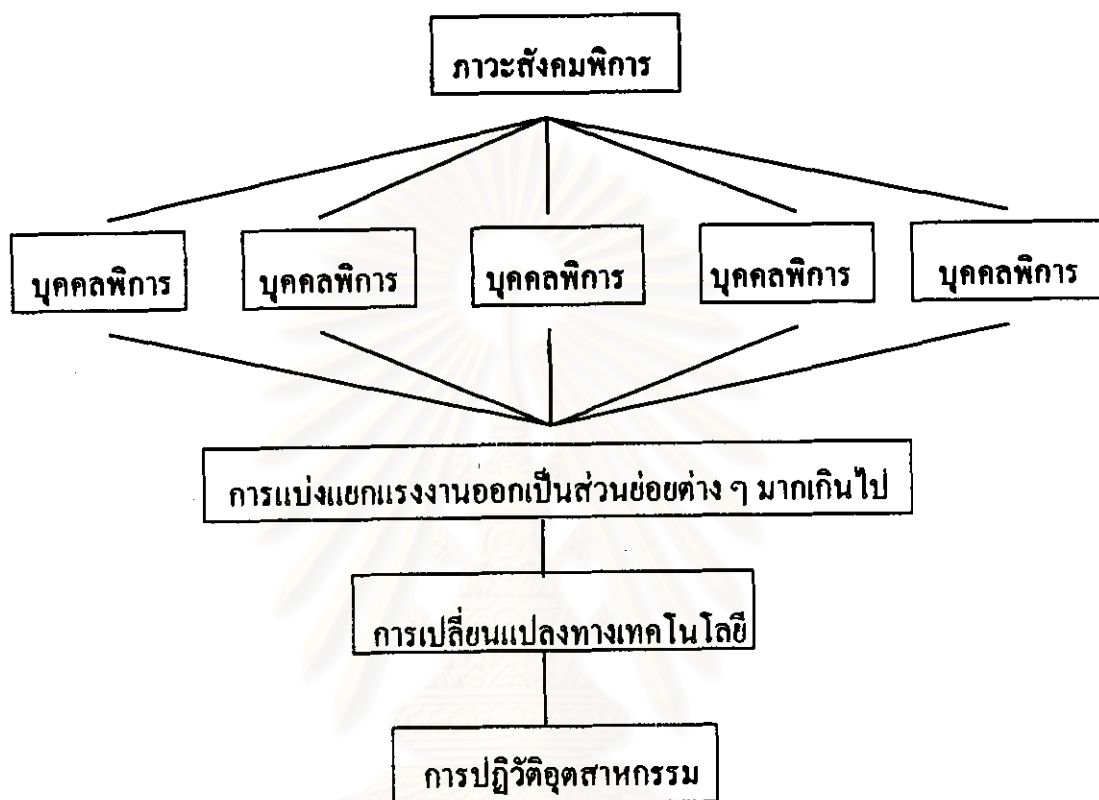
ออกเบิร์น ได้จำแนกองค์ประกอบของวัฒนธรรม ซึ่งมี 2 ประการ คือ วัฒนธรรมประเภทวัตถุ และวัฒนธรรมประเภทนามธรรม โดยเขากล่าวว่า ในสังคมที่อยู่ในภาวะบูรณาการสมบูรณ์ดีพร้อม ส่วนประกอบต่าง ๆ ของวัฒนธรรมจะมีความกลมเกลียวกันอย่างดี แต่เมื่อใด วัฒนธรรมส่วนต่าง ๆ ขาดความกลมเกลียวกัน ก็จะเกิด “ภาวะสังคมพิการ” ได้แก่ การที่ส่วนประกอบของวัฒนธรรมต่างประเภทกัน ต่างปรับตัวไม่ทันกัน โดยเขาได้กล่าวไว้ในผลงานชื่อ “การเปลี่ยนแปลงทางสังคม” (social change) ว่า ภาวะสังคมพิการมีสาเหตุพื้นฐานมาจากส่วนประกอบต่าง ๆ ของวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงในอัตราที่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งจะ เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการขัดแย้งกันขึ้น ดังที่เราได้เคยพบเห็นมาแล้วว่า การเปลี่ยนแปลงในอัตราที่ไม่เท่าเทียมกันนี้เนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ว่า การประดิษฐ์และค้นพบต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวการที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ส่วนมากแล้วมักจะเกิดขึ้นในส่วนประกอบของวัฒนธรรมประเภทวัตถุมากกว่า วัฒนธรรมส่วนที่เป็นนามธรรม ดังนั้นในขณะที่ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น สวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่าง ๆ ทางวัตถุที่ให้แก่สังคมก็เป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่สำคัญที่ก่อให้เกิดภาวะสังคมพิการในอีกทางหนึ่งด้วย

อย่างไรก็ดี ก็ไม่ควรจะถือว่าการประดิษฐ์คิดค้นทางเทคโนโลยีเป็นสาเหตุเพียงอย่างเดียวที่ก่อให้เกิดภาวะสังคมพิการ สาเหตุทางนิเวศวิทยาบางอย่างก็อาจสร้างความกระทบกระเทือนที่ทำให้เกิดภาวะสังคมพิการได้เหมือนกัน เช่น โรคระบาด น้ำท่วม แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด ออกเบิร์นยอมรับว่าความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดภาวะสังคมพิการนั้นเป็นข้อเท็จจริงอย่างยิ่งในสังคมสมัยใหม่ แต่ภาวะสังคมพิการที่เกิดจากสาเหตุทางนิเวศวิทยาเป็นข้อเท็จจริงที่เคยมีมาแล้วในอดีต แต่ในปัจจุบันมนุษย์สามารถเข้าไปควบคุมได้ดีกว่า จึงได้รับผลกระทบค่อนข้างน้อยและไม่รุนแรงเท่าที่ควรเช่นในอดีต

สาเหตุประการสุดท้าย ตามธรรมชาติของออกเบียร์นได้แก่ความยากลำบากของคนเรา ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติในตัวมนุษย์เราตามปกติจะมีการขยายเปลี่ยนแปลงอย่างช้า ๆ โดยผ่านการเปลี่ยนแปลงที่น้ำเชื้อชีวิตที่เรียกว่า “สเปิร์ม” (sperms) ซึ่งลูก ๆ คนได้รับส่วนแบ่งมาจากบิดามารดา แต่วัฒนธรรมซึ่งในที่นี้นับเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมทางสังคมด้วย ก็อาจจะบังคับหรือขัดเคืองความจำเป็นให้กับมนุษย์เรา ซึ่งเป็นการยากอย่างยิ่งที่จะสนองความต้องการให้ได้ ยกตัวอย่างเช่น วิถีชีวิตในสังคมเมืองสมัยใหม่ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่มีการแข่งขันกันสูง เป็นวิถีชีวิตที่คนเราจะต้องใช้กำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังปัญญาอย่างมาก ซึ่งก็จะทำให้นุคคลแต่ละคนกลายเป็นคนเสื่อมโทรมทางศีลธรรม หรือไม่เช่นนั้นก็จะต้องทนทุกข์ทรมานกับการที่ต้องมาหมดกำลังลงไป ในขณะที่เงื่อนไขของการทำงาน ซึ่งเป็นแบบงานอุตสาหกรรมอันเป็นระบบเศรษฐกิจโดยทั่วไปนั้นมีแนวโน้มที่จะถึงจุดภาวะพิการ ซึ่งเมื่องานอุตสาหกรรมหรือระบบเศรษฐกิจเกิดความพิการขึ้น ก็จะส่งผลทำให้นุคคลในระบบนั้นกลายเป็นบุคคลพิการไปด้วย

ทฤษฎีนี้ สามารถนำมาอธิบายปัญหาโสเภณี รวมถึงรักร่วมเพศได้ เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นมาจากความไม่เป็นระเบียบในสังคมอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนของสมาชิกภายในสังคม ที่เชื่อว่ากฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไม่ได้ทำให้ตนเองได้รับประโยชน์อะไร เช่น ในขณะที่กฎหมายกำหนดให้อาชีพโสเภณีเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย แต่สถานบริการ-สถานเริงรมย์ต่าง ๆ กลับผุดขึ้นมามากมาย เพื่อให้บริการแก่นักเที่ยวทั้งหลาย และก็เป็นที่น่าพอใจว่า ผู้ที่ให้บริการคงหนีไม่พ้นโสเภณี ซึ่งปัจจุบันมีทั้งหญิงและชาย โดยที่ชายจะเน้นบริการไปยังกลุ่มรักร่วมเพศ จึงอาจกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยจากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมอุตสาหกรรม ทำให้แบบแผนพฤติกรรม และค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป เช่น รักร่วมเพศ หรือการเป็นชายขายบริการ เนื่องจากสังคมให้อิสระแก่สมาชิกได้เลือกปฏิบัติ จึงทำให้ขาดการใส่ใจในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สังคมมีอยู่ จึงแสดงออกมาในลักษณะของการฝ่าฝืน หรือปฏิเสธ ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ ปัญหาดังกล่าวจึงเกี่ยวโยงกันเป็นลูกโซ่อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

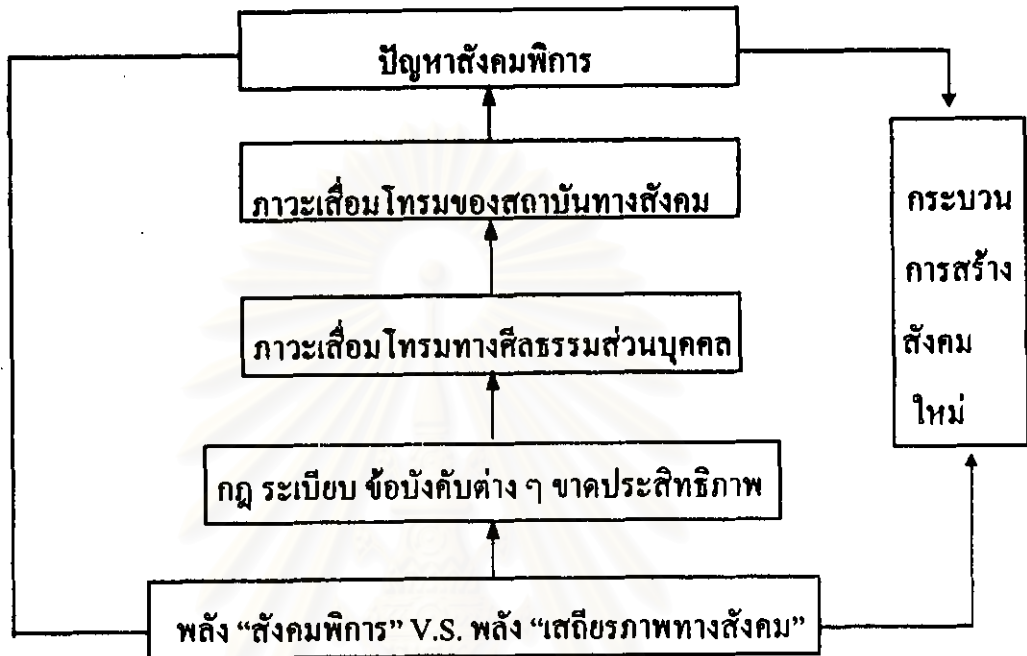
แผนภาพ 1 : ปัจจัยที่นำไปสู่ “ภาวะตั้งکمพิการ” ตามทฤษฎีของเดอริโคม

(อ้างถึงใน วราคม ทีสุกะ, 2531: 50)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

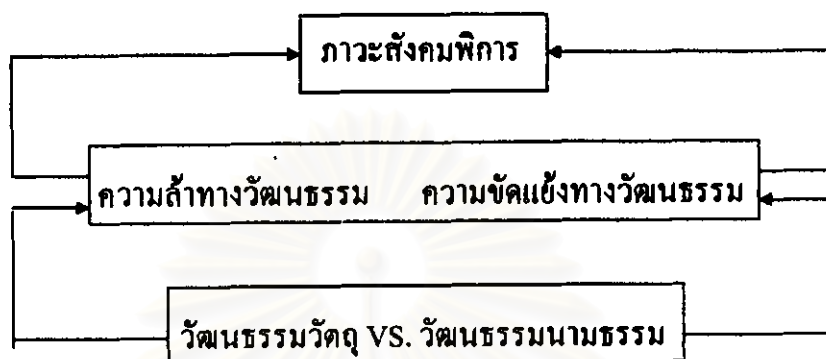
แผนภาพที่ 2 : ปัจจัยที่นำไปสู่ “ภาวะสังคมนิการ” ตามทฤษฎีของโทมัสและชเนนิกกี

(อ้างถึงใน วราคม ที่สุกะ, 2531: 51)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 3 : ปัจจัยที่นำไปสู่ “ภาวะสังคมนิการ” ตามทฤษฎีของ วิลเลียม ออกเบิร์น

(อ้างถึงใน วราคม ทีสุกะ, 2531: 52)

ทฤษฎีไร้ระเบียบ (Anomie)

สุพัตรา สุภาพ (2540: 133-137) กล่าวถึงทฤษฎีไร้ระเบียบตามแนวคิดของ Robert K. Merton ไว้ดังนี้

Merton ได้กล่าวถึงโครงสร้างของสังคมบางอย่าง ที่ก่อให้เกิดความกดดันและขัดแย้งต่อบุคคลในกลุ่ม จนทำให้พฤติกรรมไม่เป็นไปตามกฎของสังคม ซึ่งเป็นผลให้เกิดความไม่เป็นระเบียบในสังคม โดยมีตัวแปรผัน (variables) 2 อย่าง คือ

1. จุดหมายปลายทางทางวัฒนธรรม (Cultural goals) ที่สังคมในขณะนั้นยึดมั่น และนำไปปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งจุดหมายปลายทางนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสังคมและสภาพแวดล้อม และถ้าหากลักษณะของสังคมและสภาพของสังคมเปลี่ยนแปลงไป จุดหมายปลายทางทางวัฒนธรรมอาจเปลี่ยนได้ เป็นค่านิยมของสังคมส่วนใหญ่ยึดถือปฏิบัติในขณะใดขณะหนึ่งว่า เป็นสิ่งถูกต้อง เช่น สมัยก่อนสังคมไทยถือว่าเกียรติสำคัญกว่าเงิน ความซื่อสัตย์มี

คำต่อกรคบหาสมาคม คนจะคิดได้ต้องเข้าวัดอยู่กับพระให้พระอบรม ฯลฯ แต่ใน สังคม ปัจจุบันเราย่ำเรื่องเงิน เรื่องวัดมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ตลอดจนย่ำว่าทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกัน ในการหาความสำเร็จ ฉะนั้น บุคคลจึงพยายามดิ้นรนต่อสู้เพื่อเตรียมสร้างฐานะของคนให้มั่นคงโดยอาศัยวัดดูเป็นเครื่องวัด เช่น ใครมีเงินมากกว่ากัน บ้านใหญ่กว่ากัน แหวนเพชรใครเม็ดใหญ่กว่ากัน ใครสามารถส่งลูกไปเมืองนอกมากกว่ากัน ฯลฯ บุคคลจึงถูกบีบให้พยายามไขว่คว้าในสิ่งที่ตนมุ่งหวังเพื่อเลื่อนฐานะ หรือเพื่อการยอมรับของสังคม บางคนเมื่อทำไม่ได้ก็จะทำชั่ว เพราะเงินจะทำให้ได้มาซึ่งอำนาจและตำแหน่ง ค่านิยมแบบนี้แพร่หลายใน สังคมที่เป็นประชาธิปไตย เช่น ไทย สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น เป็นต้น

2. วิธีการต่าง ๆ ที่สังคมได้กำหนดไว้ให้บุคคลปฏิบัติตาม (Institutionalized means) เป็นการจำกัดเสรีภาพให้อยู่ในขอบเขต หรือห้ามการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการปฏิบัติตามคุณธรรมต่าง ๆ ที่สังคมต้องการหรือยอมรับ เช่น มีระเบียบวินัย เคารพผู้อาวุโส ซื่อสัตย์ ขยันขันแข็ง อดทน อดกลั้น ฯลฯ เป็นการชี้แนวทางให้บุคคลปฏิบัติไปตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ เพื่อให้สำเร็จและได้ในสิ่งที่คาดหวัง เช่น ขยันเรียนสูง ๆ ก็จะได้งานตำแหน่งดีมีเกียรติ หรือขยันทำงานอย่างสม่ำเสมอด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จะได้เลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง หรือทำดีสังคมยกย่องสรรเสริญ มีทรัพย์สินเงินทอง ซึ่งสังคมจะส่งเสริมโดยการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีความก้าวหน้าในชีวิตด้วยการศึกษาและการทำงาน

ซึ่งในสังคมปัจจุบัน มีปัญหา เรื่องจุดหมายปลายทางหรือเป้าหมายกับวิธีการ ที่สังคมกำหนดเพราะทั้ง 2 อย่างเป็นเรื่องที่มนุษย์กำหนดขึ้นมา เช่น ถ้าตั้งเป้าหมายไว้ว่า จะชนะการแข่งขันฟุตบอลให้ได้ (มิใช่เป็นการชนะตามเกมกีฬา) วิธีการอาจจะเป็นไปโดยมิชอบ เช่น กระแทกคู่แข่ง ชก ใช้ออก เบ้า ฯลฯ หรือถ้าเป็นมวยปล้ำก็ใช้วิธีการสกปรกให้คู่แข่งหมดแรง จากสภาพดังกล่าวความตึงเครียดเกิดจากความต้องการจะชนะให้ได้ ทั้ง ๆ ที่ผู้เล่นรู้ดีว่ามีกฎเกณฑ์ที่จะต้องปฏิบัติ แต่ไม่ทำเพราะอยากชนะ (ตามเป้าหมายที่วางไว้) การตั้งเป้าหมายเพื่อความสำเร็จในทางที่ไม่ถูกต้อง อาจจะทำให้เกิดการเสื่อมเสียทางศีลธรรม เหมือนอย่างสังคมอเมริกันปัจจุบันที่เน้นเป้าหมาย (cultural goals) ความสำเร็จในรูปของเงิน โดยไม่

เน้นวิธีการที่สังคมกำหนด (institutionalized means) ซึ่งเงินนี้นอกจากใช้ซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค และยังเป็นเรื่องส่งเสริมอำนาจด้วย เงินถูกเปลี่ยนรูปให้เป็นสัญลักษณ์ของเกียรติภูมิและบารมี และชั้นสังคมที่สูงขึ้น เป็นต้น

จากความสัมพันธ์ของตัวแปรผันที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ช่วยให้เราเข้าใจการปรับตัวของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ 5 ประเภท ซึ่งจะแสดงให้เห็นในตารางต่อไปนี้ เป็นการแสดงว่าเมื่อใดบุคคลจะยอมรับหรือไม่ยอมรับจุดหมายปลายทางที่สังคมกำหนด (cultural goals) และเมื่อใดที่บุคคลยอมปฏิบัติตามหรือไม่ยอมปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมกำหนด (institutionalized means)

+ = ยอมรับ

- = ไม่ยอมรับ

± = ไม่ยอมรับสิ่งที่มีอยู่และใช้สิ่งใหม่แทน

แบบการปรับตัวของบุคคล

แบบแผนการปรับตัว	จุดหมายปลายทาง cultural goals	วิธีการ institutionalized means
1. ปฏิบัติตาม (conformity)	+	+
2. แหกแนว (innovation)	+	-
3. เข้าระเบียบพิธี (ritualism)	-	+
4. หินี้โลก (retreatism)	-	-
5. ทำทลาย (rebellion)	±	±

(อ้างถึงใน สุพัตรา สุภาพ, 2540: 134)

1. การปฏิบัติตาม (Conformity) เป็นการยอมรับปฏิบัติตามจุดหมายปลายทาง และวิธีการที่สังคมกำหนด โดยการยอมรับกฎเกณฑ์และนำไปปฏิบัติ เพื่อต้องการประสบความสำเร็จ หรือทำตามที่สังคมเห็นว่าถูกต้อง โดยมีความพอใจในสิทธิหน้าที่ของตน ตลอดจนมีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นตามสังคมกำหนด ซึ่งบุคคลประเภทนี้จะมีมากที่สุด มิฉะนั้นแล้วสังคมจะดำรงอยู่ไม่ได้ โดยมีสถาบันสังคมต่าง ๆ ตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และตัวแทน จะพยายามให้บุคคลปฏิบัติตามระเบียบวินัย เพื่อสิทธิและหน้าที่ของบุคคล ให้ดำเนินไปในทางที่ถูกต้อง และให้สังคมมีความเป็นระเบียบ เช่น ใครมาก่อนได้ก่อน หรือ เป็นนักเรียนก็ต้องแต่งเครื่องแบบของโรงเรียน

2. แหวกแนว(Innovation) เป็นการปรับตัวแบบที่เน้นในเรื่องเป้าหมายของความ สำเร็จ (success goal) ด้วยวิธีใดก็ตามที่จะให้ได้เงินและอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นการผิคกฎหมาย ผิดระเบียบแบบแผนใดก็ตาม เป็นการเน้นในเรื่องจุดหมายปลายทาง (cultural goals) มากกว่า วิธีการต่าง ๆ ที่สังคมกำหนด (institutionalized means) ที่เป็นเช่นนี้เพราะสังคมเน้นเรื่องวัตถุ นิยมมากเกินไป คนมีเงินได้รับการยกย่องสรรเสริญ ตลอดจนบุคคลทุกคนไม่มีโอกาสได้รับความ สำเร็จเท่าเทียมกัน คนยากจนย่อมมีโอกาสน้อยกว่าคนมั่งมีในหลาย ๆ ด้าน เช่น โอกาส ในการศึกษา การอยู่ดีกินดี การอบรมสั่งสอนดี ระเบียบวินัยดี ควบคุมตัวเองดี สิ่งแวดล้อมดี ฯลฯ โอกาสที่จะได้รับความสำเร็จจึงยากลำบาก เมื่อทำดีไม่ได้ก็อาจจะออกมาในรูปทำชั่ว เช่น เป็นนักเลงอันธพาล หลอกหลวง ปล้นสะดม เป็นต้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ฝืนระเบียบ และ ก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่สังคม และมักจะปรากฏเสมอว่า ชนชั้นต่ำหรือยากจน กระทำผิด มากเพราะเหตุดังกล่าว

3. เข้าระเบียบพิธี (Ritualism) เป็นบุคคลที่ปฏิบัติไปตามวิธีการที่สังคมกำหนด ไม่ ยากทำอะไรที่ฝืนไปจากระเบียบแบบแผนกฎเกณฑ์ที่วางไว้ โดยอาจจะเป็นคนที่ไม่มีความ ทะเยอทะยานหรือกลัวจนไม่กล้าทำอะไร หรือไม่ก็เป็นคนดีที่ไม่อยากจะด่างพร้อยหรือมี ความคิด เป็นบุคคลที่คล้าย ๆ กับพอใจในสิ่งที่คนมีอยู่

4. หนีโลก (Retreatism) เป็นพวกที่ ไม่ยอมรับจุดหมายปลายทางและวิธีการที่สังคมกำหนด เป็นการปรับตัวที่ผิดไปจากค่านิยมทั่ว ๆ ไป และมีบางคนปรับตัวในทางที่ผิดธรรมดาไม่ได้เป็นไปตามบรรทัดฐานที่กำหนด เช่น พวกที่สังคมรังเกียจ บุคคลอันธพาล ขอทาน ดิฉยาเสพติดพิษสุราเรื้อรัง

การปรับตัวแบบนี้ จะปรากฏเสมอในพวกที่มีความหวังสูงหรือต้องการประสบผลสำเร็จในชีวิต แต่วิธีการที่สังคมกำหนดเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จดังกล่าว หรืออาจจะเป็นผู้ที่พยายามทำดีแต่ไม่ได้ดี เช่น อยากมีการศึกษาแต่โอกาสไม่มี อยากมีความสุขในชีวิตแต่ครอบครัวแตกแยก อยากรวยแต่ฐานะต่ำต้อย ฯลฯ จึงทำให้ผิดหวัง เบื่อโลก เบื่อความหลอกลวง เบื่อสังคมที่มีแต่การเห็นแก่ตัว จึงดิฉฉงเค่นกัน หรือเห็นแก่พวกพ้อง ฯลฯ ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งในด้านจิตใจ 2 ประการ คือ ความรู้สึกในด้านศีลธรรม อยากปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมกำหนด แต่กระทำไปในทางที่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ และมาถึงจุด ๆ หนึ่งที่ตัดตัวเองออกไปจากสังคม ไม่สนใจใยดีในชีวิต ขอมแพ้ (defeatism) หนีต่ออุปสรรคของชีวิต หนีจากสังคม

5. ทำทาย (Rebellion) เป็นพวกที่ชอบการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใหม่ ต้องการปรับปรุงโครงสร้างทางสังคมเสียใหม่ เพราะไม่พอใจในโครงสร้างเดิมที่เขาเห็นว่าไม่ดีพอไม่มีความเท่าเทียมกัน จึงพยายามจะหาวิธีการหรืออุดมการณ์ใหม่ เช่น ลัทธิเสรีประชาธิปไตยกับคอมมิวนิสต์ ซึ่งผู้ยึดมั่นในลัทธิดังกล่าวจะกระทำในรูปฝืนระเบียบ ถ้าลัทธิที่เขายึดมั่นไม่มีใช้ในสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่เขาก็จะพยายามให้ทุกคนกระทำตามสิ่งที่เขาเห็นว่าดี เช่น คอมมิวนิสต์พยายามล้มล้างนายทุน ผู้ก่อการร้ายพยายามทำลายความเชื่อและศรัทธาของประชาชนต่อรัฐบาล ด้วยการแทรกซึมบ่อนทำลายสงครามนอกแบบ สงครามกองโจร ปฏิวัติก่อการจลาจล เป็นต้น

เมอร์ตัน (อ้างถึงใน อำนาจ ไตรพจน์, 2538: 18-19) ได้นำทฤษฎี Anomie (สภาพไร้บรรทัดฐาน) มาให้คำอธิบายเพิ่มเติมว่าสภาพไร้บรรทัดฐานเกิดจากความขัดแย้งระหว่าง

ความมุ่งหวัง (aspiration) และความล้มเหลวของกฎข้อบังคับ ซึ่งเป็นบรรทัดฐานของสังคม เมอร์ตันได้ใช้ทฤษฎีนี้มาอธิบายถึงปัญหาอาชญากรรมด้วย โดยเสนอให้แนวความคิดว่า “โครงสร้างทางสังคมเป็นแรงกดดันอย่างหนึ่งต่อบุคคลในสังคม อาชญากรรมเป็นสิ่งผิดปกติที่ตอบสนองสถานการณ์บางอย่าง แรงกดดันที่ทำให้คนประพฤติฝ่าฝืนระเบียบสังคมก็จะเป็นสิ่งปกติตามหลักจิตวิทยา” เพราะมนุษย์ย่อมมีความต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุด มีความทะเยอทะยานและปรารถนาที่จะแสดงออกอย่างเต็มที่ ความปรารถนาอันแรงกล้าของบุคคล อาจเป็นเครื่องชักจูงใจให้บุคคลประพฤติฝ่าฝืนระเบียบสังคม พฤติกรรมฝ่าฝืนระเบียบสังคม ย่อมมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามลักษณะโครงสร้างในทางสังคมที่แตกต่างกัน เมอร์ตันได้ให้เหตุผลได้ชี้ให้เห็นอีกว่า โครงสร้างทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นทั้งแรงกดดันและเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลละเมิดกฎหมายและข้อบังคับของสังคม จึงจะพบว่าในบางสังคม ผู้ที่กระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคมจะมีในกลุ่มบุคคลที่มีแนวโน้มจะกระทำความผิดโดยธรรมชาติหรือเป็นพวกอาชญากรอาชีพ แต่ที่ได้กระทำผิดลงไปก็เพราะอิทธิพลจากแรงกดดันจากสังคมและสภาพแวดล้อมทำให้ผู้ที่มีความปรารถนาจะประสบความสำเร็จในชีวิตที่รุนแรงกว่าบุคคลอื่น ต้องแสดงออกด้วยวิธีการอันมิชอบโดยมิคำนึงถึงกฎเกณฑ์สังคม เพื่อให้ตนยืนหยัด ในสังคมที่ตนเองปรารถนาได้ต่อไป

กล่าวโดยสรุป สภาพไร้กฎหมายหรือ Anomie คือสภาพอันสับสนซับซ้อนที่ประกอบด้วยความยากจน การมีโอกาสอย่างจำกัดที่จะดำเนินไปสู่ความสำเร็จในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมเป็นสภาพความสับสนในทางวัฒนธรรมจะปรากฏขึ้นต่อเมื่อกำหนดที่คิงานในสังคมไม่เป็นที่ยอมรับของคนบางกลุ่มบางคนที่มุ่งประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง ทำให้คนมีความมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายของตนโดยไม่คำนึงถึงวิธีปฏิบัติอื่นถูกต้องตามกฎหมายหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นสภาพไร้บรรทัดฐานหรือไร้กฎหมาย ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อคนยึดวิธีการที่ละเมิดต่อกฎหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ เช่นความร่ำรวยเป้าหมายจึงกลายเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล ส่วนจะใช้วิธีการอย่างไรไม่สำคัญไม่ว่าจะถูกหรือผิดขอเพียงให้บรรลุเป้าหมายเป็นอันใช้ได้

ทฤษฎีไว้ระเบียบสามารถอธิบายปัญหาโสภณในประเด็นที่ว่า ในภาวะที่บีบคั้นทางสังคมและเศรษฐกิจจะส่งผลให้เกิดปัญหาค่าครองชีพ, ความยากจน, ปัญหารายได้ และเป็นกลไกที่กระตุ้นให้บุคคลหาทางออกให้แก่การดำเนินชีวิตของตนเองด้วยการประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตามที่สามารถนำมาซึ่งรายได้อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมของสมาชิกในสังคมที่ให้ความสำคัญกับวัตถุมากขึ้น จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเป้าหมาย และอาชีพโสภณก็เป็นทางเลือกอีกอาชีพหนึ่ง โดยบุคคลนั้น ๆ ไม่ได้มองว่าเป็นอาชีพประเภทใดเหมาะสมหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายโดยไม่ให้ความสนใจในวิธีการที่สังคมกำหนดไว้ในบุคคลปฏิบัติ โสภณจึงเป็นพวกแหวกแนว

ทฤษฎีตีตรา (The Labeling Perspective)

ศุพัตรา ศุภาพ (2540: 10) กล่าวว่า ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การกระทำใดจะเป็นการเบี่ยงเบนหรือไม่เพียงไร ขึ้นอยู่กับสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ เช่น สังคมจะระบุว่า การกระทำนั้น ๆ จะเบี่ยงเบนหรือไม่เบี่ยงเบน ผิดหรือถูก ซึ่งเป็นเรื่องของความรู้สึกของสังคมต่อพฤติกรรมบางอย่างหรือสภาพการบางอย่าง หากมีเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น จะทำให้เกิดลักษณะดังต่อไปนี้

1. กลุ่มบุคคลหนึ่งจะมีอำนาจเหนือหรือได้เปรียบกลุ่มอื่น โอกาสของคนกลุ่มนั้นจึงมีน้อย จนในที่สุดอาจจะถูกกีดกันหรือลงโทษ
2. บุคคลที่ถูกตีตรา อาจจะยอมรับว่าการกระทำนั้น ๆ เป็นความผิดซึ่งอาจจะทำให้บุคคลนั้นอยากเป็นคนไม่ดีโดยสมบูรณ์แบบให้หมดเรื่องหมดราวไป เช่นคนที่ถูกตราหน้าว่าเป็นคนติดยาเสพติด ก็อาจจะใช้ชีวิตแบบคนติดยาอย่างเต็มที่ด้วยการไม่ทำงาน ใช้ชีวิตสบาย ๆ ไม่อยากรักษาตัว ทำตามอำเภอใจ รวมทั้งประกอบอาชญากรรม เช่น ลักเล็กขโมยน้อย จี้ ปล้น นำ เป็นต้น

อัมณฑ ชูบารุง (2527: 105-108) ได้กล่าวถึงทฤษฎีจิตตรา ในชื่อของ “ทฤษฎีจิตตราบาป” ไว้ดังนี้

ทฤษฎีนี้ได้เสนอแนวความคิดไว้ว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นเพราะสังคมเป็นผู้ตราบาป การตราบาปนั้นจะเกิดขึ้นเมื่อมีการกระทำผิดครั้งแรกและผู้กระทำผิดได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม และหน่วยงานอื่น ๆ ในสังคม สถาบันเหล่านี้เป็นผู้กำหนดว่าเขาประพฤติเป็นอาชญากร เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้กระทำผิดก็ยอมรับตราบาปและเริ่มกำหนดทิศทางแห่งความประพฤติของตนในอนาคตให้สอดคล้องกับการรับรู้ของสังคม โดยนัยนี้อาชญากรรมจึงเกิดขึ้นเพราะปฏิกริยาระหว่างบุคคลกับสังคมผู้ที่เสนอแนวความคิดนี้เป็นคนแรกคือ คาร์ล นักสังคมวิทยาและนักอาชญาวิทยา ชาวฝรั่งเศส และต่อมา ชัคเตอร์แลนด์ นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกันก็ได้เสนอแนวความคิดนี้เหมือนกันผลของการตราบาปนั้นไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบุคคลไปในทิศทางเดียวกันเสมอไป แต่การตราบาปก็มีความหมายต่อบุคคลยิ่งกว่าสิ่งที่เขาได้ปฏิบัติลงไป การตราบาปว่าเป็นคนผิดอาจจะทำให้ผู้กระทำผิดเปลี่ยนนิสัยเดิมของตนเป็นนิสัยเบี่ยงเบนตลอดกาลไปเลยก็ได้ การตราบาปเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดเหตุการณ์ตามมาและเหตุการณ์นั้นก็คือ การแสดงออกของพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั่นเอง สมมติว่าเรากำหนดพฤติกรรมเป็นการเริ่มต้นว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรืออาชญากรรม เช่น การเป็นโสเภณี ซึ่งเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกไปจะเป็นผลให้เกิดอาชีพโสเภณีขึ้นมาจริง ๆ ในขั้นสุดท้ายเพราะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นมาหลายอย่างอยู่ในกระบวนการตราบาป ดังจะชี้ให้เห็นดังต่อไปนี้

1. เริ่มเบี่ยงเบน
2. สังคมลงโทษ
3. เริ่มเบี่ยงเบนอีก
4. ลงโทษหนักเข้า รวมทั้งปฏิเสธสังคม
5. เบี่ยงเบนต่อไปอีก บางทีจะรู้สึกมั่งร้ายและโกรธแค้นต่อผู้กระทำการลงโทษตน
6. ชุมชนทนไม่ได้จึงจัดการอย่างเป็นทางการ โดยการสร้างรอยมณฑลว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนจริง ๆ

7. พฤติกรรมเบี่ยงเบนหนักขึ้น แสดงปฏิกิริยาในทางลบต่อการสร้างรอยมณฑลและ
การลงโทษจากชุมชน
8. ยอมรับฐานะการเป็นคนเบี่ยงเบนอย่างเต็มตัว และพยายามปรับตัวให้
สมบทบาท

นักอาชญาวิทยาอีกท่านหนึ่งคือ เบคเคอร์ (Becker) (อ้างถึงใน อัมฉพ ชูบำรุง, 2527: 106-107) ได้กล่าวไว้ว่า การตราบาปจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. เวลาที่มีการกระทำผิด
2. มีผู้กระทำผิดและมีผู้ตกเป็นเหยื่อ
3. การรับรู้ของสังคมต่อการกระทำผิด

มีข้อสังเกตว่าสังคมนั้น ไม่เพียงแต่ลงโทษผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเท่านั้นแต่ยัง
ห่างเหินจากผู้เบี่ยงเบนอีกด้วย ตามความเป็นจริงแล้วถือว่าผู้เบี่ยงเบนเป็นคนนอกคอก เป็นคน
คบไม่ได้ เป็นคนสารเลว แล้วแต่จะเรียก จึงกล่าวได้ว่าการเรียนรู้ในขั้นตอนของผู้กระทำผิดก็
คือ ทักษะที่มุ่งร้าย ส่วนการเรียนรู้ต่อไปก็อาจจะเป็นทักษะที่เกลียดชังจนกระทั่งเรียนรู้
เทคนิคที่จะเอาตัวรอดโดยเบี่ยงเบนหรือประกอบอาชญากรรม

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีนี้ไม่ได้กล่าวถึงปัจจัยอะไรมากมายนักที่เกี่ยวกับการเบี่ยง
เบนหรือเป็นอาชญากร มีเพียงปฏิกิริยาของสังคมเท่านั้น และผู้เป็นอาชญากรก็ตอบสนองต่อ
ปฏิกิริยานั้น คนบางคนหรือคนจำนวนมากเมื่อทำผิดและมีคนตราหน้าก็ไม่ได้กระทำผิดต่อ
ไปอีกเพราะเขาเป็นคนที่จิตใจเข้มแข็ง มีเหตุผล และอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ดีและ
ทฤษฎีนี้ได้เน้นปัจจัยทางจิตใจ ปัจจัยทางกายภาพ ตลอดจนทั้งปัจจัยครอบครัวและสถาบัน
สังคมอื่น ๆ

ทฤษฎีส่วนมากจะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผู้เป็นอาชญากรและผู้ไม่เป็นอาชญากร แต่ทฤษฎีที่ราบาปพยายามจะชี้ให้เห็นว่าอาชญากรไม่ได้มีความแตกต่างจากผู้ไม่เป็นอาชญากร คนเป็นอาชญากรเพราะปฏิกริยาของสังคมต่างหาก พฤติกรรมที่ถือว่าเป็นอาชญากรรมถือเป็นพฤติกรรมธรรมดา ในสถานการณ์หนึ่งอาจเป็นอาชญากรรมแต่ในอีกสถานการณ์หนึ่งอาจไม่เป็นอาชญากรรมก็ได้ ปฏิกริยาทางสังคมจึงนับว่าเป็นเรื่องสำคัญ

นักอาชญาวิทยาอีกท่านหนึ่งคือ เรด (Ried) ได้เสนอแนวความคิดว่าทุกคนมีความโน้มเอียงที่จะกระทำผิดกฎหมายอาญา ความแตกต่างอยู่ตรงที่ว่าทำไมคนบางคนจึงละเมิดกฎหมายอาญาได้บ่อยกว่าคนอื่น และควรพิจารณาต่อไปอีกว่ากฎหมายที่ละเมิดบ่อย ๆ คือกฎหมายอะไร และทำไมบางคนเมื่อละเมิดกฎหมายแล้วถูกสังคมตราบาปลงไป ส่วนบางคนกลับไม่ถูกตราบาป ความต้องการของเรดก็คือ เขาต้องการให้ศึกษาถึงการกระทำผิดซ้ำของสภาพกฎหมายที่ใช้อยู่และปฏิกริยาของสังคมต่อผู้ละเมิดกฎหมาย (อัมณพ ชูบำรุง, 2527: 105-108)

ทฤษฎีนี้สามารถนำมาอธิบายปัญหาโสเภณีได้ เนื่องจากโสเภณีเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่ง ดังนั้น ปฏิกริยาของคนในสังคมที่มีต่อตัวโสเภณีจึงเป็นไปในทางลบ โสเภณีจึงถูกสังคมตีตราให้ประหนึ่งเป็นอาชญากร บุคคลที่ประกอบอาชีพนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงพยายามที่จะปกปิด ซ่อนเร้น ในขณะที่เดียวกันทฤษฎีนี้ก็สามารถนำมาอธิบายรักร่วมเพศได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ ปฏิกริยาที่คนในสังคมมีต่อพวกรักร่วมเพศคือ การมองหรือตีตราว่า “ผิดปกติ” หรือให้ฉายา เช่น ตุ๊ด แต้ว เกย์ หรือแอบจิด ทุกคนจะเรียก คนที่เป็นรักร่วมเพศจึงต้องพยายามที่จะปกปิดตัวเอง เป็นต้น

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการเบี่ยงเบนทางเพศ

สุริยา จงศิริรัตนกุล (2533) กล่าวว่า การเบี่ยงเบน หมายถึงการละเมิดบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดขึ้น ลักษณะบรรทัดฐานเป็นแนวทางให้สมาชิกในสังคมยึดถือปฏิบัติ อาจจะแสดงออกมาในรูปของกฎ ระเบียบ แบบแผนหรือพฤติกรรมที่บุคคลต้องปฏิบัติตาม ฉะนั้น พฤติกรรมทางเพศที่บุคคลต้องปฏิบัติตามสังคมคือ ชายหรือหญิงมีความผูกพันรักใคร่กับเพศตรงข้าม แต่ถ้ามีการผูกพันรักใคร่ในเพศเดียวกัน จึงเรียกว่าเป็น “พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ”

สุวิทนา อารีพรค (2524: 380-413) กล่าวว่า การเบี่ยงเบนทางเพศมี 4 ลักษณะ คือ

1. พวกที่เบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual Orientation)

แบ่งกลุ่มคนประเภทนี้ออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่

1.1 Homosexuality หมายถึง พวกที่มีความรักใคร่กับเพศเดียวกัน

1.2 Transvestitism เป็นความผิดปกติที่เกิดจากการ ได้รับความตื่นเต้นหรือความสุขทางอารมณ์หรือทางเพศ โดยการแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าของเพศตรงข้าม คนพวกนี้ส่วนใหญ่จะพอใจเฉพาะการแต่งตัวเป็นเพศตรงข้ามและไม่ต้องการแปลงเพศ แต่มีบางคนประพฤติก่อรวมเพศ (homosexual) ด้วย เขาสามารถมีกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้ามได้ตามปกติ มีความสุขทางเพศและความสุขในครอบครัวได้โดยเฉพาะถ้าคู่สมรสของเขาเข้าใจและให้ความร่วมมือ

1.3 Transsexuals เป็นความผิดปกติทางเพศ เนื่องจากมีความเชื่อว่าเพศที่ปรากฏทางร่างกายของตนไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความต้องการที่จะผ่าตัดเปลี่ยนเพศ หรือไม่ก็พยายามซ่อนเพศทางร่างกายของตนไว้ โดยการแต่งกายหรือประพฤติแบบเพศตรงข้าม ส่วนใหญ่ของคนที่มีปัญหานี้คือ ผู้ชาย

2. พวกที่เบี่ยงเบนในการเลือกคู่ร่วมเพศ

เช่น เลือกวัดดู ส่วนของร่างกาย หรือบุคคล โดยแบ่งกลุ่มคนประเภทนี้ออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่

2.1 Homosexuality คือ ภาวะที่คนมีความสุขทางเพศกับเพศเดียวกันกับตนเอง

2.2 Pedophilia แปลตามตัวหนังสือว่า การรักเด็ก แต่โดยทั่วไปหมายถึง การที่ผู้ใหญ่มีความสุขทางเพศจากการมีสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้ามที่ยังไม่ถึงวัยแตกหนุ่มแตกสาว

2.3 Bestiality บางครั้งเรียก zoophilia เป็นความพอใจในทางเพศจากการมีสัมพันธ์กับสัตว์ ซึ่งอาจเป็นการร่วมเพศตามปกติ (penovaginal intercourse) การร่วมเพศทางทวารหนัก

2.4 Gerontophilia เป็นความผิดปกติทางเพศซึ่งคนอายุน้อยมีความสุขทางเพศกับคนแก่ ความผิดปกตินี้อาจเป็นผลมาจากความผูกพันทางอารมณ์กับ ปู่ ย่า ตา ยาย กล่าวคือ คนที่มีแนวโน้มจะเป็น gerontophilia มักจะมีความรักต่อคนแก่เป็นพิเศษ อันอาจเกิดจากมีบิดามารดาเป็นคนสูงอายุ

2.5 Necrophilia ความสุขทางเพศเกิดจากการดูศพหรือรักร่วมเพศกับศพ บางครั้งจะมีการตัดศพเป็นชิ้นด้วย เป็นความผิดปกติทางเพศซึ่งพบได้น้อยมาก แต่แสดงถึงความผิดปกติทางจิตอย่างรุนแรงถึงขนาดโรคจิต

2.6 Fetishism เป็นความผิดปกติทางเพศซึ่งสิ่งที่เป็นความต้องการทางเพศของคนผู้นั้น กลายเป็นวัตถุหรือส่วนของร่างกาย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ทางเพศแทนที่จะเป็นคน เช่น เป็นเครื่องชั้นใน หมวก รองเท้า (โดยเฉพาะรองเท้าส้นสูง) หรือถุงมือ ผม มือ ดันขา เท้า หู หรือตา วัตถุหรือส่วนของร่างกายเหล่านี้จะให้ความสุขโดยการจับ จ้อง มอง

2.7 Incest คือ การร่วมเพศระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด ซึ่งกฎหมายห้ามไว้ สถาบันทางกฎหมายหลายแห่งยังรวมไปถึงการร่วมเพศกับเด็ก ซึ่งตนเองมาเลี้ยงหรือลูกเลี้ยงด้วย

3. พวกที่เบี่ยงเบนในวิธีปฏิบัติทางเพศ แบ่งกลุ่มนี้ออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่

3.1 Sadomasochism แยกออกมาเป็น 2 ชนิด

Sadism หมายถึง การมีความสุขหรือมีความพอใจทางเพศจากการทำให้ผู้ร่วมเพศเจ็บปวดทางร่างกายหรือจิตใจ

Masochism หมายถึง การมีความสุขหรือมีความพอใจทางเพศจากการ ถูกผู้ร่วมเพศทำให้เจ็บปวด จะโดยทางร่างกายหรือจิตใจก็ได้

3.2 Exhibitionism คือ การมีความสุขทางเพศจากการ ใช้อวัยวะเพศของตนต่อผู้อื่นซึ่งเป็นคนแปลกหน้า และไม่เต็มใจจะดู

3.3 Voyeurism คือ การมีความสุขทางเพศจากการ ได้แอบดูคนอื่นเปลือยหรือร่วมเพศกัน

3.4 Scopophilia หมายถึง การมีความสุขทางเพศจากการดูอวัยวะเพศของผู้อื่น หรือดูการร่วมเพศของผู้อื่น

3.5 Sodomy หมายถึง การมีความสุขทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน

3.6 Frottage หมายถึง การมีความสุขทางเพศจากการถูหรือกดอวัยวะเพศกับส่วนของร่างกายของเพศตรงข้ามซึ่งมีเสื้อผ้าปกปิดอยู่ การกระทำนี้อาจไม่เป็นที่สังเกต เพราะมักทำในที่ที่มีคนหนาแน่น เช่น ในรถประจำทางหรือในงานที่คนเบียดเสียดชิดเขียดกัน

4. พวกที่เบี่ยงเบนในปริมาณและความรุนแรงของความต้องการทางเพศ แบ่งกลุ่มประเภทนี้ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

4.1 Hypersexuality คือ สภาวะที่มีความต้องการร่วมเพศมากผิดปกติในผู้หญิงเรียกว่า nymphomania และผู้ชายเรียกว่า satyriasis ผู้ผิดปกติมักสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองบ่อย ๆ อย่างขยับยั้งใจไม่ได้ด้วย

4.2 Promiscuity หมายถึง การร่วมเพศแบบไม่เลือกบุคคล

4.3 Rape การข่มขืน

พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในลักษณะรักร่วมเพศ

สุวัทนา อารีพรรค (2524: 381) กล่าวว่า “...รักร่วมเพศมีกำเนิดมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่เจตคติต่อความประพฤตินี้ต่างกันตามยุคสมัย สมัยโรมันความประพฤตินี้ทำกันอย่างเปิดเผย และในสมัยกรีกไม่เพียงแต่ถือว่าเป็นของธรรมชาติเท่านั้น ยังถือเป็นการแสดงความรักที่สูงส่งกว่าธรรมดาอีกด้วย” แต่ในยุคต่อมาเจตคติกลับเปลี่ยนแปลงไป รักร่วมเพศถือว่าผิดปกติ เป็นความชั่วและบาป ในสมัยปัจจุบันความคิดเห็นของสังคมมีต่าง ๆ กัน แต่จิตแพทย์มีแนวโน้มจะคิดว่าความประพฤตินี้เป็นวิถีชีวิตของแต่ละคน ไม่ใช่ความผิดปกติทางจิตใจ

เนื่องจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในลักษณะรักร่วมเพศเป็นพฤติกรรมที่ชอบเพศเดียวกัน พบมากที่สุดในจำนวนพฤติกรรมทางเพศที่ผิดไปจากลักษณะที่คนทั่ว ๆ ไปเขาประพฤติกกัน เกิดได้ทั้งในชายและหญิง แต่ชายมีมากกว่า สัดส่วนประมาณ 3 ต่อ 1 ถ้าระหว่างชายต่อชายด้วยกัน มักเรียกทับศัพท์ว่า homosexuality ระหว่างหญิงต่อหญิงด้วยกันเรียก lesbianism (สมภพ เรือตระกูล, 2524: 266)

ความหมายของการรักร่วมเพศ

คำว่า การรักร่วมเพศ ได้มีนักจิตวิทยาและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายต่าง ๆ ดังนี้คือ

ประนอม สโรชมาน (2524: 164) กล่าวว่า “การรักร่วมเพศ” หมายถึง การมีความใคร่กับคนเพศเดียวกัน

สมภพ เรือตระกูล (2524: 266) กล่าวว่า “การรักร่วมเพศ” คือ การมีความสุขทางเพศกับคนที่มีเพศเดียวกัน

สมโภชน์ สุขวัฒนา (2522: 32) กล่าวว่า “รักร่วมเพศ” เป็นความผิดปกติทางเพศที่แสดงออกโดยทางความรู้สึก หรือความต้องการทางเพศต่อเพศเดียวกัน

ทิส ไซติวัฒนตระกูล (2526 : 6) กล่าวว่า “รักร่วมเพศ” หมายถึง การที่บุคคลมีเพศสัมพันธ์ หรือต้องการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่มีเพศเดียวกันกับตน

สุวทนา อารีพรค (2524) กล่าวว่า “รักร่วมเพศมี 2 แบบ คือ รักร่วมเพศแท้ (exclusively homosexual) ซึ่งหมายถึง พวกที่มีการปฏิบัติทางเพศเฉพาะกับเพศเดียวกันเท่านั้น รักร่วมเพศ (bisexual) ซึ่งหมายถึงพวกที่มีกิจกรรมทางเพศกับทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม”

สรุปได้ว่า การรักร่วมเพศ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกหรือเกิดอารมณ์รักกับคนเพศเดียวกัน

ในปัจจุบันมีคำกล่าวถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในลักษณะรักร่วมเพศหลายอย่าง เช่น พวกรักร่วมเพศ (homosexual) เกย์ (gay) โฮโม (homo) ทอม (tom) ดี (dy) เหล่านี้จะถือว่าเป็นพฤติกรรมที่มีความรู้สึกทางเพศกับเพศเดียวกันกับของตนแต่ต่างกันคือ

พวกรักร่วมเพศชาย จะหมายถึง เกย์ (gay) ซึ่งเป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เกย์ คือ มนุษย์ชายที่มีจิตใจเบี่ยงเบนไปจากเพศของตน คือมีความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมหาและฝักใฝ่ในผู้ชายด้วยกันแทนที่จะเป็นหญิง (วารวฐ, 2530: 112) รักร่วมเพศจะมีบทบาททางเพศ 3 อย่าง คือ เป็นฝ่ายกระทำ เป็นฝ่ายถูกกระทำ หรือแบบผสม แต่การร่วมเพศทางทวารหนักค่อนข้างจะมีลักษณะแน่นอนว่าฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายกระทำหรือฝ่ายถูกกระทำ อย่างไรก็ตามรักร่วมเพศชายส่วนใหญ่ชอบมีบทบาททางเพศผสม คือ จะเป็นแบบใดก็ได้ตามที่คู่ของตนแต่ละคนพอใจ และมีส่วนน้อยเท่านั้นที่มีบทบาทเป็นหญิงหรือชายแน่นอน (สุวทนา, 2524: 382)

วารวฐ สุมาวงศ์ (2530: 23) และสุวทนา อารีพรค (2524: 38) กล่าวว่า “เกย์ สามารถจำแนกออกไปได้ตามความรู้สึกและพฤติกรรมทางเพศ คือ เกย์คิงจะมีรูปร่างใหญ่ ออกหนา และเป็นนักเพาะกาย รูปร่างของพวกเกย์คิงนี้จะช่วยกระตุ้นอารมณ์เพศของคู่ที่ต้องการลักษณะของความเป็นชายหรือความเป็นพ่อ ซึ่งเขาไม่มีโอกาสใกล้ชิดในวัยเด็ก” จึงกล่าวได้ว่าเกย์คิงจะมีพฤติกรรมแสดงออกต่อคู่ร่วมเพศในรูปแบบธรรมชาติของเพศชาย เกย์ควีนจะมี

ท่าทางกระดุกกระดิงกระชดกระช้อย ซึ่งมักจะมากกว่าของหญิงทั่ว ๆ ไป พวกเกย์ควีนจะมีพฤติกรรมตอบสนองเพศชายด้วยกันตามครรลองของเพศหญิง ปัจจุบันกลุ่มบุคคลนี้เรียกว่า ตุ๊ดและอื่น ๆ

นอกจากนี้ทิส โซติวัฒน์ตระกูล (2526: 8) กล่าวว่า “พวกรักร่วมเพศชายคนทั่วไปมักจะใช้คำว่า กะเทย” ซึ่งอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม (2521: 85-86) แบ่งกะเทยออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. กะเทยจริง (hermaphrodite) หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะเพศ (sex organ) ทั้ง 2 เพศอยู่ในร่างกายมาแต่กำเนิด แบ่งเป็น 2 พวก คือ

1.1 กะเทยแท้ (true hermaphrodite) หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะเพศ 2 เพศอยู่ในร่างกาย และมีลักษณะเส้นทางเพศตรงกับฮอร์โมนในร่างกาย

1.2 กะเทยเทียม (pseudo hermaphrodite) หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะสองเพศอยู่ในร่างกาย และมีลักษณะเส้นทางเพศและฮอร์โมนไม่ตรงกัน

2. ลักเพศ (transvestitism) หมายถึงบุคคลที่ชอบหรือพอใจที่จะแต่งกายเป็นเพศตรงข้าม ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะต้องมีพฤติกรรมรักร่วมเพศเสมอไป

3. แปลงเพศ (transsexuals) หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะทางเพศภายนอกและฮอร์โมนเป็นเพศเดียวกันครบถ้วน แต่จิตใจต้องการเป็นเพศตรงข้าม และมีความต้องการที่จะเปลี่ยนเพศของตนเป็นเพศที่ตนพอใจ

พวกรักร่วมเพศหญิง จะหมายถึง เลสเบียน (lesbian) ซึ่ง เจษฎา เจียรนะข (2528: 183) กล่าวถึง กลุ่มรักร่วมเพศหญิง คือ เรียกทอม-ดี้ โดยมีศัพท์เฉพาะสำหรับเพศสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับหญิงด้วยกัน คือ “เล่นเพื่อน”

ทอม เป็นคำย่อของทอมบอย (tomboy) มีความหมายถึงผู้หญิงที่มีบุคลิกภาพคล้ายผู้ชาย ฉะนั้นหญิงที่เป็นทอม คือ สตรีที่มีความรู้สึทางเพศแบบผู้ชาย ฝึกฝึและมีพฤติกรรมทางเพศกับหญิงด้วยกันในลักษณะรุกแบบชาย

ดี้ เป็นคำย่อของ เลดี้ (lady) มีความหมายถึงผู้หญิงที่มีบุคลิกภาพเป็นเพศหญิงเต็มตัว ฝ่ายหญิงที่เป็นดีจะรักใคร่สนิทสนมหากับผู้หญิงด้วยกันในบทบาทตอบสนองคือเป็นฝ่ายรับ

นอกจากนี้ยังมีคำว่า ซี้ เป็นคำย่อของ ซิสซี่ (sissy) มีความหมายถึงผู้ชายที่มีบุคลิกภาพคล้ายผู้หญิง

สุวทนา อารีพรค (2524: 382) กล่าวว่า “รักร่วมเพศหญิงจะมีการปฏิบัติทางเพศกับเพศหญิงด้วยกัน แต่บทบาททางเพศของเขามักจะแน่นอน” คือ เป็นชายหรือหญิงมักจะมีคู่ที่ถาวรกว่าพวกรักร่วมเพศชายและไม่ค่อยสื่อสารผ่านทางเพศ แต่ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแยกไปหาคู่อื่นหรือแต่งงาน อีกฝ่ายอาจเกิดความอิจฉาริษยาคู่แข่งหรือเกิดความโกรธแค้นอย่างรุนแรงได้

วราวุธ สุมาวงศ์ (2530: 20) จำแนกพวกรักร่วมเพศทางพฤติกรรมการแสดงออกในสังคมได้เป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพเป็นผู้หญิงเต็มตัว และไม่แสดงกิริยาฝักใฝ่ในเพศหญิงด้วยกันให้สังคมคิดสังเกต กลุ่มนี้ได้แก่พวกคีย์ที่มีจิตใจตอบสนองแบบผู้หญิงทั่วไป

กลุ่มที่สอง คือ รักร่วมเพศหญิงที่แสดงออกให้สังคมประจักษ์ มักจะเป็นพวกทอมซึ่งมีที่ทำหรือท่าทางเป็นชาย กลุ่มนี้จะไม่นิยมสัญลักษณ์ของเพศหญิง พอใจที่จะรัดหน้าอกให้แบนราบชอบให้ร่างกายของตนผอม ชอบสวมกางเกง

ระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศ

บุปผา กุณพิโน (2530: 16) กล่าวว่า “...พฤติกรรมแบบรักร่วมเพศปรากฏได้ทั้ง 2 ระดับ คือ พฤติกรรมในระดับความคิดและความรู้สึก...” แต่ไม่ได้มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจน นอกจากจะเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า บุคคลเหล่านี้มีความอ่อนไหวในเรื่องความรู้สึกสูงมาก กล่าวคือ ถ้ารักจะรักมาก ถ้าเกลียดก็จะเกลียดมาก การหึงหวงจะรุนแรงมากกว่าบุคคลปกติ นอกจากนี้จะเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึกที่จะรักใคร่ชอบพอกับบุคคลเพศเดียวกับที่ตนพึงพอใจ สำหรับพวกรักร่วมเพศชายจะมีความคิดถึงขนาดที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้นั้นอยู่เสมอ

และมีการเปลี่ยนคู่นอนมากกว่าพวกรักร่วมเพศหญิง พวกรักร่วมเพศชายส่วนใหญ่สนใจ
บุคคลที่มีหน้าตาดี บุคลิกดี แต่งกายดี สะอาด

Kinsey (1948: 1953; อ้างถึงใน Hass, 1979: 248) ได้แบ่งพฤติกรรมทางเพศไว้บน
มาตราวัด 7 ระดับคือ

1. มีเพศสัมพันธ์เฉพาะแต่กับต่างเพศเท่านั้น (exclusively heterosexual)
2. ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศและมีประสบการณ์รักร่วมเพศบ้าง
(predominantly heterosexual-sex and incidental homosexual experiences)
3. โดยเนื้อแท้แล้วเป็นคนรักต่างเพศ แต่ก็มึประสบการณ์รักร่วมเพศหลายครั้ง
(primarily heterosexual-several homosexual contacts)
4. ทั้งรักต่างเพศและรักร่วมเพศเกือบจะพอ ๆ กัน (almost equally heterosexual and
homosexual)
5. โดยเนื้อแท้แล้วเป็นคนรักร่วมเพศ แต่มีประสบการณ์รักต่างเพศหลายครั้ง
(primarily homosexual-several heterosexual experiences)
6. ส่วนใหญ่แล้วรักร่วมเพศแต่มีประสบการณ์รักต่างเพศบ้าง (predominantly
homosexual-sex and incidental heterosexual contacts)
7. รักร่วมเพศโดยแท้ (exclusively homosexual)

ในพฤติกรรมระดับที่ 2 ถึงระดับที่ 6 มีชื่อเฉพาะว่ารักสองเพศ (bisexual) กล่าวคือ
สามารถมีความสัมพันธ์ทางเพศได้ทั้งสองเพศและความสัมพันธ์ทางเพศนี้จัดเป็นส่วนหนึ่ง
ของรักร่วมเพศ ส่วนพฤติกรรมระดับที่ 7 เป็นพฤติกรรมรักร่วมเพศ

สาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบลักษณะรักร่วมเพศ

อรรถัย ชื่นมณุษย์ (2518: 164-170) และวัลลภ ปิยะมโนธรรม (2529) กล่าวถึงสาเหตุใหญ่ที่กระตุ้นความรู้สึกรักร่วมเพศขึ้นมาได้นั้น แบ่งออกเป็น 3 แหล่งใหญ่ด้วยกัน คือ เริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมของบ้าน ต่อมาจึงจะเพิ่มมากขึ้นจากสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน และสุดท้ายคืออิทธิพลทางสังคมที่มีอยู่

สภาพแวดล้อมทางครอบครัว

ตัวกระตุ้นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้เด็กมีแนวโน้มเป็นรักร่วมเพศ มีดังนี้

1. ความไม่สมดุลในครอบครัว ในวัย 2-4 ขวบ ตามหลักทางจิตวิทยาถือว่าเด็กจะเกิดปมความรู้สึกทางเพศ (oedipus complex) โดยเด็กชายจะรักแม่ เด็กหญิงจะรักพ่อ อาจจะแสดงออกมาเป็นแบบหวงแหนพ่อหรือแม่ ลักษณะเช่นนี้จะเป็นอย่างชั่วคราวแล้วเด็กจะค่อย ๆ เริ่มรู้ว่าไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม แต่ถ้าครอบครัวไม่เป็นปกติ เช่น พ่ออ่อนแอ แม่แข็งกร้าวกว่าหรือพ่อเข้มแข็ง แม่อ่อนแอ หรือกรณีที่ครอบครัวแตกแยก ขาดพ่อหรือแม่ ทำให้เด็กไม่มีแบบอย่างของบทบาทในฐานะที่เป็นเพศหญิงหรือชายที่แท้จริง การที่มีลักษณะบุคลิกภาพของตนเองเป็นคนอ่อนแอก็จะกลายเป็นรักร่วมเพศขึ้นได้

2. อคติของคนในครอบครัวที่มีต่อเพศของเด็ก บางครอบครัวต้องการได้ลูกผู้หญิงมาก บางครอบครัวต้องการได้ลูกผู้ชายมาก แต่ต้องผิดหวังไม่ได้ตามที่ต้องการ ทำให้พยายามสนองความต้องการนี้โดยการแต่งตัวลูกชายให้เหมือนผู้หญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าลูกชายคนนั้นเป็นคนหน้าตาดี อาจยิ่งแต่งให้เหมือนผู้หญิงมากขึ้น พยายามใช้วิธีอบรมหรือดูแลไปในแนวทางสำหรับเพศหญิงตามที่ตนต้องการ เด็กชายอาจรู้สึกภูมิใจบทบาทความเป็นผู้หญิงมากกว่าความเป็นผู้ชาย

3. บุคลิกภาพของบิดา บิดามักเป็นคนมีนิสัยแข็งแรงแกร่ง เผด็จการ หรือเค่นเกินไปจนเด็กชายไม่สามารถเลียนแบบตามได้ หรือในทางตรงกันข้ามเป็นบิดาที่มีนิสัยอ่อนแอไม่มีบทบาทเด่น เจ็บเลยจนเด็กเกิดความรู้สึกพะอายใจไม่ยอมเลียนแบบเช่นกัน

4. การรักถูกแบบลำเอียง เช่น รักและตามใจลูกสาวมากกว่า จึงอาจทำให้เด็กชายเกิดความรู้สึกอิจฉา หลงคิดว่าถ้าตนเป็นหญิง บิดามารดาจะรัก จึงประพฤติตนแต่งเป็นผู้หญิงเพื่อเรียกร้องความสนใจ หรือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการต่อต้านบิดามารดาในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้บิดามารดาเดือนร้อนสมกับที่ตนถูกกระทำ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร มารดามักรักใกล้ชิดลูกชายเกินไปจะพาไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ สนใจเอาใจใส่จนทำให้เกิดเจตคติ ค่านิยม ความคิด ความรู้สึกและลักษณะท่าทางของความเป็นหญิงซึมซาบเข้าไปในบุคลิกภาพของเด็กชาย จะมีเอกลักษณ์ทางจิตใจคล้ายผู้หญิงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าในครอบครัวนั้นมีทั้ง ย่า ยาย อา หรือคนเลี้ยงคนรับใช้ที่เป็นผู้หญิงอยู่ร่วมกันมากขึ้น

6. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตร ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นลักษณะค่อนข้างห่างเหินไม่ใกล้ชิดกัน อาจเป็นเพราะบิดาไม่ค่อยมีเวลาอยู่กับบ้าน หรือมักคิดว่าการอบรมเลี้ยงดูลูกนั้นเป็นหน้าที่ของมารดา จึงปลีกตัวออกห่างหรืออาจเพราะตายจากไป ในอีกทางหนึ่งก็อาจเป็นคนเจ้าอารมณ์ คุร้าย โมโหง่ายจนเด็กมองภาพพจน์ของนิสยบิดาค่อนข้างน่ากลัวจึงไม่อาจเลียนแบบได้เช่นกัน

7. ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง ในการพัฒนาเอกลักษณ์ด้านหนึ่งนั้นก็คือ การไม่อยากเหมือนอีกคนหนึ่ง เช่น ถ้าพี่เป็นคนสนใจแต่เรียน ไม่มีเพื่อน น้องก็จะปฏิบัติตนในทางตรงกันข้าม คือ ไม่สนใจเรียน แต่มีเพื่อนมาก เช่นเดียวกันถ้าพี่สาวชอบทำตัวมีนิสัยเหมือนผู้ชายหรือพี่ชายทำตัวแข็งแรงแกร่งเกินไป เด็กชายซึ่งเป็นน้องก็อาจทำตัวให้มีนิสัยเหมือนผู้หญิงเพราะไม่ต้องการเหมือนพี่

8. การที่ครอบครัวเคร่งครัดในขนบธรรมเนียมประเพณีมากเกินไป ให้คับแต่เฉพาะเพื่อนเพศเดียวกัน ทำให้เกิดการรักร่วมเพศขึ้นได้ โดยเริ่มจากการลองแล้วได้ความสุขทางเพศ ทำให้ต้องการกระทำบ่อย ๆ ซ้ำซาก จนในที่สุดกลายเป็นนิสัย

สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน

ตัวกระตุ้นสาเหตุใหญ่ที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นคนรักร่วมเพศมากขึ้นมีดังนี้

1. การขาดแบบอย่างของบุคลิกภาพผู้ชายในโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถม ส่วนใหญ่แล้วครูมักจะเป็นผู้หญิง โดยเฉพาะครูผู้หญิงที่สนใจรักเอาใจใส่ต่อเด็กค่อนข้างดี เด็กผู้ชายที่หาแบบอย่างความเป็นผู้ชายจากบิดาท่างบ้านไม่ได้อยู่แล้ว เมื่อมาโรงเรียนก็ไม่มีแบบอย่างความเป็นผู้ชายจากครูอีก จึงจำแบบอย่างบุคลิกภาพของความเป็นหญิงมากขึ้นไปอีกในช่วงเด็กนี้ ฉะนั้นโรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษาควรมีครูผู้ชายอย่างน้อย 25% เพื่อให้เด็กได้เลียนแบบได้อย่างถูกต้อง (วัลลภ, 2530: 13)

2. เกิดจากเพื่อนหรือครูล้อเลียน อาจเป็นเพราะเด็กชายคนนั้นมีหน้าตาดีหรือท่าทางอ่อนแอ จึงมักถูกล้อเลียนว่าเป็นกะเทย เมื่อถูกล้อเลียนบ่อยเข้าเด็กชายก็อาจเกิดความรู้สึกสับสนคิดว่าตนเป็นกะเทยจริง เป็นลักษณะถูกคนอื่นกระตุ้นให้เกิดการขำคิด สงสัยตัวเองขาดความเชื่อมั่นในด้านเอกลักษณ์ทางเพศมากขึ้น

3. ระบบการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนที่มีนักเรียนชายล้วนจะมีโอกาสถูกกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากเป็นผู้หญิงมากขึ้น เพราะในแง่จิตวิทยาเมื่อคนสองคนต้องมาอยู่ร่วมกัน คนหนึ่งจะพยายามทำตัวเป็นผู้นำ และอีกฝ่ายก็ต้องเป็นผู้ตามโดยไม่รู้ตัว ในโรงเรียนชายล้วนเด็กชายที่อ่อนแอกว่า หน้าตาละเมียดไปทางผู้หญิงมากกว่า จึงอาจต้องทำท่าทางเป็นฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายอ่อนแอกว่าให้เพื่อนที่แข็งแรงกว่าปกป้อง ล้อเลียน แต่ในโรงเรียนสหศึกษามีนักเรียนหญิงซึ่งแสดงตัวเป็นฝ่ายเรียบร้อย อ่อนแอกว่าอยู่แล้ว ก็จะผลักดันให้เด็กชายที่อ่อนแอทั้งทางใจและทางกายต้องเข้มแข็ง ทำตัวให้เป็นผู้ชายมากขึ้น

4. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน ถ้าเด็กชายที่มีแนวโน้มคล้ายเป็นผู้หญิงตั้งแต่อยู่ที่บ้าน เมื่อมาเข้าโรงเรียนที่มีแนวโน้มอยากใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ถ้าเด็กหญิงยอมรับเข้ามาอยู่ในกลุ่มผู้หญิง โดยเฉพาะเด็กผู้ชายคนนี้ถูกปฏิเสธ ถูกรังแกจากกลุ่มเพื่อนผู้ชายด้วยกัน การมีกิจกรรมอยู่ร่วมกับผู้หญิงนานเข้าก็จะยังมีนิสัยเป็นผู้หญิงมากขึ้น

5. การจัดกิจกรรมของโรงเรียน โดยการจัดให้เด็กผู้ชายแต่งตัวแสดงเป็นบทผู้หญิง เมื่อมีการจัดการแสดงละครหรือการแสดงต่าง ๆ บทเวที บางแห่งมีการจัดประกอบเวที

ประเภทสอง เทพีจำแลง ให้แต่งตัวเป็นผู้หญิงเพื่อเป็นเซ็กซี่คเคอร์ ฯลฯ เด็กชายซึ่งไม่เคยได้
รับความสนใจเมื่อปฏิบัติตัวเป็นผู้ชาย แต่เมื่อปฏิบัติตัวหรือแสดงกิริยาท่าทางเป็นผู้หญิงกลับ
มีแต่คนสนใจ ชื่นชมก็อาจเกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกตัวเองมีค่า เป็นความรู้สึกเด่นและแสดงตัว
ต่อไปจนเป็นนิสัย

6. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน บางหลักสูตรก็บังคับให้เด็กชาย
เรียนเย็บปักถักร้อย ซึ่งในสังคมถือว่าเป็นบทบาทของผู้หญิง เมื่อเด็กชายได้มีโอกาสเรียนแล้ว
เกิดชอบ ภาคภูมิใจ ก็อาจยังเกิดความสับสนในเอกลักษณ์ของตัวเองมากขึ้น รวมทั้งด้านกีฬา
ต่าง ๆ เป็นต้น

7. การอยู่ในกลุ่มที่มีแนวโน้มเป็นรักร่วมเพศด้วยกัน เพราะการไม่สามารถเข้าอยู่ใน
กลุ่มผู้ชายที่ปฏิเสธเขาได้จึงต้องจับกลุ่มอยู่ด้วยกัน ทำให้ยังมีความรู้สึกเบี่ยงเบนทางเพศกัน
ได้มากขึ้น เพราะเป็นช่วงพัฒนาการของการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน เอกลักษณ์จึงเบี่ยงเบนไป

สภาพแวดล้อมทางสังคม

ตัวกระตุ้นสาเหตุใหญ่ทางสังคมมีดังนี้

1. แบบอย่างเพศจากด้านสื่อมวลชน โดยเฉพาะจากตัวแสดงในโทรทัศน์ ภาพยนตร์
หรือในหนังสือ เมื่อผู้แสดงชายทำท่าทางเหมือนผู้หญิงซึ่งมักทำให้ผู้ชมรู้สึกชอบใจ พอใจ
สนุกสนาน เรียกร้องความสนใจเป็นเรื่องเด่นได้ เด็กชายที่ขาดแบบอย่างผู้ชายจากผู้เป็นบิดา ผู้
เป็นครูผู้ชายอยู่แล้วก็อาจเลือกแบบผู้แสดงชาย แต่ท่าทางกระตุ้นกระตุ้นมาเป็นแบบอย่างของ
ตนไว้ เพราะความมีแนวโน้มอยู่ก่อนแล้ว โดยเฉพาะถ้าคนแสดงนั้นเป็นคนที่มีชื่อเสียง มีคน
ชื่นชมมาก เช่น แสดงเก่ง ร้องเพลงเก่ง พุดเก่ง หรือเป็นคนมีความสามารถเฉพาะทางเก่ง เด็ก
จะยังเกิดการจำแบบอย่างได้มากยิ่งขึ้น

2. เกิดจากประสบการณ์รักร่วมเพศกันมาก่อน ส่วนใหญ่อาจเพียงแสดงบทรักด้วยกัน
สำเร็จความใคร่ด้วยกัน เพราะวุฒิภาวะทางอารมณ์ด้านเพศมักเร็วกว่าและมีมากกว่าเด็กทั่วไป
จึงอยากรู้อยากทดลองแล้วอาจเกิดความประทับใจ คิดใจได้ หรืออาจเกิดจากถูกผู้ใหญ่กว่า

กระทำการรักร่วมเพศ โดยให้ความอบอุ่นหรือรางวัลต่าง ๆ เด็กอาจเกิดความรู้สึกฝังใจเพราะเรื่องเพศนั้นเป็นสิ่งเสียดิชนิคนหนึ่ง

3. มีประสบการณ์ไม่ดีกับเพศตรงข้าม ทำให้เข็ดขยายไม่อยากมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้าม ไม่ว่าจะเป็นคนไหน จึงหันกลับมาหาเพศเดียวกัน

4. เกิดจากค่านิยมทางสังคมที่ไม่เหมาะสม เช่น เชื่อว่าการเป็นผู้ชายต้องเป็นคนแข็งแรง ชอบเล่นกีฬา พูดยาโหม่งผาง หยาบคาย ก้าวร้าว เกร่ ต้องชกต่อยกัน สูบบุหรี่ คี้มเหล้าเป็นถ้าเด็กผู้ชายคนนั้นมีเอกลักษณ์สับสนอยู่แล้ว และไม่สามารถรู้สึกรู้สึกว่าตนเป็นคนมีนิสัยดังกล่าวนี้ได้เลย ยิ่งสับสนได้ว่าตนเป็นผู้หญิงแน่ เพราะนิสัยสุภาพอ่อนโยนและอ่อนแอนั้นไม่ใช่เป็นลักษณะของผู้ชาย

5. เกิดจากการพัฒนาบทบาทของผู้หญิงในปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันนี้ผู้หญิงมักจะกล้าแสดงตัวกันมากขึ้น กล้าพูดยาเปิดเผยมากขึ้น โดยเฉพาะการแสดงบนเวทีหรือการปรับตัวเข้ากับผู้ชายซึ่งไม่ใช่เป็นลักษณะจี๋อาย อ่อนแอเหมือนผู้หญิงสมัยก่อน ผู้ชายที่มีเอกลักษณ์ไม่ชัดเจนความเชื่อมั่นในตัวเองอยู่แล้วยิ่งสับสนเกิดความไม่เชื่อมั่นในบทบาทความเป็นชายมากขึ้นอีก

6. เกิดจากระบบสังคม เศรษฐกิจ สังคมไทยในปัจจุบันเป็นลักษณะกึ่งทุนนิยมเรื่องรักร่วมเพศกลายเป็นธุรกิจการค้าชนิดหนึ่ง จึงมีการผลิตหนังสือ การแสดงละคร การแสดงบนเวที การแสดงในภาพยนตร์ในด้านรักร่วมเพศ ตลอดจนแหล่งบันเทิงมากมายที่ต้องการสร้างความสุขความต้องการพิเศษให้แก่ผู้ที่มีแนวโน้มจะเป็นรักร่วมเพศ ตลอดจนมีสถานบริการกายของกลุ่มนี้โดยเฉพาะ เมื่อสังคมเปิด โอกาสมากขึ้นการเปิดเผยตัวแสดงตัวยิ่งชัดเจนขึ้น ไม่มีความละอายใจหรือต้องควบคุมตัวเองแก่ใจกัน

7. เกิดความต้องการให้สังคมยอมรับ นุคคลรักร่วมเพศที่มีความสามารถในด้านสังคมได้พยายามสร้างค่านิยมให้สังคมยอมรับบทบาทของพวกเขา เพื่อจะได้ไม่ต้องถูกรังเกียจหรือถูกปฏิบัติกันอีก จึงต้องพยายามสร้างปมเด่นขึ้นมาเพื่อชดเชยปมด้อยและการเป็นค่านิยมผิด ๆ ที่ทำให้คนที่มีความโน้มเอียงจะเป็นอยู่บ้างบังเกิดความเชื่อถือเปิดเผยแสดงตัวเพื่อต่อต้านสังคมที่ประนามพวกเขามีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

8. เกิดจากผลลัทธิต้องการเป็นคนเด่นในสังคมปัจจุบัน เป็นสังคมที่ต้องมีชีวิตอยู่ในโลกของการแข่งขัน จึงดีจึงเด่น บางคนมุ่งไปเรียนเก่ง บ้างมุ่งไปเก่งด้านกีฬา ด้านการคบเพื่อน ด้านกิจกรรมหรือด้านดนตรี พวกที่มีแนวโน้มจะเป็นรักร่วมเพศเมื่อเลิกเก่งที่สังคมยอมรับกันไม่ค่อยได้ จึงมุ่งไปสู่การทำท่าทางการแสดงตัวกระดุกกระคิง การเอาอกเอาใจคนเก่ง หรือการกระทำอะไรแปลก ๆ ในลักษณะเป็นชายจริงก็ไม่ใช่ หญิงแท้ก็ไม่เชิง แล้วสามารถเป็นที่สนใจของผู้อื่นได้ก็ยิ่งพอใจในบทบาทนี้มากขึ้น

ฉะนั้นจากสาเหตุที่ได้กล่าวมาข้างต้น ถ้าพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศมีมากขึ้นจะก่อให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ เด็กที่มีความรู้สึกแบบรักร่วมเพศซ่อนอยู่จิตใต้สำนึก (unconscious) จะกล้าแสดงออกมามากขึ้น เพราะลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของวัยรุ่นคือ ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ ถ้าพฤติกรรมเหล่านี้มีมากขึ้นในโรงเรียนเนื่องจากพฤติกรรมนี้ปัจจุบันไม่ได้ถือว่าเป็นสิ่งที่น่าอับอายและต้องปิดบังซ่อนเร้น จะก่อให้เกิดสังคมที่ผิดปกติ จะทำให้เด็กไม่มีบทบาททางเพศที่เหมาะสมและอาจจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้น เช่น (อาคม, 2528: 76-77)

1. ปัญหาเรื่องอาชญากร เนื่องจากพวกรักร่วมเพศเป็นพวกที่มีอารมณ์รุนแรง ซึ่งจากข่าวที่เกิดขึ้นเป็นข่าวเกี่ยวกับการฆ่ากันตายอย่างน่ากลัว เช่น ดักคอกันทิ้งกระป๋อง
2. ยาเสพติด พวกรักร่วมเพศมากกว่าครั้งที่ติดัญชา เฮโรอีน บางคนอาจจะเสพสุขอย่างผิดธรรมชาติ จะทำให้เกิดโรคที่ขาดภูมิคุ้มกันของตัวเอง (AIDS) ซึ่งสันนิษฐานว่าเกิดจากไวรัสชนิดหนึ่ง เป็นโรคที่ยังไม่สามารถรักษาให้หายได้ เมื่อผู้ใดเป็นโรคนี้จะมีอายุไม่ยืนรวมทั้งเป็นโรคที่สามารถติดต่อกันได้ถ้าไม่ระมัดระวังอย่างดี
3. เกิดความวิตกกังวลและความหวาดระแวง เนื่องจากคิดว่าไม่มีผู้ใดจะให้ความรักอย่างแท้จริง เกิดความรู้สึกล้มเหลวในชีวิต

จากการศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ทฤษฎี สาเหตุของพฤติกรรมจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นเรื่องของประสบการณ์ เจตคติที่สั่งสมมาแต่เยาว์วัย ฉะนั้นการศึกษาพฤติกรรมจึงเป็นการศึกษาเพื่อทราบเจตคติในพฤติกรรมของบุคคลเป็นสำคัญ

รูปแบบของรักร่วมเพศ

คอตแมน และโบรอน (1972 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ จิตราภิรมย์, 2538) กล่าวว่าสัมพันธภาพแบบรักร่วมเพศมีได้หลายแบบ บางคนก็มีกิจกรรมทางเพศเป็นครั้งคราว บางคนก็มีความสัมพันธ์เนิ่นนาน นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งรักร่วมเพศตามรูปแบบพฤติกรรมได้ 6 ประเภทคือ

1) ประเภทประกาศตัว (blatant Homosexual)

เป็นพวกที่เห็นได้ชัด โดยจะแสดงลักษณะที่ตรงข้ามกับเพศที่แท้จริงทั้งทางด้านการแต่งกายและกริยาท่าทาง มักประกอบอาชีพที่เรียกกันว่าเป็นอาชีพของหญิง เช่นช่างทำผม ช่างตัดเสื้อ รวมทั้งในวงการบันเทิง ส่วนหญิงมักจะแต่งกายเป็นชายหรือจะแสดงกริยาแบบชาย ซึ่งก็เห็นได้ไม่ชัดเจนเท่าชาย พวกนี้เป็นรักร่วมเพศส่วนหนึ่งเท่านั้น

2) ประเภทสิ้นหวังและรักทั้งสองเพศ (desperate and bisexual homosexual)

เป็นพวกที่แต่งงาน ดำรงชีวิตตามแบบฉบับของสังคม แต่มีความต้องการรักร่วมเพศแฝงอยู่ จึงต้องออกมาแสวงหาความพอใจให้ตนเองตามสถานสธารณะต่าง ๆ อย่างมักง่าย และขาดความซาบซึ้งผูกพันทางจิตใจ พวกนี้อาจจะติดต่อกำขูดตามห้องน้ำสาธารณะหรือข้างถนน ซึ่งนอกจากจะไม่สามารถเผชิญความจริงว่าตนเป็นรักร่วมเพศแล้วยังต้องพยายามปกปิดคุ้มครองด้วย

3) ประเภทซ่อนตัว (secret homosexual)

เป็นพวกที่ต้องซ่อนความเป็นรักร่วมเพศเพื่อจะดำรงไว้ซึ่งสถานภาพในสังคมของตน มิใช่น้อยที่แต่งงานจะปกปิดไม่ให้ใครล่วงรู้ นอกจากเพื่อนสนิทมาก ๆ พวกนี้จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความกลัวที่จะถูกค้นพบและกลั่นแกล้งหรือต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงในสังคม

4) ประเภทยอมรับ (adjusted homosexual)

ส่วนใหญ่จะเป็นพวกที่มีอายุมากขึ้น พยายามที่จะมีความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับคู่ของตน และอาจจะดำรงชีวิตฉันท์สามีภรรยากับคู่ของตน

5) ประเภทภาวะบีบบังคับ (situational homosexual)

เป็นพวกที่หาทางออกให้กับความต้องการทางเพศ ด้วยการมีพฤติกรรมรักร่วมเพศทั้ง ๆ ที่ไม่มีรากฐานการเป็นรักร่วมเพศอย่างถาวร เพราะอยู่ในสถานการณ์บางอย่าง เช่น สถานับที่แยกชายและหญิงออกจากกัน ได้แก่คุก โรงเรียนประจำ เป็นต้น พวกนี้เมื่อกลับคืนสู่สภาพปกติมักจะเลิกมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ

6) รักร่วมเพศโสเภณี (homosexual prostitute)

เป็นพวกที่ยอมมีความสัมพันธ์รักร่วมเพศกับบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่กว่าตน เพื่อเงินหรือสินจ้างรางวัล

แนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายและการค้าประเวณี

- (1) พ.ร.บ.ว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2471
- (2) ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499
- (3) พ.ร.บ.ปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503
- (4) พ.ร.บ.สถานบริการ พ.ศ.2509

อึ้งฉพ ชูบำรุง (2538: 65) กล่าวว่า ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองหญิงให้ปลอดภัยจากการถูกนำไปขายเป็นหญิงโสเภณี ดังนี้ คือ

1. พ.ร.บ. ว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2471 โดยมีสาระสำคัญคือ ห้ามไม่ให้นำหญิงหรือเด็กหญิงเข้ามาในประเทศ เพื่อรับจ้างให้ทำมหรสพ และห้ามไม่ให้นำหญิงและเด็กหญิงออกไปค้าประเวณีนอกประเทศ

2. ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 (แก้ไขเพิ่มเติมตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 11 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2514) มาตราที่เกี่ยวข้องได้แก่ มาตรา 282-286 สาระสำคัญคือ กำหนดความผิดและลงโทษผู้เป็นธุระจัดหา ล่อหรือชักพาเด็กหญิงอายุไม่เกินสิบสามปีหรือหญิงอายุไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจาร และเพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ลงโทษผู้รับ

ตัวเด็กหญิงหรือหญิงที่ถูกล่อลวงชักพามา (มาตรา 282) หากการล่อหรือชักพาโดยใช้อุบาย หลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจ ได้รับโทษหนักขึ้น (มาตรา 283, 284) และมาตรา 286 ลงโทษผู้ที่ดำรงชีพอยู่จากรายได้ของหญิง ซึ่งค้าประเวณี (ผู้ที่กระทำตนเป็นแมงคาและแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของหญิง)

3. พ.ร.บ. ปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มีหลักการโดยสรุปคือ ลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีและแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ได้แก่ ตัวผู้ค้าประเวณี ผู้จัดการ ผู้ทำการค้าประเวณีมาให้ผู้อื่น การเตรียบเตรหรือการติดต่อ ชักชวนเพื่อให้มีการค้าประเวณี เจ้าของกิจการ ผู้ดูแลหรือผู้จัดการสถานค้าประเวณีและเจ้าของกิจการ ผู้ดูแลหรือผู้จัดการสถานบริการที่ยินยอมให้มีการค้าประเวณี

เรื่องศักดิ์ จริตเอก (2530:23-25) กล่าวว่า กฎหมายที่ใช้ควบคุมการค้าประเวณีในขณะนี้เรียกว่า พ.ร.บ.ปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “การค้าประเวณีหมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อความสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่นอันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้าง ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ”

ดังนั้น การร่วมประเวณีกันระหว่างบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ รวมทั้งการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ ถ้ามิได้เป็นสำส่อนเพื่อสินจ้างก็จะไม่มีความผิดตามกฎหมายการค้าประเวณี ตาม พ.ร.บ.ปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มีเจตนารมณ์ที่จะควบคุมและเอาผิดผู้ที่กระทำการค้าประเวณีร่วมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยรวมกันเป็นสำนักหรือเป็นช่องและถ้าทำการค้าประเวณีคนเดียวก็จะต้องก่อความเดือดร้อนรำคาญให้กับบุคคลอื่นตามที่สาธารณะ ซึ่งตาม พ.ร.บ.ปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 กำหนดโทษผู้ที่ทำการค้าประเวณีเพียงคนเดียวโดยอยู่ในที่สาธารณะ เช่น เข้าติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตามรับเร้าบุคคลตามถนน หรือสาธารณะสถาน หรือในที่อื่นใดอันเป็นการเปิดเผยและน่าอัปอาย หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน หรือเตรียบเตร หรือคอยอยู่ตามถนนหรือสาธารณะ

สถาน ในลักษณะหรืออาการที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องติดต่อกับในการค้าประเวณี ส่วนผู้ที่ทำการค้าประเวณีโดยร่วมกันหลายคนก็กำหนดโทษผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการค้าประเวณี และกระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ดังนั้นหากผู้กระทำการค้าประเวณีได้ทำด้วยตัวเองเพียงคนเดียว โดยมีได้ไปทำตามถนนหรือสาธารณะชน ก็ไม่น่าจะมีความผิดตาม พ.ร.บ.ปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503

จึงกล่าวได้ว่า พ.ร.บ.ปรามการค้าประเวณีนี้มีเจตนารมณ์ที่จะควบคุมมิให้มีการค้าประเวณีที่เป็นไปในลักษณะที่เป็นไปโดยการเปิดเผยและน่าอับอาย หรือกระทำให้เป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน เช่น ตามมาตรา 5, 6 ทั้งประสงค์จะปรามการค้าประเวณีที่กระทำโดยบุคคลที่เป็นชายซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจตามมาตรา 7 มิได้มุ่งหมายประสงค์ที่จะห้ามการค้าประเวณีโดยเด็ดขาด ฉะนั้นถ้าบุคคลใดกระทำการค้าประเวณีโดยมิได้ฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 5, 6, 7 ย่อมไม่มีความผิดตามกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม การค้าประเวณีก็ถือว่าเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่งที่เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา เนื่องจากในกระบวนการค้าประเวณีมีผู้ที่มีส่วนได้ผลประโยชน์หลายฝ่ายด้วยกัน นอกเหนือจากผู้หญิงค้าประเวณีแล้วยังมี พ่อเล้า แม่เล้า แมงดา ผู้ล่อลวง รวมตลอดทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณีมาตั้งแต่ พ.ศ.2503 แต่ไม่ได้ผลในการลดการค้าประเวณี ตรงกันข้ามกลับมีการค้าประเวณีเพิ่มขึ้นตามลำดับ และแผ่มาในรูปแบบต่าง ๆ จึงได้มีผู้พยายามจะแก้ไขปรับปรุงกฎหมายนี้ให้เหมาะสมรัดกุมและมีผลในทางปฏิบัติ แม้ว่าการค้าประเวณีจะเป็นปลายเหตุอันหนึ่งสืบเนื่องจากปัญหาความยากจนเป็นพื้นฐาน และจะยังมีอยู่ตราบเท่าที่ยังไม่สามารถขจัดความยากจนให้หมดไป และมาจากชนบท มีการศึกษาน้อย ต้องการเข้ามาหางานทำในเมือง แต่มีเคยได้รับการอบรมในด้านอาชีพจึงเป็นเหยื่อของนักล่อลวง ซึ่งมีกลอุบายต่าง ๆ จึงเป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะต้องจัดการกับเจ้าของกิจการ เพื่อให้การค้าประเวณีลดน้อยลง ตลอดจนให้ความคุ้มครองในสวัสดิภาพของผู้หญิงมิให้ถูกหลอกลวงมาค้าประเวณี

สถานค้าประเวณีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ดังนี้

ต๋านัก หรือช่อง เป็นแหล่งค้าประเวณีปกปิดเงื่อนมือกฎหมายตั้งแต่ พ.ศ. 2503 ชีวิตโสเภณีในสำนักหรือช่องนี้เข้มข้นมาก ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของแมงดา แม่เต้า ผู้ไคฝ่าฝืนจะได้รับโทษค่อนข้างจะรุนแรง

โรงน้ำชา แรกเริ่มก่อตั้งเมื่อ 30 ปีก่อน ไม่มีสภาพเป็นแหล่งค้าประเวณีเช่นปัจจุบันซึ่งมีสภาพไม่แตกต่างไปจากช่องเท่าใดนัก แรก ๆ แยกส่วนใหญ่ที่มาใช้บริการเป็นคนจีน ต่อมา มีนักท่องเที่ยวทั่วไปเข้าใช้บริการ

โรงแรม กลายเป็นแหล่งค้าประเวณีที่นิยมในปัจจุบัน โดยเฉพาะโรงแรมชั้นสองที่ชาวต่างชาติชอบมาพักย่านประตูน้ำ สุขุมวิท ถึลุม ราชดำเนิน หลานหลวง จะมีหญิงโสเภณีคอยรรับบริการด้วยความสมัครใจ ส่วนโรงแรมธรรมดาและม่านรูดนั้นบางแห่งก็มีหญิงไว้คอยบริการ ซึ่งจะเห็นว่ากิจการม่านรูดปัจจุบันนี้เจริญรุ่งเรืองมาก

อาบ อบ นวด ถือกำเนิดขึ้นในเมืองไทยราว 28 ปีที่ผ่านมา ระยะเวลาเป็นการนวดธรรมดา แต่ระยะหลังมีการบริการทางเพศ จนถึงกัันว่าสถานบริการอาบอบนวดเป็นสถานค้าประเวณีอย่างหนึ่ง

นางโทรศัพท์ เกิดขึ้นในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เรื่องอำนาจ บุคนั้นใช้โทรศัพท์ติดต่อหญิงสาวหรือพวกคารานางแบบมีชื่อมาบ่าเรอผู้นำประเทศและพรรคพวก การใช้โทรศัพท์ก็เพื่อป้องกันชื่อเสียงของหญิงสาวเหล่านั้น และต่อมามีผู้เลียนแบบทำเป็นธุรกิจแหล่งที่มีนางโทรศัพท์อยู่มากคือประตูน้ำ สุทธิสาร ราชเทวี

บาร์ ในที่คลับ มีขึ้นในเมืองไทยมาไม่ต่ำกว่า 30 ปี แรกเริ่มเปิดคล้ายกับร้านขายกาแฟ มีการพัฒนาจนถึงยุคของผู้หญิงนั่งชัวโมงหรือที่เราเรียกกันว่าพาร์ตเนอร์ ต่อมาเข้าถึงยุคบาร์อะโกโก้เดินโชว์ร่างเปลือยเปล่า บางแห่งมีการแสดงท่าร่วมเพศให้นักท่องเที่ยวชม ปัจจุบันมีบาร์เกย์จัดเด็กหนุ่มไว้บริการทั้งเกย์และผู้หญิง

คือคอกของเลานจ์-คัฟ วิวัฒนาการมาจากบาร์-ไนท์คลับ มีการพัฒนาวิธีการบริการแขก นักเที่ยว ซึ่งผู้ที่มาพักผ่อนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ ประเภทที่มาคลายอารมณ์จริง ๆ กับ ประเภทที่มาเที่ยวหวังร่วมหลับนอนกับหญิงบริการเหล่านี้

สถานที่สาธารณะ อดีตเป็นแหล่งรวมโสเภณีคอยจับแขกไปร่วมหลับนอน ที่เคยคังๆ มีอยู่ด้วยกันประมาณ 10 แห่ง สวนลุมพินี คลองแสนแสบ ป้ายรถเมย์ย่านเขาวราช ป้ายรถเมย์ ย่านสามย่าน เชียงสะพานพุทธ สนามหลวง หัวลำโพงซอยโรงหนังควิน สีแยกบ้านแขก ริม คลองหลอด ปัจจุบันคงมีเหลืออยู่บางแห่งเช่น สนามหลวง ริมคลองหลอด หัวลำโพง

นอกจากนี้ยังมีแอบแฝงมาในรูปแบบบริการอื่น ๆ เช่น พนักงานบริการ หรือแม้แต่ในรูปแบบนักเรียนนักศึกษาที่มั่วสุมอยู่ตามศูนย์การค้าใหญ่ ๆ เป็นต้น (อ้างถึงใน เรื่องศักดิ์ จริต เอก, 2530: 23)

ประเภทของแหล่งค้าประเวณีตามการจำแนกของกองกามโรคกระทรวงสาธารณสุข

ในปัจจุบันรูปแบบของธุรกิจบริการทางเพศจะมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยรูปแบบประเภทของกิจการตามการจำแนกกองกามโรค กระทรวงสาธารณสุข อาจแบ่งได้เป็น 19 รูปแบบ ได้แก่

1. สำนักหรือช่อง
2. โรงน้ำชา
3. โรงแรม
4. ไนต์คลับ
5. บาร์เบียร์
6. บาร์ร่าวง
7. บาร์อะโกโก้
8. คิสโก้เรค
9. ร้านอาหาร
10. คาเฟ่

11. คอฟฟี่ชอป
12. กiosk เทลเลอจัน
13. ผับ
14. อาบอบนวด
15. นวดแผนโบราณ
16. ร้านเสริมสวย
17. ร้านตัดผมชาย
18. นางทางโทรศัพท์ (บ้านหรือหอพัก)
19. อื่น ๆ

4. พ.ร.บ.สถานบริการ พ.ศ.2509 เรื่องศักดิ์ จริตเอก (2530: 19-20) กล่าวว่า สถานบริการตาม พ.ร.บ.สถานบริการ พ.ศ.2509 หมายความว่า สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในการค้า ดังนั้นสถานบริการที่อยู่ในการควบคุมของกฎหมายนี้ จึงเป็นสถานที่ที่เอกชนสร้างขึ้นเพื่อหวังผลประโยชน์ในการค้าโดยกฎหมายได้กำหนดลักษณะในการดำเนินการไว้ว่า

สถานบริการประเภท 1 คือสถานเดินรำ รำวง หรือร้องเงิง ทั้งประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีหญิงพาร์ตเนอร์บริการ ซึ่งได้แก่ไนท์คลับ บาร์ และภัตตาคาร เป็นต้น

สถานบริการประเภท 2 คือสถานที่มีอาหารสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีหญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า หรือโดยมีที่สำหรับพักผ่อนหรือหลับนอน หรือมีบริการนวดให้แก่ลูกค้า ซึ่งได้แก่สถานที่ยาอาหาร สุราหรือเครื่องดื่มอย่างอื่น ซึ่งหญิงบำเรอแต่ไม่มีการเดินรำ เช่น ภัตตาคารที่มีหญิงบำเรอนั่งร่วมโต๊ะปรนนิบัติลูกค้า หรือโรงน้ำชาที่มีเพียงพักผ่อนหลับนอนและมีบริการนวดให้แก่ลูกค้า เป็นต้น

สถานบริการประเภท 3 คือ สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า ซึ่งได้แก่ สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัวซึ่งมีผู้บริการนวด ลูกค้ารวมตลอดถึงร้านตัดผมซึ่งมีห้องนวดแก่ลูกค้าด้วย

สถานบริการประเภท 4 คือ สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งได้แก่ ร้านคอฟฟี่ชอป ร้านขายอาหารหรือเครื่องดื่มโดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอย่างอื่น เพื่อการบันเทิง เป็นต้น

สำหรับสถานบริการประเภท 1-2-3 นั้น การจะเปิดดำเนินการได้โดยถูกต้องตามกฎหมายนั้น จะต้องได้รับใบอนุญาตอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน ส่วนประเภท 4 นั้น จะต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่า 15 วัน

การตรวจตราควบคุมสถานบริการนั้น ตาม พ.ร.บ.สถานบริการและคำสั่งกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดไว้ว่า ในกรุงเทพมหานครให้นายตำรวจท้องที่ตั้งแต่สารวัตรขึ้นไป ในจังหวัดอื่นตั้งแต่นายอำเภอท้องที่ขึ้นไปมีหน้าที่ตรวจตราสอดส่องสถานบริการที่ได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายให้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

2.3 ผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยในประเทศ

ผกา สัตยธรรม (2516) ศึกษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและประสบการณ์ที่ได้รับและศึกษาทัศนคติที่มีต่อตัวเองและบุคคลที่เกี่ยวข้องระหว่างกลุ่มรักร่วมเพศกับกลุ่มปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบเลือกตอบปลายเปิดกับมาตราซีแมนติกดิฟเฟอเรนเชียล (semantic differential scale) 9 หัวข้อ กลุ่มตัวอย่างเป็นชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศและชายปกติจำนวนกลุ่มละ 40 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของกลุ่มปกติอยู่ในสภาพที่ดีกว่ากลุ่มรักร่วมเพศ กลุ่มปกติได้รับความรักและความเอาใจใส่จากบิดามารดาเป็นอย่างดี มีการเขียนแบบจากบิดามารดา มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อน้องทั้งชายหญิง ในกลุ่มรักร่วมเพศมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมารดา แต่ห่างเหินจากบิดา ไม่สนใจในการเขียนแบบบิดามากนัก ไม่ค่อยมีความใกล้ชิดสนิทกับพี่ชายและน้องชาย แต่มีความใกล้ชิดกับพี่สาวและน้องสาว ในด้านประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับแบ่งออกเป็น 3 ด้านใหญ่ๆ

คือ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสนใจในสิ่งต่าง ๆ เช่น งานอาชีพ พฤติกรรมทางเพศและการแต่งงาน กลุ่มปกติกล่าวว่า ในครอบครัวมีอิสระและเสรีภาพมากกว่า ไม่ค่อยมีปัญหาในครอบครัว บิดาเป็นฝ่ายมีอำนาจปกครองบ้าน กลุ่มรักร่วมเพศกล่าวถึงสภาพครอบครัวที่ค่อนข้างยุ่งยากมีปัญหา มารดาเป็นผู้มีอำนาจและเป็นใหญ่ในครอบครัว ทั้งสองกลุ่มเห็นว่ากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในบ้านเหมาะสมดีแล้ว เกี่ยวกับงานอดิเรกและงานอาชีพ กลุ่มรักร่วมเพศมีความสนใจในงานแบบผู้หญิง ซึ่งกลุ่มปกติไม่สนใจ ในด้านประสบการณ์ทางเพศ กลุ่มรักร่วมเพศมีความกังวลใจในการทำตัวเป็นชาย แต่กลุ่มปกติไม่มีปัญหา กลุ่มรักร่วมเพศเริ่มมีความสัมพันธ์ทางเพศเมื่ออายุน้อยกว่ากลุ่มปกติ กลุ่มปกติเห็นความสำคัญของการแต่งงานมากกว่ากลุ่มรักร่วมเพศ ทั้งสองกลุ่มได้รับความรู้ทางเพศศึกษาจากเพื่อน ครู และหนังสือ เช่นกัน เกี่ยวกับความรู้สึกทางเพศและการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในด้านทัศนคติที่วัดจากมาตราซีแมนติกคิฟเฟอร์เรนเชียล เกี่ยวกับพ่อ แม่ พี่ น้อง เพื่อนชายที่รักที่สุด ผู้หญิงทั่วไป ผู้ชายทั่วไป และตัวเอง ทั้งแปลแนวความคิดที่มีต่อบุคคลเหล่านั้น กลุ่มปกติมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มรักร่วมเพศ ทั้งสองกลุ่มจึงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับทัศนคติที่มีต่อเพื่อนหญิงที่รักที่สุด ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นใกล้เคียงกันว่ามีนิสัยค่อนข้างดี จึงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์และคณะนิติศาสตร์ที่มีต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศไม่แตกต่างกัน แต่ทัศนคติของนักศึกษาชายและหญิงที่มีต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศแตกต่างกัน

ทิศ ไซติวัฒนตระกูล (2526) ศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติทางเพศของพวกรักร่วมเพศชายและพวกรักต่างเพศชาย และเพื่อศึกษาลักษณะภายในครอบครัวของทั้งสองกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเจตคติทางเพศ ซึ่งแปลและเรียบเรียงมาจาก Inventory of Attitude to Sex ของ H. J. Eysenck และแบบสอบถามลักษณะภายในครอบครัวที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นชายไทยอายุ 21-40 ปี เป็นพวกรักร่วมเพศ 50 คน พวกรักต่างเพศชาย 50 คน ผลการศึกษาวิจัยพบว่าพวกรักร่วมเพศชายและรักต่างเพศชายมีเจตคติทางเพศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน บุคลิกภาพของมารดาและ

บิดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับกลุ่มตัวอย่างในวัยเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับกลุ่มตัวอย่างในวัยเด็ก ความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อมารดาในวัยเด็ก การเลี้ยงดูของมารดาและบิดาที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างในวัยเด็ก และความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน พวกกรักร่วมเพศชายมีความรู้สึกค่อนข้างกลัวบิดามากที่สุด และพวกกรักร่วมเพศชายมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตัวบิดามากที่สุด

ศิริรัตน์ วัฒนไพฑูริ (2527) ศึกษาเจตคติและพฤติกรรมทางเพศของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ปีการศึกษา 2525 เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามวัดเจตคติทางเพศและแบบสอบถามพฤติกรรมทางเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ ปีการศึกษา 2525 ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก จำนวน 358 คน เป็นชาย 151 คน และหญิง 207 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตเห็นด้วยว่าผู้มีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน มีความผิดปกติทางด้านจิตใจสูงกว่าผู้ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยว่าคนเพศเดียวกันกับตนมีเสน่ห์น่าสนใจกว่าเพศตรงข้าม และกรักร่วมเพศไม่จำเป็นต้องรับการรักษา และมีเจตคติระดับปานกลางว่ากรักร่วมเพศเป็นปัญหาสังคม รวมทั้งเห็นว่ากรักร่วมเพศเป็นเรื่องปกติสำหรับบางคนเท่านั้น ในเรื่องพฤติกรรมทางเพศด้านกรักร่วมเพศของนิสิตพบว่า นิสิตชายร้อยละ 11 และนิสิตหญิงร้อยละ 1.5 เคยมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกัน และเคยบรรลุจุดสุดยอด (orgasm) จากการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกัน

นุปผา คุณพิโน (2530) ศึกษาเจตคติและพฤติกรรมกรักร่วมเพศของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบระหว่างเพศและประเภทโรงเรียน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมกรักร่วมเพศ โดยใช้แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมกรักร่วมเพศ และแบบสอบถามพฤติกรรมกรักร่วมเพศซึ่งสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 680 คน เป็นหญิง 333 คน และชาย 347 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสหศึกษา โรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง มีเจตคติต่อ

พฤติกรรมรกร่วมเพศไม่แตกต่างกัน นักเรียนชายที่ในโรงเรียนสหศึกษาและนักเรียนชายที่เรียนในโรงเรียนชายมีเจตคติต่อพฤติกรรมรกร่วมเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนหญิงที่เรียนในโรงเรียนสหศึกษา และนักเรียนหญิงที่เรียนในโรงเรียนหญิงมีเจตคติต่อพฤติกรรมรกร่วมเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเจตคติต่อพฤติกรรมรกร่วมเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสหศึกษา โรงเรียนชาย และโรงเรียนหญิงมีพฤติกรรมรกร่วมเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนชายที่เรียนในโรงเรียนสหศึกษาและนักเรียนชายที่เรียนในโรงเรียนชายมีพฤติกรรมรกร่วมเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 นักเรียนหญิงที่เรียนในโรงเรียนสหศึกษาและนักเรียนหญิงที่เรียนในโรงเรียนหญิงมีพฤติกรรมรกร่วมเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมรกร่วมเพศไม่แตกต่างกัน เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมรกร่วมเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมรกร่วมเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

รุ่งกานดา พงษ์ธรรุภพานิช (2530) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อพฤติกรรมรกร่วมเพศชายกรณีศึกษา: กลุ่มโรงเรียนที่ 1 ของกรุงเทพมหานคร โดยการใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนชายล้วน 3 โรงเรียน และโรงเรียนสหศึกษา 3 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 208 คน ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่ต่อพฤติกรรมรกร่วมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง คือ นักเรียนตระหนักว่าพฤติกรรมรกร่วมเพศชายเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนก่อให้เกิดผลกระทบต่อตัวผู้ที่มีพฤติกรรมเองและบุคคลแวดล้อม อย่างไรก็ตามนักเรียนมีความเข้าใจ เห็นใจ และยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ร่วมสังคมเดียวกัน ขณะเดียวกันก็มีความคิดเห็นจำกัดสิทธิบางประการ เช่น การเป็นผู้นำการจำกัดขอบเขตของการเลือกประกอบอาชีพ ทั้งยังมีความคิดเห็นขัดแย้งกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดของพฤติกรรมรกร่วมเพศชายด้วย ส่วนการศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับความคิดเห็นพบว่า ภูมิ

ลำเนาเดิมของนักเรียนเท่านั้นที่สัมพันธ์กับความคิดเห็น คือ นักเรียนที่มีภูมิลำเนาใน กรุงเทพมหานครจะมีความคิดเห็นด้านบวกต่อพวกกรักร่วมเพศชายมากกว่า นักเรียนที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัด ส่วนประเภทของโรงเรียนที่แตกต่างกันคือ โรงเรียนชายล้วนและโรงเรียนสหศึกษาปริมาณสัมพันธ์ภาพกับพวกกรักร่วมเพศชายและปริมาณความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพวกกรักร่วมเพศชายที่ได้รับในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาพบว่า ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างทางความคิดเห็นต่อพวกกรักร่วมเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แต่เมื่อพิจารณาค่าร้อยละประกอบด้วยพบว่าปัจจัยดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นทางการศึกษาความคาดหวังของนักเรียนชายที่มีต่อบุคคลแวดล้อมพวกกรักร่วมเพศชายพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าบิดามารดาที่มีบุตรชายมีพฤติกรรมแบบกรักร่วมเพศชายมีบทบาทหน้าที่ให้ความรัก ความอบอุ่นดูแลใกล้ชิดมากขึ้น ขณะเดียวกันก็ต้องพยายามที่จะหาแนวทางปรับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของบุตรชายให้กลับเข้าสู่ปกติ โดยอาศัยความเข้าใจและการยอมรับของบิดามารดาพร้อมกับผู้มีความชำนาญ เช่น จิตแพทย์หรือนักจิตวิทยา ส่วนความคาดหวังต่อบทบาทและหน้าที่ของครูหรืออาจารย์ที่มีศิษย์มีพฤติกรรมแบบกรักร่วมเพศชายพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่คาดหวังว่าครูหรืออาจารย์ควรจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาหาแนวทางร่วมกันแก้ไข ปรับพฤติกรรมตลอดจนการลงโทษและจำกัดพฤติกรรม ขณะเดียวกันก็ไม่ส่งเสริมพฤติกรรมการแสดงต่าง ๆ ที่เลียนแบบพฤติกรรมผู้หญิงและความคาดหวังต่อบทบาทและหน้าที่ของเพื่อนที่มีเพื่อนมีพฤติกรรมแบบกรักร่วมเพศชาย นักเรียนคาดหวังว่าเพื่อนควรเข้าใจให้ความช่วยเหลือตามสมควร ไม่ควรล้อเลียนเห็นเป็นเรื่องขบขัน ขณะเดียวกันก็พยายามแนะนำให้เพื่อนกลับมามีพฤติกรรมในแบบปกติ

อนันต์ นาวิไล (2537) ได้ทำการวิจัยศึกษา เรื่อง กระบวนการการกลายมาเป็นผู้ชายชายตัว : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ชายชายตัวให้เกย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ การศึกษาทำความเข้าใจในวัฒนธรรมของกลุ่มชายชายบริการทางเพศให้กับพวกเกย์ ในฐานะที่พวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย โดยอาศัยหลักของทฤษฎีความเบี่ยงเบนทางเพศ และทฤษฎีทางจิตวิทยาในการอธิบายซึ่งจะมีลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ในการผ่านกระบวนการ

เพื่อนำไปสู่การมีเอกลักษณ์ของกลุ่มชนอีกกลุ่มหนึ่งท่ามกลางตราบาปที่สังคมประทับให้พวกเขา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการวิจัยภาคสนามเป็นเวลา 2 ปี โดยการเก็บข้อมูลจากบาร์ของชาวเกย์ในเขตกรุงเทพมหานคร โรงภาพยนตร์ที่พวกเขาเข้าไปใช้บริการ สถานบริหารร่างกายที่รับเฉพาะบุคคลที่เป็นชายรักร่วมเพศ สวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า และร้านอาหารที่เป็นแหล่งนัดพบของชาวเกย์ พร้อมทั้งยังทำการศึกษาร่วมกันในประวัติชีวิตของผู้ชายขายบริการให้เกย์และกลุ่มคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชายขายบริการเหล่านี้ ซึ่งได้แก่ เจ้าของบาร์ผู้ฝึกสอนการเต้นและการรับแขก ผู้เชียร์แขก โดยการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้ศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในสถานที่ดังกล่าวอีกทั้งได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากหนังสือชาวเกย์วีดีโอ และประสบการณ์จริงจากสถานที่ที่ชาวเกย์ในเขตกรุงเทพมหานครเข้าไปใช้บริการทางเพศ

ผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถทำความเข้าใจและอธิบายลักษณะสำคัญได้ 2 ประการใหญ่ ๆ คือ ประการแรก กระบวนการการกลายมาเป็นผู้ชายขายตัวให้พวกเขา มีลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มที่จะทำให้เยาวชนในสังคมไทยมีโอกาสเข้าไปสู่วงจรดังกล่าวมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อวัฒนธรรมและสังคมไทย ประการที่สอง ผู้ศึกษาสามารถทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ชายต้องมาขายบริการทางเพศให้กับพวกเขา เข้าใจถึงวัฒนธรรมย่อยของผู้ชายขายบริการเหล่านี้ สภาพจิตใจที่ก่อให้เกิดความเบี่ยงเบนทางเพศ การปรับตัวและกลไกต่าง ๆ ที่จะใช้ป้องกันตนเองเพื่อให้อยู่รอดในสังคมได้

การศึกษาถึงกระบวนการการกลายมาเป็นผู้ชายชายตัว ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาในลักษณะกว้าง ๆ เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของผู้ชายชายตัว ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ความหมายของเกย์หรือชายรักร่วมเพศ เกย์ : ปรากฎการณ์ที่มีจริงในสังคม ภาพของการรักร่วมเพศ การจัดประเภทพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มเพศชาย

ขั้นตอนที่ 2 บรรยายถึงลักษณะการจัดระเบียบทางกายภาพของสถานบริการของพวกเขาและลักษณะทั่วไปของสถานบริการพวกเขา การจัดระเบียบในสถานบริการของชาวเกย์ ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับการทำงานสื่อในการติดต่อให้บริการเผยแพร่ข่าวสารในวงการเกย์

ขั้นตอนที่ 3 กล่าวถึงกระบวนการการกลายมาเป็นผู้ชายชายตัว ขั้นตอนของการกลายมาเป็นผู้ชายชายบริการทางเพศของชายหนุ่มให้กับพวก “เกย์” ปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้ชายหนุ่มเข้าสู่อาชีพชายตัว ภาวะในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศ

ขั้นตอนที่ 4 จะบรรยายถึงกระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์ของผู้ชายชายบริการให้เกย์ศึกษาถึงกรณีตัวอย่างของชายชายบริการทางเพศ 2 ราย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการนำมาวิเคราะห์แบบแผนของการกลายมาเป็นผู้ชายชายตัวให้เกย์ที่เป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์อาชีพผู้ชายชายบริการทางเพศที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อวัฒนธรรมและสังคมไทย โดยนำแนวคิดทฤษฎีความเบี่ยงเบนทางเพศ และทฤษฎีทางจิตวิทยา มาช่วยอธิบายวิเคราะห์สภาพชีวิตความเป็นอยู่ การอยู่ร่วมกับคนในสังคมปกติ วิเคราะห์มุมมองที่คนในสังคมปกติตีค่าผู้ชายชายตัว วิเคราะห์ปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดกระบวนการการกลายมาเป็นผู้ชายชายตัว วิเคราะห์นิคตสารของผู้มีพฤติกรรม “รักร่วมเพศ” วิเคราะห์สภาพจิตใจของผู้ชายชายตัวให้เกย์ วิเคราะห์ผลพวงที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในด้านจริยธรรม และวัฒนธรรมไทย สุดท้ายคือ สรุปผลการศึกษาและข้อคิดเห็น

รัชวัณก์ จิตราภิรมย์ (2538) ได้ทำการวิจัยลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ และวิถีการดำเนินชีวิตของชายอาชีพพิเศษ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง

ลักษณะทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรม ตลอดจนภาวะเงื่อนไขสำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตของชายอาชีพพิเศษ และเพื่อสำรวจว่าในการกลายเป็นชายอาชีพพิเศษนั้น บุคคลต้องผ่านขั้นตอนอย่างไรบ้าง และในแต่ละขั้นตอนนี้ภาวะเงื่อนไขใดที่มีอิทธิพลผลักดันให้ชายเข้าสู่อาชีพพิเศษ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ชายอาชีพพิเศษที่มารับการตรวจรักษา ณ คลินิก สุขภาพชายโรงพยาบาลบางรัก จำนวนทั้งสิ้น 200 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ทางผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยอาศัยแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมระดับมหภาค ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางพฤติกรรม และวิธีการดำเนินอาชีพพิเศษ นอกจากนี้ยังใช้วิธีการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมแบบ participant as observer ในช่วงเวลาก่อนและหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้ ชายอาชีพพิเศษในเขตกรุงเทพมหานครมีระดับอายุอยู่ระหว่าง 19-25 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในช่วงระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จนกระทั่งถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, ชายอาชีพพิเศษส่วนใหญ่ มีเขตภูมิลำเนาเดิมอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะชุมชนดั้งเดิมเป็นแบบชนบท สำหรับสถานภาพทางการสมรสนั้น ชายอาชีพพิเศษส่วนใหญ่มักจะเป็นโสด และมักประกอบอาชีพพิเศษเป็นอาชีพหลักเพียงอย่างเดียว โดยมีระดับรายได้เฉลี่ยจากอาชีพหลักเดือนละประมาณ 12,481.48 บาท หรือมีรายได้เฉลี่ยสุทธิ (หักรายจ่ายสุทธิแล้ว) เดือนละประมาณ 14,953.33 บาท และมีรายจ่ายสุทธิเดือนละประมาณ 7,523.23 บาท นอกจากนี้ยังมีเงินออมเฉลี่ยอีกประมาณเดือนละ 2,830 บาท และเงินส่งเสียทางบ้านโดยเฉลี่ยอีกประมาณเดือนละ 2,198.75 บาท อนึ่งอาชีพเดิมก่อนจะประกอบอาชีพพิเศษนั้น ชายอาชีพพิเศษส่วนใหญ่มักประกอบอาชีพประเภท Blue Collar อันได้แก่ รับจ้าง, ถูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม, กรรมกร, บริกร หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เป็นต้น โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากอาชีพเดิมประมาณ 5,392.37 บาท

ลักษณะครอบครัวให้กำเนิดของชายอาชีพพิเศษส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นครอบครัวที่บิดามารดาพักอาศัยอยู่ด้วยกันและมีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างเต็มที่ ชายอาชีพพิเศษส่วนใหญ่มีลักษณะทางเพศสัมพันธ์เป็นแบบรักสองเพศ (bisexual) และมีพฤติกรรมเชิงรักร่วมเพศเป็นแบบรุก (active) ชายอาชีพพิเศษส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับเพศหญิงตั้งแต่อายุประมาณ 16 ปี และมักมีความพึงพอใจต่อการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ทั้งนี้เนื่องจากมักจะเป็นคู่รักหรือคู่ขากัน มักจะไปมีเพศสัมพันธ์กันที่บ้านของชายอาชีพพิเศษเอง แต่ในกรณีการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับผู้ชายนั้นส่วนใหญ่มักมีเพศสัมพันธ์กันในช่วงอายุประมาณ 19 ปี โดยมักเกิดจากการให้บริการต่อลูกค้าที่มาใช้บริการทางเพศจากทางสถานบริการที่ชายอาชีพพิเศษสังกัด ซึ่งอาจไปมีเพศสัมพันธ์กันที่โรงแรมหรือห้องที่จัดให้บริการกับลูกค้าภายในสถานบริการนั้น ๆ ซึ่งชายอาชีพพิเศษส่วนใหญ่มักไม่ค่อยมีความพึงพอใจต่อเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับผู้ชาย

สำหรับกิจกรรมนันทนาการของชายอาชีพพิเศษนั้น ชายอาชีพพิเศษส่วนใหญ่มักใช้เวลาว่างในการทำงานบ้านและพักผ่อนนอนหลับ นอกจากนี้ในบางส่วนก็มีการเล่นการพนันอีกด้วย สิ่งเสพติดที่ชายอาชีพพิเศษเสพกันเป็นส่วนใหญ่ได้แก่ บุหรี่ และสุรา

ประกอบ ศรีวิงนะ และดวงพร คำบุญวัฒน์ (2539) ได้ทำการวิจัยชายชายบริการที่ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศให้กับกลุ่มชายรักร่วมเพศในบาร์เกย์ต่าง ๆ ย่านพัฒนาพงษ์ เป็นกลุ่มชายขายบริการที่มารับตรวจรักษาโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ ที่ night clinic (สถานบริการตรวจและรักษาโรค กระทรวงสาธารณสุข) จำนวน 50 คน ผู้ศึกษาได้มีโอกาสพูดคุยเพื่อศึกษาถึงชีวิตความเป็นอยู่ ว่าพวกเขาเป็นใครมาจากไหน ใช้ชีวิตประจำวันอย่างไร คิดอย่างไรจึงประกอบอาชีพนี้ พึงพอใจกับอาชีพนี้หรือไม่ อยากจะเลิกหรือไม่ คิดอย่างไรกับอนาคตตัวเอง และคำถามอื่น ๆ

ในกลุ่มชายขายบริการจำนวน 50 คน พบว่า มีอายุระหว่าง 16-28 ปี ที่พบมากที่สุดคือ คนที่อายุระหว่าง 19-23 ปี ในรายของชายที่อายุ 16 ปีนี้ถือว่าขัดต่อกฎหมายที่ห้ามมิให้สถานบริการมีเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี แต่สถานบริการมีวิธีการหลีกเลี่ยงด้วยการให้ผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ทำหน้าที่อื่นหรือให้นั่งอยู่เฉย ๆ ภายในบาร์ โดยไม่ต้องเดินอะโกโก้ ซึ่งแขกสามารถออฟเด็กเหล่านี้ได้ การตรวจจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมักไม่ได้ผล เนื่องจากสถานบริการมักจะทราบล่วงหน้าว่าจะมีการตรวจค้น จึงมีการเตรียมการและสามารถหลีกเลี่ยงกฎหมายมาได้โดยตลอด

ชายกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้น ป.6 รองลงมาคือ ม.3 และมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ถัดมาคือภาคเหนือ เป็นที่ทราบกันคืออยู่แล้วว่าประชาชนทางภาคอีสาน นั้นมีความยากจน รายได้ประชากรต่อหัวต่ำ และมีสภาพอากาศที่แห้งแล้งกันดารมากกว่าภาคอื่น ๆ ทำให้ชาวอีสานต้องดิ้นรนเพื่อหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัว แต่จากความยากจน ประกอบกับสภาพความแห้งแล้งของดินฟ้าอากาศที่ทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างเต็มที่ และผลผลิตที่ได้รับก็ไม่พอเพียงสำหรับการยังชีพและการชำระหนี้จึงเกิดความเบื่อหน่ายชีวิต ประชาชนชาวอีสานเหล่านี้จึงพากันเดินทางเข้าสู่กรุงเทพฯ เพื่อหางานทำ โดยหวังว่าจะมีรายได้คือพอที่จะจุนเจือครอบครัว แต่สภาพสังคมในกรุงเทพฯ นั้นต้องใช้เงินเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิต รายได้ที่ได้รับจากการทำงานจึงไม่พอใช้จ่ายในแต่ละวันและไม่สามารถช่วยเหลือครอบครัวให้พ้นจากความทุกข์ยากได้ เมื่อพบกับความผิดหวังทำให้ผู้ชายบางส่วนหันมาตัดสินใจประกอบอาชีพขายบริการ เพื่อที่จะมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

ชายกลุ่มนี้เกือบทุกคน (44 คน) มีสถานภาพโสด มีคู่รักเป็นหญิงหรือชาย หรือมีคู่รักทั้งหญิงและชาย ส่วนที่เหลืออีก 6 คน เป็นชายที่มีครอบครัวแล้ว ซึ่งพบว่าเป็นครอบครัวที่มีลักษณะแยกกันอยู่ เพราะภรรยาและบุตรอาศัยอยู่ต่างจังหวัด และชายขายบริการเอง นาน ๆ จึงจะมีโอกาสเดินทางกลับบ้านสักครั้ง เนื่องจากขายบริการในบาร์ก็มีวันหยุดเพียงสัปดาห์ละหนึ่งวันเท่านั้น การเดินทางกลับบ้านแต่ละครั้งนอกจากต้องมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นแล้วยังทำให้

ต้องหยุดงานหลายวัน สูญเสียรายได้ที่ควรจะได้ รวมทั้งทุกครั้งที่หยุดงานชายขายบริการต้องจ่ายเงินให้กับบาร์ ซึ่งถือเป็นการออฟตัวเองโดยคิดเป็นรายวัน

อาชีพก่อนก้าวเข้าสู่อาชีพขายบริการนั้น ชายเหล่านี้ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เช่น โรงงานผลิตเสื้อผ้า อยู่ซ่อมรถ โรงงานผลิตเครื่องหนัง และงานก่อสร้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นพนักงานเสิร์ฟตามร้านอาหาร พนักงานขายตามห้างสรรพสินค้าหรือร้านค้าต่าง ๆ รายได้จากอาชีพรับจ้างเหล่านี้เป็นรายได้ที่ค่อนข้างต่ำ กล่าวคือชายขายบริการส่วนใหญ่ถึง 38 คน มีรายได้ก่อนหยีค่าอาชีพขายบริการต่ำกว่า 4,000 บาทต่อเดือน มีเพียง 12 คน ที่มีรายได้สูงกว่า 4,000 บาทต่อเดือน ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการจับจ่ายซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายในกรุงเทพฯ อันเป็นสิ่งที่ล่อตาล่อใจให้อยากมีอยากได้ ทำให้ชายเหล่านี้ตัดสินใจเข้าสู่อาชีพขายบริการเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการใช้จ่าย แต่สิ่งที่เป็นปัญหาที่ทุกคนควรให้ความสนใจ คือในจำนวนชายขายบริการที่ศึกษา 50 รายนั้น พบว่ามีจำนวนถึง 7 รายที่เมื่อพ้นสภาพการเป็นนักเรียนก็ก้าวเข้าสู่อาชีพขายบริการเลขทันที ซึ่งอาจเป็นสัญญาณอันตรายในสังคมว่า เหตุใดเด็กที่ผ่านการอบรมเลี้ยงดูจากทั้งบ้านและโรงเรียน จึงมีความคิดเลือกประกอบอาชีพนี้ หากพยายามที่จะตอบคำถามนี้อาจจะต้องมองไปที่ครอบครัว โรงเรียนและสังคม เด็กแต่ละคนเติบโตโดยผ่านสถาบันเหล่านี้ แม้เด็กบางคนอาจไม่มีโอกาสผ่านครบทั้งสามสถาบัน แต่อย่างน้อยต้องมีชีวิตอยู่ในสังคมใดสังคมหนึ่ง ระหว่างที่เด็กแต่ละคนเติบโตเขาได้เรียนรู้อะไรจากสถาบันทั้งสามนี้บ้าง และเรียนรู้อย่างไรจึงมีความคิดในการเลือกประกอบอาชีพที่คนส่วนใหญ่ในสังคมไม่ต้องการ

สำหรับประสบการณ์ทางเพศนั้น ชายขายบริการส่วนใหญ่ถึง 46 คน มีประสบการณ์ทางเพศมาแล้วกับผู้หญิง และ/หรือผู้ชายมาแล้ว แต่ที่น่าสังเกตคือ มีเพียง 19 คน ที่มีประสบการณ์ทางเพศกับผู้ชายมาก่อน หรืออีกนัยหนึ่งจำนวนชายขายบริการ 50 คน ส่วนใหญ่ถึง 31 คน ไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศก่อนเข้าสู่อาชีพนี้ นอกจากนี้สิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้ที่เคยมีประสบการณ์กับผู้ชายด้วยกันนั้นพบว่า ส่วนใหญ่มักจะถูกเพื่อน “ลักหลับ” ขณะที่ตนอยู่ใน

อาการมีเนมา จะเห็นได้ว่าในสังคมปัจจุบันมีเยาวชนชายจำนวนไม่น้อยที่ถูกสอนให้รู้จักกับการมีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ ก่อนที่จะรู้จักการมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิง เพราะความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนฝูงนั้นเป็นแนวทางที่ง่ายต่อการมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงที่ต้องมีปัญหาอุปสรรคมากมาย เช่น ปัญหาการเงิน หรือปัญหาการตั้งครรภ์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทุกฝ่ายควรให้ความสนใจ และชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องให้แก่เยาวชน

สำหรับภูมิหลังด้านครอบครัว ชายกลุ่มนี้เกือบครึ่งคือ 21 คน มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ มีทั้งบิดาหรือมารดาเสียชีวิต บิดามารดาหย่าหรือแยกกันอยู่ จากตัวเลขดังกล่าวน่าจะ เป็นข้อสังเกตได้ว่าลักษณะครอบครัวน่าจะเป็นสาเหตุให้เด็กก้าวเข้าสู่อาชีพนี้หรือไม่

ด้านอาชีพของครอบครัวนั้น ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวเกษตรกร คือทำไร่ ทำนา หรือทำสวน มีฐานะยากจน ที่เหลือมีอาชีพค้าขาย และรับจ้างทั่วไป โดยที่รายได้ของครอบครัวของชายขายบริการถึง 31 คน อยู่ระหว่าง 0-30,000 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่มีอาชีพทำนาเก็บข้าวไว้พอกินได้ตลอดปีเท่านั้น จากการที่รายได้ของครอบครัวที่ได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรนั้นแค่พอกินพอใช้ ทำให้ไม่สามารถที่จะส่งเสียให้บุตรหลานของตนได้ศึกษาต่อในชั้นที่สูงกว่าการศึกษาภาคบังคับได้ เด็กเหล่านี้จึงต้องออกจากโรงเรียน มาใช้แรงงานประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยที่ส่วนหนึ่งเดินทางเข้ามาแสวงโชคในเมืองหลวง และมีบางส่วนที่ก้าวเข้าสู่อาชีพขายบริการ เมื่อไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมในเมืองได้

งานวิจัยต่างประเทศ

Gigl (1971) ได้ทำการวิจัยลักษณะชีวิตของพวกรักร่วมเพศในปี ค.ศ.1970 โดยส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกของ เอส ไอ อาร์ (The Society for Individual Right - SIR) ในซานฟรานซิสโก มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งเป็นสมาคมของพวกรักร่วมเพศ จำนวน 2,400 ชุด

ได้รับคืนมา 887 ชุด คิดเป็นร้อยละ 37 อายุเฉลี่ยของสมาชิกเท่ากับ 36 ปี สรุปผลการค้นพบได้ดังนี้ ผู้ที่เป็นรักร่วมเพศส่วนใหญ่ที่ตอบมาเป็นลูกคนเดียวหรือลูกชายคนโต จำนวน 62.01% พวกรักร่วมเพศส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามารดามีชีวิตอยู่และอยู่ด้วยกัน พวกรักร่วมเพศส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงเกือบ 95% จบการศึกษาระดับมัธยม 49.9% เป็นพวกจบจากวิทยาลัย 33% เป็นนักเรียนไปกลับ ผู้เป็นพวกรักร่วมเพศมักกล่าวถึงบิดาในลักษณะที่ไม่พอใจ ลูกจะรักใคร่ในตัวมารดามากกว่าบิดา กลุ่มรักร่วมเพศจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 5 มีความรู้เกี่ยวกับการเป็นรักร่วมเพศของเขาเกิดจากทางสตรีระ คือ เจริญเติบโตมาแบบนั้น ส่วนมากมักจะมีความคิดว่าพวกรักร่วมเพศเป็นเรื่องทางด้านจิตใจ รวมทั้งการมีมารดาที่แสดงอำนาจ แต่บิดาไม่มีบทบาทอะไรในบ้าน

Sisson (1979) ได้วิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ตนเองของพวกรักร่วมเพศชายและพวกรักร่วมเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นพวกรักร่วมเพศชาย จำนวน 26 คน และพวกรักร่วมเพศหญิง จำนวน 27 คน โดยการใช้แบบสอบถามและมาตราวัดความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ผลการศึกษาขั้นต้นสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ทุกคนคิดว่าการเป็นพวกรักร่วมเพศนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตั้งแต่เกิด นอกจากนี้พวกรักร่วมเพศหญิงจะมีความต้องการที่จะมีสัมพันธ์ที่ยืนยาวกับพวกเดียวกันมากกว่าพวกรักร่วมเพศชาย เพศชายจะมีการปรับตัวในเรื่องการเบี่ยงเบนดินน้อยกว่าเพศหญิง และเพศหญิงในกลุ่มตัวอย่างเชื่อในเรื่องของความซื่อสัตย์ระหว่างความรักระหว่างเพศมากกว่าเพศชาย

Fischer (1983) ศึกษาเจตคติของนักการศึกษาต่อพวกรักร่วมเพศ เครื่องมือเป็นแบบสำรวจโดยมีตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้ 1) ตำแหน่งงานปัจจุบัน 2) วิชาที่สอนในกรณีที่เป็นครูประจำชั้น 3) อายุ 4) เพศ 5) ภูมิลำเนาการศึกษา 6) สิ่งแวดล้อมที่เจริญเติบโต 7) เขตที่ทำงานปัจจุบัน เครื่องมือนี้พัฒนาโดย Dr. A.P. MacDonald มาตราวัดเจตคติต่อพวกรักร่วมเพศกลุ่มตัวอย่างเป็นนักการศึกษาจากระดับประถม มัธยม สูงกว่าระดับมัธยม และสถานศึกษาที่ผลิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 255 คน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความ

แปรปรวน ยกเว้นตัวแปรเพศที่ใช้ค่า t -test จากการทดสอบพบว่าตัวแปรทุกตัวแปรถูกปฏิเสธ ยกเว้นตัวแปรภูมิหลังทางการศึกษา จากผลรวมของคะแนนเฉลี่ย จากผลการศึกษาของ MacDonald ซึ่งให้เห็นว่านักการศึกษามีความคิดเห็นโน้มเอียงในทางลบต่อพวกรักร่วมเพศ แม้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจะมีคะแนนเฉลี่ย 81.87 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาของ MacDonald ในปี 1973 ก็ยังคงมีแนวโน้มในด้านลบ ผู้บริหารหรือศึกษานิเทศก์จะเป็นผู้ที่มีใจแคบมากที่สุด ส่วนนักการศึกษาที่ช่วงอายุ 31-40 ปี จะมีใจกว้างมากกว่าผู้ร่วมงานที่อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี สำหรับนักการศึกษาหญิงจะมีใจกว้างมากกว่านักการศึกษาชาย นักการศึกษาที่เดิมโตตามชนบทมีแนวโน้มไม่ยอมรับพบว่ารักร่วมเพศ แต่นักการศึกษาที่เติบโตในเมืองกลับมีแนวโน้มที่จะยอมรับมากกว่า สิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักการศึกษาทั้งหลายแสดงออกถึงการไม่ยอมรับของพวกรักร่วมเพศมากกว่าคนทั่ว ๆ ไป เช่นเดียวกับจากการศึกษาของ MacDonald ในปี 1973

Maclaury (1984) ศึกษาวิธีการสอน 3 วิธี เพื่อหาความสัมพันธ์ในการแก้ไขกับเจตคติทางบวกต่อพวกรักร่วมเพศ คือ 1) ให้จัดผู้บรรยายมาบรรยายโดยมีลักษณะรักร่วมเพศ 2 คน 2) การเล่นเกมบทบาทสมมติในกลุ่มเล็กๆ 3) การใช้ filmstrip ทุกวิธีจะมีกลุ่มติดตามผลจัดเป็นกลุ่มอภิปราย จากสมมติฐาน 3 ข้อ คือ 1) ทุกวิธีจะสามารถแก้ไขเจตคติทางบวกกับพวกรักร่วมเพศได้ 2) วิธีทั้ง 3 วิธีจะสาธิตให้ดูด้วยในเวลา 6 สัปดาห์ต่อมา 3) การใช้บทบาทสมมติจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ไขเจตคติทางบวกต่อพวกรักร่วมเพศ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 85 คน จากนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศจำนวน 4 ห้องเรียนที่มีผู้สอนคนเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลัง 3 กลุ่มแรกจัดเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่ม 4 เป็นกลุ่มควบคุมแบบสอบถามแบบ ATHS จะใช้เป็นเครื่องมือในการวัดรวม 2 วัน ทั้งนี้จะดำเนินการใช้กับกลุ่มทดลองและสรุปผล ได้จัดให้มีการเก็บระยะที่ 2 หลังจาก 6 สัปดาห์ผ่านไป ส่วนกลุ่มควบคุมทดสอบ 2 ครั้งก่อนและหลัง 6 สัปดาห์ มีการใช้มาตรา 28 ข้อของ Likert จากคะแนน 28 ถึง 252 คะแนนที่สูงจะหมายถึงเจตคติทางลบต่อพวกรักร่วมเพศ มีค่าความเที่ยง .80 กลุ่มตัวอย่างไม่ได้รับทราบรายละเอียดจนกว่าจะมีการสรุปผล สถิติ

ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวัดแบบ Split-spot ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่าวิธีการทุกวิธีมีผลต่อการแก้ไขเจตคติทางบวกต่อพวกรักร่วมเพศ สรุปได้ว่าไม่ว่าจะใช้วิธีการสอนใดๆ ในกลุ่มทดลอง นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาจะมีการแสดงความรู้สึกลักษณะที่เกี่ยวกับทางเพศ

Allen (1980) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Young Male Prostitution: A Psychosocial Study ในโครงการวิจัยระยะเวลา 3 ปี เริ่มศึกษาตั้งแต่ ค.ศ.1974-1977 โดยศึกษาวิจัยชายอาชีพพิเศษ ในเขตเมืองบอสตัน มลรัฐแมสซาชูเซตส์ จำนวน 98 คน โดยจำแนกประเภทออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ชายอาชีพพิเศษที่ตระเวนหาลูกค้าตามท้องถนนและชายอาชีพพิเศษที่ทำงานตามสถานบริการ โดยต้องทำงานเต็มเวลาซึ่งมีจำนวน 23 คน
2. ชายอาชีพพิเศษที่ทำงานหาลูกค้าทางโทรศัพท์ซึ่งทำงานเต็มเวลาและวัยรุ่นที่ได้รับการอุปถัมภ์ จำนวน 14 คน
3. ชายอาชีพพิเศษชั่วคราว ซึ่งทำงานเป็นบางเวลาหรือต้องการเงินจำนวนมากซึ่งโดยปกติมักเป็นนักศึกษาหรือลูกจ้างจำนวน 48 คน
4. อาชญากรแอบแฝง ซึ่งใช้ความเป็นชายอาชีพพิเศษและรักร่วมเพศเป็นส่วนประกอบในการแสวงหาประโยชน์เชิงอาชญากรรม เช่น การลักขโมย จี้ปล้น ทำร้ายร่างกาย และการขู่ขู่เอาเงินโดยการจะเปิดเผยความลับจำนวน 13 คน

โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งมีโครงสร้างในการดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่าง และมีจุดสนใจในการศึกษา ที่อยู่ ภูมิหลังทางสังคม ภูมิหลังทางครอบครัว ประวัติการศึกษา ลักษณะทางเพศสัมพันธ์ การเสพสุราและเสพยัคิด วิธีการปฏิบัติงานอาชีพพิเศษ และความหวังต่อการออกจากโลกของอาชีพพิเศษ จากการติดตามข้อมูลพบว่าเฉพาะในชายอาชีพพิเศษชั่วคราวซึ่งทำงานเป็นบางเวลาเท่านั้น และเป็นผู้ที่กำลังศึกษาต่อหรือกำลังฝึกงานในเชิงอาชีพอยู่จะมีความคาดหวังที่มีเหตุผลอันควรต่อการปรับปรุงทางสังคมอย่างเที่ยงตรงที่สุด และยังสามารถให้ข้อเสนอแนะว่าไม่มีกรอบตัวอย่างชนิดใดที่เหมาะสมสำหรับชายอาชีพพิเศษเลย

Luckenbill (1986) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Deviant Career Mobility: The Case of Male Prostitutes โดยเป็นการศึกษาถึงการเคลื่อนย้ายอาชีพในชายอาชีพพิเศษซึ่งมีอายุระหว่าง 18 - 34 ปี จำนวน 28 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในการเก็บข้อมูลซึ่งสามารถจำแนกมิตติของข้อมูลออกเป็นลักษณะทางเพศสัมพันธ์ บทบาททางเพศสัมพันธ์ การให้บริการทางเพศสัมพันธ์ และประเภทของชายอาชีพพิเศษตามแบบแผนในการจัดระบบ โดยการลำดับชั้น สำหรับระดับชั้นต่ำสุดคือ การหาลูกค้าตามท้องถนนสูงขึ้นมาคือ การหาลูกค้าตามสถานบริการและระดับสูงสุดคือ การหาลูกค้าทางโทรศัพท์ ซึ่งจากผลจากวิจัยพบว่าชายอาชีพพิเศษบางคนมีการพัฒนาความก้าวหน้าและมั่นคงของอาชีพไปตามความสัมพันธ์ภายในที่กำหนดไว้ โดยชายอาชีพพิเศษเกือบทั้งหมดจะมีการเคลื่อนย้ายหาลูกค้าตามท้องถนนมาเป็นการหาลูกค้าตามสถานบริการ และจะมีส่วนน้อยที่จะไปให้บริการลูกค้าทางโทรศัพท์ นอกจากนี้ความเกี่ยวเนื่องระหว่างความไม่แน่นอนทางด้านวัตถุกับทางด้านจิตใจนั้นยังส่งผลต่อการวิเคราะห์ถึงแบบแผนในการเคลื่อนย้ายอาชีพอันประกอบไปด้วยความมั่นคงของการเลื่อนชั้น อย่างน้อยที่สุด และการเลื่อนชั้นอย่างมากที่สุด ส่วนความก้าวหน้าที่ปรากฏขึ้นนั้นมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์อย่างง่าย ๆ แต่อาจมีผลกระทบกระเทือนได้เนื่องจากเงื่อนไขนั้นไม่ใช่เป็นเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ เช่น การแนะนำอาชีพ และลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคม

จากแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยค้นพบความสำคัญของปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการเข้าสู่อาชีพบริการเพศของชายขายบริการ ดังนั้นปัจจัยดังกล่าวจึงถูกหยิบยกมาเพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาคำตอบให้กับปัญหาวิจัย เรื่อง “การบวนการกลายเป็นชายขายบริการ” ซึ่งพอที่จะอธิบายให้เห็นถึงความสำคัญ ของแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

1. อายุ

ปัจจัยด้านอายุ จะมีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลพอสมควรกับการเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศของชายขายบริการ กล่าวคือส่วนใหญ่จำนวนของผู้ชายที่เข้าสู่อาชีพนี้มักจะมีอายุน้อย ประกอบด้วย ศรีวิจนะ และควงพร คำบุญวัฒน์ (2539 : 19) กล่าวว่าในกลุ่มชายขายบริการ จำนวน 50 คน พบว่ามีอายุระหว่าง 16-28 ปี ที่พบมากที่สุด คือ อายุระหว่าง 19-23 ปี ในรายของชายที่อายุ 16 ปี นี้ถือว่าขัดต่อกฎหมายที่ห้ามมิให้สถานบริการมีเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี แต่สถานบริการมีวิธีการหลีกเลี่ยงด้วยการให้ผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ทำหน้าที่อื่น หรือนั่งอยู่เฉยๆ ภายในบาร์

อนันต์ นาวิไล (2537 : 62) ชายที่มาขายบริการทางเพศจะมีอายุใกล้เคียงกันกล่าวคืออยู่ในช่วง 18 - 22 ปี มีถึง 35 ราย จากอายุ 22 - 25 ปี มี 15 ราย จากกรณีศึกษาที่รวบรวมได้ประมาณ 50 กรณี

สมศักดิ์ จิตราภิรมย์ (2536) ชายอาชีพพิเศษในเขตกรุงเทพมหานคร มีอายุประมาณ 18-26 ปี หรือต่ำกว่านี้ในบางสถานบริการ (อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ จิตราภิรมย์ 2538 : 136)

ชัยวัฒน์ จิตราภิรมย์ (2537) ชายอาชีพพิเศษมีอายุระหว่าง 22 - 25 ปี มีมากที่สุดคือ 77 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 200 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาคืออายุ 19 - 21 ปี คือ 75 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นว่าระดับอายุมีความสัมพันธ์กับการเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ กล่าวคือ ชายที่เข้ามาประกอบอาชีพนี้มักจะมีระดับอายุน้อย ดังนั้นชายที่มีระดับอายุน้อยจะมีโอกาสเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศได้มากกว่าชายที่มีระดับอายุมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชายที่มีอายุน้อย เป็นสินค้าสด ไม่มีประสบการณ์ และเป็นที่ต้องการของลูกค้า จึงทำให้ชายที่มีอายุน้อยมีโอกาสถูกชักจูงเข้ามาสู่อาชีพขายบริการได้ง่าย กอปรกับชาย

ที่มีอายุน้อยจะอยู่ในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านฮอร์โมนเพศ อยากรู้อยากลอง ประกอบกับความรอบคอบ และการใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์ หรือแก้ไขปัญหายังมีน้อยกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า ดังนั้นการถูกชักจูงเข้าสู่อาชีพนี้จึงเป็นไปได้ไม่ยากนัก

ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานไว้ว่า “ชายที่มีอายุน้อยจะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่าชายที่มีอายุมาก

2. รายได้

รายได้นับเป็นตัวแปรที่สำคัญอีกตัวแปรหนึ่งที่มีส่วนทำให้คนบุคคลบางคนตัดสินใจทำในเรื่องบางอย่าง โดยไม่ได้ให้ความสนใจถึงวิธีการที่จะได้มาซึ่งรายได้และความสะดวกสบาย แม้ว่าวิธีการดังกล่าวอาจจะขัดแย้งต่อบรรทัดฐานของสังคมก็ตาม เช่น การลักขโมย การฉ้อโกง การคอร์รัปชัน รวมไปถึงการเข้าไปประกอบอาชีพบริการทางเพศ หรือเรียกว่า “โสเภณี” ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ยังมีการแสวงหารายได้ด้วยวิธีการอื่น ๆ อีกมากมายที่เป็นการฝ่าฝืนหรือมีผลกระทบต่อกฎระเบียบของสังคม ทำให้สังคมเกิดความไร้ระเบียบ

จากงานวิจัยของหม่อมราชวงศ์ จิตรกริรมย์ (2537) พบว่าชายอาชีพพิเศษมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากอาชีพเดิมก่อนที่จะเข้ามาประกอบอาชีพพิเศษ คือ มีตั้งแต่รายได้ต่ำสุด คือ 800 บาท จนถึงสูงสุดคือ 30,000 บาท โดยคิดเป็นรายได้เฉลี่ยเดือนละ 5,382.37 บาท

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากรายได้เป็นตัวแปรทางเศรษฐกิจ และมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านสังคม ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการเป็นโสเภณีแล้วก็จะพบว่าสาเหตุหนึ่งก็คือความยากจน หรือ การมีปัญหาทางเศรษฐกิจ

สุพิชา เบาทิพย์ (2540:18) กล่าวว่าการทำงานของหญิงบริการนั้นมีทั้งแบบโดยตรง และแอบแฝง ขึ้นอยู่กับสภาพตามกฎหมายของสถานค้าบริการ และลักษณะของสถานประกอบการเหล่านี้มีทั้งที่เป็นเด็ก และวัยแรงงานที่มีการศึกษาจำกัด ส่วนใหญ่เข้ามาทำงานนี้เพราะการตัดสินใจอย่างเป็นเหตุเป็นผลในเชิงเศรษฐกิจ ทั้งก่อนเข้ามาทำงานและในระหว่างทำงาน

ศิริพร ชูสังกิจ (2533 : 32) กล่าวว่าเหตุผลและปัจจัยที่ทำให้ผู้หญิงตัดสินใจค้าประเวณี เหตุผลหนึ่งก็คือ เหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ ฐานะทางครอบครัวของหญิงสาวนั้นยากจน แร้นแค้น ลำบาก เนื่องจากครอบครัวมีสมาชิกหลายคน จึงต้องขายลูกสาวเข้ามาแหล่งหากินค้าสาวท

ชูชาติ ศิวกาญจน์ (ม.ป.ป.: 214) กล่าวว่า ความยากจน หรือปัญหาทางเศรษฐกิจ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หญิงไปมีอาชีพโสเภณี เช่น หญิงที่ต้องเลี้ยงลูก หรือ ครอบครัวเพื่อความอยู่รอดแต่หางานอื่นทำไม่ได้ หรือมีรายได้ไม่เพียงพออาจหันมาขายโสเภณี หรือ หญิงบางคนยากจนและเห็นว่าอาชีพโสเภณีหาเงินได้ง่ายและรายได้สูง จึงหันมาประกอบอาชีพนี้

ประกอบ ศรีวิงนะ และดวงพร คำบุญวัฒน์ (2539: 21) กล่าวว่า อาชีพก่อนก้าวเข้าสู่อาชีพขายบริการนั้น ชายเหล่านี้ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เช่น โรงงานผลิตเสื้อผ้า อยู่ซ่อมรถ โรงงานผลิตเครื่องหนัง และงานก่อสร้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นพนักงานเสิร์ฟตามร้านอาหาร พนักงานขายตามห้างสรรพสินค้า หรือร้านค้าต่าง ๆ รายได้จากอาชีพรับจ้างเหล่านี้เป็นรายได้ที่ค่อนข้างต่ำ กล่าวคือ ชายขายบริการส่วนใหญ่ถึง 38 คน มีรายได้ก่อนหักอาชีพขายบริการต่ำกว่า 4,000 บาทต่อเดือน มีเพียง 12 คน ที่มีรายได้สูงกว่า 4,000 บาทต่อเดือนทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอ กับการจับจ่ายซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ มีที่อยู่อย่างมากมายในกรุงเทพฯ อันเป็นถึงล่อตาล่อใจให้อยากมีอยากได้ ทำให้ชายเหล่านี้ตัดสินใจเข้าสู่อาชีพขายบริการเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการใช้จ่าย

ดังนั้น ชายที่มีระดับรายได้ต่ำ จึงมีอัตราเสี่ยงสูงในการที่จะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ เพราะหากรายได้เฉลี่ยที่เข้าได้รับในแต่ละเดือนไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ก็อาจทำให้ชายบางคนตัดสินใจก้าวเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศได้มากกว่าชายที่มีรายได้สูงกว่า เนื่องจากเห็นว่า อาจได้มาซึ่งรายได้ที่สูงพอที่จะทำให้ตนเองได้รับความสะดวกสบายกอบปรักกับอาชีพดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ ความสามารถมากนัก อีกทั้งเป็นงานที่สบายรายได้ดี เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานไว้ว่า “ชายที่มีรายได้ต่ำ จะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่าชายที่มีรายได้สูง

3. การศึกษา

คงจะไม่ผิดนักหากจะกล่าวว่า การศึกษาเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งของการเป็นโสเภณี เนื่องจากการขาดการศึกษาทำให้คนไม่มีโอกาสที่จะเลือกงานที่ได้เงินมากนอกจากจะเป็นโสเภณี นอกจากนี้การขาดการศึกษาก็ทำให้คนไม่มีความคิดในเรื่องการรับผิดชอบต่อสังคมได้ดีเท่าผู้ที่มีการศึกษา และการขาดการศึกษายังทำให้การเรียนรู้และเข้าใจในเรื่องของขนบธรรมเนียมประเพณีมีอย่างไม่ลึกซึ้ง (จินทนา จารุเศรษฐี, 2516:16)

บุษณา ไทยภักดี (2516:31) กล่าวว่า หญิงบริการที่ทำงานอยู่ในนครหลวงกรุงเทพฯ มีการศึกษาระหว่างชั้นประถมปีที่ 5-ประถมปีที่ 7 มีร้อยละ 13 และการศึกษาระหว่างมัธยมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีร้อยละ 15 ส่วนผู้ไม่รู้หนังสือมีร้อยละ 50 สำหรับหญิงบริการที่ที่มีการศึกษาสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏว่าไม่มีเลย

สุพัตรา สุภาพ (2540:72) กล่าวว่า สาเหตุของโสเภณีสาเหตุหนึ่งมาจาก การศึกษาคำ โดยจากการสำรวจพบว่า หญิงโสเภณีไม่เคยได้รับการศึกษามีถึงร้อยละ 36 ที่ได้รับการศึกษาชั้นประถมมีจำนวนร้อยละ 61 และระดับมัธยมมีจำนวนน้อยมาก การศึกษานี้พบว่าบางรายเป็นเพราะเซาว์ปัญญาต่ำ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาและง่ายต่อการถูกหลอกให้หลงเชื่อ

เพราะไม่รู้เท่าทัน เช่น ถูกหลอกหลวงมา เพราะไปหลงเชื่อการชักชวนของพวกเขาแมงดา หรือผู้มีอาชีพทางการหาหญิงมาค้าประเวณี

มัชววัฒน์ จิตราภิรมย์ (2538) พบว่า จากการศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมและพฤติกรรมของชายอาชีพพิเศษจำนวน 200 คน ที่มาตรวจร่างกายที่คลินิกสุขภาพชาย โรงพยาบาลบางรัก ระดับการศึกษาของชายอาชีพพิเศษ จะจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึง 76 คน คิดเป็นร้อยละ 38 และรองลงมาคือจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 73 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 36.5

ประกอบ ศรีวิงนะ และดวงพร คำบุญวัฒน์ (2539:19) กล่าวว่า กลุ่มชายขายบริการที่ทำการสำรวจจำนวน 50 คน พบว่า ชายกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้น ป.6 รองลงมาคือ ม.3

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าปัจจัยการศึกษามีอิทธิพลไม่น้อยต่อการเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศของชายขายบริการ ดังนั้นการศึกษาถึงปัจจัยการศึกษาจึงมีความสำคัญอยู่ไม่น้อยเลย

ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่าชายที่มีการศึกษาต่ำจะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่าชายที่มีการศึกษาสูง”

4. เพื่อน

เพื่อนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอยู่ไม่น้อย เพราะมนุษย์เราเป็นสัตว์สังคมที่ต้องการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น ๆ ดังที่ Riesman (อ้างถึงในสุพัตรา สุภาพ, 2540:60) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างมากโดยเฉพาะในด้านสังคมปัจจุบันที่บุคคลชอบ

ชิดเพื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้เพื่อนยอมรับ และเป็นการแสดงถึงการเป็นพวกเดียวกัน คนเรามักจะถูกอบรมจากเพื่อนที่อายุเท่า ๆ กัน หรือมากกว่าโดยในตอนที่วัยเด็กจะเป็นกลุ่มเพื่อนเล่น พอวัยรุ่นก็จะเป็นกลุ่มเพื่อนฝูง พอเป็นผู้ใหญ่จะมีความโน้มเอียงที่จะสังสรรค์คบค้าสมาคมกับบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมเท่าเทียมกัน เช่น กลุ่มเพื่อนนักเรียน กลุ่มข้าราชการ กลุ่มพ่อค้า เป็นต้น กลุ่มเพื่อนจะมีความสำคัญในการอบรม คือ

1. สอนอำนาจที่ไม่ใช่ของใครโดยเฉพาะ เป็นการเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากการมีส่วนร่วม เช่น การเล่นฟุตบอล ถ้าฝ่าฝืนก็就会被กีดกันไม่ให้เล่นด้วยใครอยากเล่นก็ต้องทำตามกฎเกณฑ์เป็นต้น

2. ช่วยให้ทดลองกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ว่าจะเอาจริงแค่ไหน ปกติถ้าเด็กอยู่กับเพื่อน ๆ มักจะกลัวทำอะไรที่ขัดแย้งหรือลองดีกับผู้ใหญ่มากกว่าอยู่คนเดียวและในขณะที่เดียวกัน ก็อยากจะทำลองดูว่า กลุ่มพอจะคัดค้านกับผู้ใหญ่ได้แค่ไหน เชื่อถือได้เพียงไร

3. ถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการหรือไปในทางตรงกันข้ามซึ่งส่วนมากจะถ่ายทอดคุณค่าตามที่ผู้ใหญ่ต้องการ หากกลุ่มสนับสนุนระเบียบและคุณค่านั้น

ดังนั้นในการเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศของชายขายบริการนั้น เพื่อนจึงมีอิทธิพลมากต่อการเข้าสู่อาชีพนี้ กล่าวคือ การคบเพื่อนของชายขายบริการนั้น พวกเขาจะพยายามคบหาเพื่อนที่รู้จักกันมาแต่เดิม โดยเฉพาะเพื่อนอาชีพเดียวกัน จะสนิทสนมกันเป็นพิเศษ แต่สำหรับเพื่อนร่วมอาชีพที่ทำงานเดียวกัน ความสัมพันธ์มักเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำงาน ไม่ก้าวข้ามในด้านความเป็นไปของแต่ละบุคคล ดังนั้นการคบเพื่อนในที่ทำงานจึงเป็นไปอย่างผิวเผิน บางครั้งก็มีการแบ่งกลุ่มเองภายในบาร์ด้วยการถือหลักภูมิสำเนาเดิม เช่น คนอีสานจะรวมกลุ่มกัน การคบหากันระหว่างเพื่อนสนิท จะช่วยเหลือกันเมื่อเพื่อนได้รับความเดือดร้อน โดยเฉพาะเรื่องเงินหากเพื่อนมีรายได้น้อย เพราะการได้ออฟจากแขกน้อย เพื่อนจะให้ความช่วยเหลืออาจให้เงินใช้ หรือออกค่าเช่าที่พักให้ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยของคนไทย โดยเฉพาะสังคมชนบทที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (ประกอบ ศรีวัจนะ และดวงพร คำบุญวัฒน์, 2539: 29-30)

ยูธนา ไทยภักดี (2516:16) กล่าวไว้ใน ผลงานวิจัยเรื่องปัจจัยบางประการที่ทำให้สตรีบางคนประกอบอาชีพ หญิงบริการ อาบ อบ นวดว่าหญิงบริการจำนวน 41 คน หรือร้อยละ 10.7 ที่ประกอบอาชีพนี้ เพราะเพื่อนฝูงชักชวน

จึงอาจเห็นได้ว่าเพื่อนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ

ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า “ชายที่มีเพื่อนประกอบอาชีพขายบริการทางเพศจะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่า ชายที่ไม่มีเพื่อนประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ”

5.ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

พิทยา สายหู (2540: 221) กล่าวว่า เรื่องครอบครัวแตกแยกและการไม่เอาใจใส่ในการเลี้ยงดูบุตรในสังคมสมัยใหม่ ครอบครัวในเมืองสมัยนี้ถึงพ่อแม่ลูก จะอยู่พร้อมหน้ากัน ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้ง หรือหย่าร้างกัน ก็หย่อนความผูกพันชิดมันพอดูอยู่แล้วเมื่อเทียบกับครอบครัวสมัยก่อน เพราะครอบครัวสมัยนี้ไม่ค่อยได้ร่วมเป็นหน่วยผลิต และบริโภคหน่วยเดียวกันอย่างใกล้ชิด พ่อออกจากบ้านไปทำงานที่หนึ่ง แม่ไปอีกที่หนึ่ง ลูกอยู่บ้านกับคนใช้ หรือออกไปเรียนหนังสือ แต่เล็ก ๆ เช่นคำทุกคนกลับบ้านด้วยความเหนื่อยอ่อน ต่างคนต้องการพักผ่อนกับโทรทัศน์กับวิทยุ หรือพ่อไปเที่ยวค้าคินตอ กับนายจ้างหรือลูกน้อง แม่ก็มงานสังคม ลูกจะสังสรรค์กับเพื่อน หรือ “แฟน” เลขไม่เคยได้อยู่พร้อมหน้ากัน ถึงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ต่างคนต่างมีกิจกรรมแยกย้ายกันไปอีก แม่ไม่ค่อยทำหน้าที่แม่บ้านลูกไม่ค่อยเชื่อฟังอยู่ในโอวาท ครอบครัวมีแต่ลักษณะภายนอก แต่ไม่มีเนื้อหาสาระภายใน หากมีมาก ๆ ก็อาจจะเรียกว่าเป็นปัญหาสังคมได้

ชูชาติ ศิวกาญจน์ (ม.ป.ป.:214) กล่าวถึง สาเหตุของการเป็นโสเภณีประการหนึ่งก็คือ ครอบครัวมีปัญหา เช่น ความตึงเครียดในครอบครัว ครอบครัวแตกแยกถูกทอดทิ้ง เด็กในครอบครัวอาจหนีออกจากบ้าน หรือไปคบหาสมาคมกับบุคคลภายนอก และอาจถูกชักชวนไปในทางไม่ดี เช่น ดิคาเสพติด เล่นการพนัน จนกลายเป็นโสเภณีในที่สุด

ยุทธนา ไทยภักดี (2516:40-41) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของบิดามารดา และบุตรนั้นเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าหากว่าบิดามารดามีความเอาใจใส่ดูแลให้ความใกล้ชิดกับบุตรของตนแล้ว บุตรย่อมมีความอบอุ่นใจมีความมั่นใจมากกว่า หากว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวมีปัญหาข่มก้อปัญหาในด้านการให้ความอบอุ่น การดูแลไม่ทั่วถึง ปล่อยให้บุตรอยู่กันตามลำพัง ปัญหาอีกหลาย ๆ อย่างย่อมมีผลตามมา เป็นต้นว่า ครอบครัวที่บุตรขาดบิดาหรือบิดามารดาหย่าร้างกัน แยกกันอยู่ เหล่านี้เป็นต้น

ผลการวิจัยของยุทธนา พบว่าหญิงบริการต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของความสัมพันธ์ของบิดามารดา ซึ่งเป็นไปในทำนองที่มีปัญหาทางด้านครอบครัวซึ่งมีจำนวนถึงร้อยละ 47 และตอบว่าบิดามารดาอยู่กันกันด้วยดี มีเพียงร้อยละ 53 เท่านั้น สำหรับปัญหาทางด้านครอบครัวของบิดามารดาที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ บิดาเสียชีวิต ร้อยละ 30.33 ในจำนวนนี้มีจำนวนหนึ่งที่ภรรยาใหม่ร้องลงมาก็คือ มารดาเสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 9.67 มีจำนวนหนึ่งที่บิดามีภรรยาใหม่ ร้องลงมาก็คือ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน แต่ทะเลาะกันอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 8.33 บิดามีภรรยาหลายคน ร้อยละ 4.33 มารดามีสามีใหม่ ร้อยละ 3 บิดาและมารดาเสียชีวิต ร้อยละ 2.33

จากผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า “ชายที่ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีปัญหาจะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศได้มากกว่าชายที่ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่มีปัญหา”

6. สถานภาพสมรส

การสมรสคือ การที่ชายหญิงมีความสัมพันธ์ทางเพศในรูปที่สังคมยอมรับ โดยแต่ละสังคมจะมีกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนสำหรับคู่สมรสเพื่อความถูกต้อง เช่น บางสังคม การสมรสจะสมบูรณ์ แบบต้องผ่านพิธีกรรมทางศาสนา ส่วนมากจะกำหนด การจดทะเบียนสมรสเป็นหลักสำคัญที่สุดในการปฏิบัติ

อย่างไรก็ตามชายหญิงที่จะสมรสกันนั้นจะต้องผ่านการเลือกบุคคลที่ตนพอใจ หรือไม่แล้วแต่ สภาพการณ์ของสังคม (สุพัตรา สุภาพ, 2540: 67)

ผลงานวิจัยของ มัชววัฒน์ จิตราภิรมณ์ (2538) พบว่าชายชายบริการที่มาเข้ารับบริการตรวจที่คลินิกสุขภาพชาย โรงพยาบาลบางรักที่เลือกไว้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 200 คน พบว่ามีสถานภาพโสดถึง 173 คน คิดเป็นร้อยละ 86.5 รองลงมาคือ สมรสและอยู่ด้วยกัน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10 สมรสและแยกกันอยู่มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 และหย่าร้างจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2

ดังนั้นสถานภาพสมรสของชายชายบริการส่วนใหญ่จะโสดซึ่งก็สอดคล้องกับอายุของชายชายบริการที่มีอยู่อยู่ในระหว่าง 18-25 ปี ซึ่งยังอยู่ในวัยแห่งการเรียนรู้ และวุฒิภาวะยังไม่พร้อม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานไว้ว่า ชายที่ยังโสดจะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ มากกว่าชายที่สมรสแล้ว”

7. ภูมิลำเนาเดิม

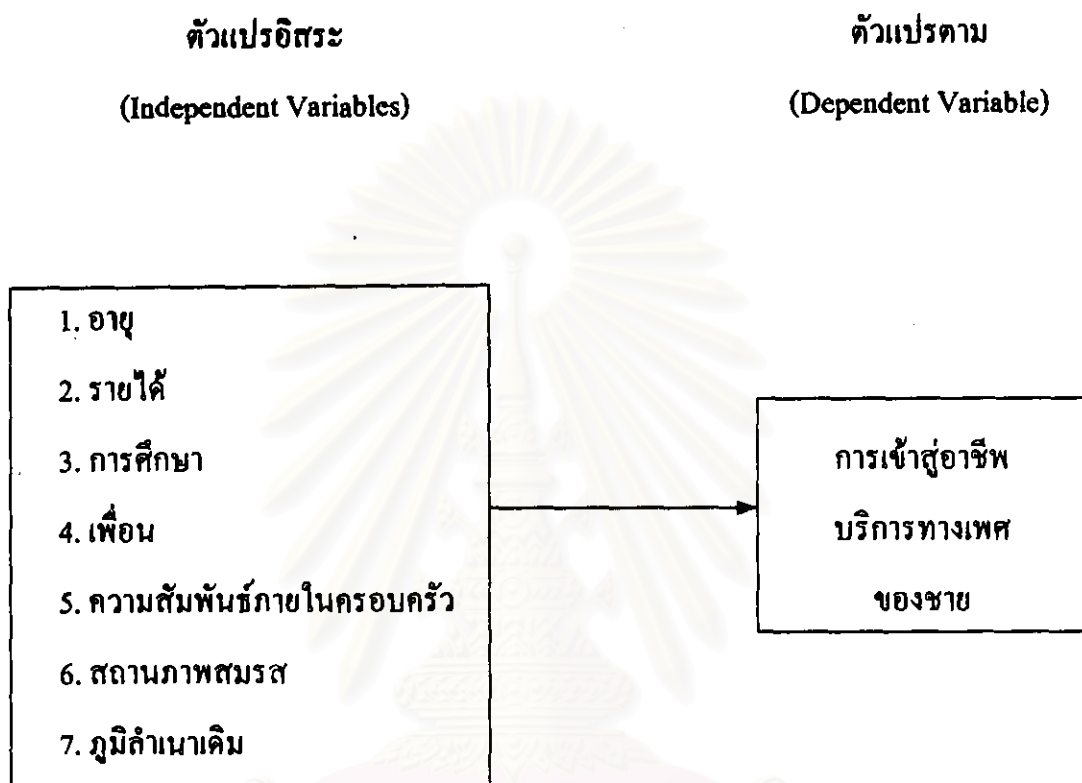
จากความพยายามในการที่จะเร่งพัฒนาประเทศให้ทันกับประเทศที่พัฒนาแล้ว จะเห็นได้ชัดจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504-2509) จนถึงปัจจุบัน คือ ฉบับที่ 8 (2540-2544) ประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ การคมนาคมขนส่ง เป็นต้น แต่การพัฒนาไม่ได้เป็นไปในลักษณะที่กระจายตัวแต่ละจะกระจุกอยู่เฉพาะชุมชนเมืองที่มีขนาดใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานครจึงดูเหมือนกับว่ายิ่งพัฒนาคนยิ่งจนลง อันเกิดจากความเหลื่อมล้ำกันในเรื่องของการกระจายรายได้ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่คนในชนบทหรือที่เรียกว่า คนต่างจังหวัดต่างมุ่งหน้า เข้าสู่เมืองหลวง เพื่อแสวงหาโอกาสชีวิตที่ดีกว่าเดิม คือ การเข้ามาหางานทำ แต่ข้อจำกัดในการทำงานของพวกเขาพบว่ายังมีอยู่มากอันเป็นผลมาจากการขาดการศึกษา

จึงทำให้หลายคนยอมทำงานที่ฝืนฝืน หรือขัดกับระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม เช่น การก่ออาชญากรรม การประทุษร้ายต่อร่างกายและทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพโสเภณี เป็นต้น

จากผลการศึกษาเรื่อง “ผู้ชายขายตัว” ของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบทของมหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ.2539 พบว่า ชายขายบริการมาจาก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ถัดมาเป็นภาคเหนือ ซึ่งเป็นที่ที่ทราบกันคืออยู่ว่า ประชาชนทางภาคอีสานนั้นมีความยากจน รายได้ต่อหัวต่ำและมีสภาพอากาศที่แห้งแล้ง และกันดารมากกว่าภาคอื่น ๆ ทำให้ชาวอีสานต้องดิ้นรน เพื่อหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัว แต่จากความยากจนประกอบกับสภาพความแห้งแล้งของดินฟ้าอากาศที่ทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างเต็มที่ และผลผลิตที่ได้รับก็ไม่พอเพียงต่อการยังชีพ และการชำระหนี้จึงเกิดความเบื่อหน่าย ประชาชนชาวอีสาน เหล่านี้จึงพากันเดินทางเข้าสู่กรุงเทพเพื่อหางานทำ โดยหวังว่าจะมีรายได้ดีพอที่จะจุนเจือครอบครัว แต่สภาพสังคมในกรุงเทพฯ นั้นต้องใช้เงินเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิต รายได้ที่ได้รับจากการทำงานจึงไม่พอใช้จ่ายในแต่ละวัน และไม่สามารถช่วยเหลือครอบครัวให้พ้นจากความทุกข์ยากได้ เมื่อพบกับความผิดหวัง ทำให้ผู้ชายบางคน ตัดสินใจหันมาประกอบอาชีพขายบริการ เพื่อที่จะให้มีรายได้ เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า ชายที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกเขตกรุงเทพฯ และ ปริมณฑล จะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่า ชายที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และ ปริมณฑล”

2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.5 สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานข้อ 1 ชายที่มีอายุน้อย จะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่าชายที่มีอายุมาก

สมมติฐานข้อ 2 ชายที่มีรายได้น้อย จะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่าชายที่มีรายได้สูง

สมมติฐานข้อ 3 ชายที่มีการศึกษาน้อย จะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่าชายที่มีการศึกษาสูง

สมมติฐานข้อ 4 ชายที่มีเพื่อนประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ จะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่า ชายที่ไม่มีเพื่อนประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ

สมมติฐานข้อ 5 ชายที่ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีปัญหาจะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่า ชายที่ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่มีปัญหา

สมมติฐานข้อ 6 ชายที่ยังโสดจะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่าชายที่สมรสแล้ว

สมมติฐานข้อ 7 ชายที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลจะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศมากกว่าชายที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

2.6 ตัวแปรในการวิจัย

จากปัญหาและสมมติฐานการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรสำคัญในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือ อายุ, รายได้, การศึกษา, เพื่อน, ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว, สถานภาพสมรส, ภูมิลำเนาเดิม
2. ตัวแปรตาม คือ การเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ

การนิยามตัวแปร

1. กระบวนการ

- 1.1 นิยามทั่วไป หมายถึง การเข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศของผู้ชาย
- 1.2 นิยามปฏิบัติการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นเป็นตอนของการเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ ของผู้ชาย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้
- (1) ขั้นตอนการสมัคร
  - (2) ขั้นตอนการสัมภาษณ์
  - (3) ขั้นตอนการตรวจร่างกาย
  - (4) ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติงาน
  - (5) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2. บาร์เกย์

- 2.1 นิยามทั่วไป หมายถึง บาร์ 2 ประเภท ดังต่อไปนี้
- (1) บาร์อะโกโก้ เป็นบาร์ที่ขายบริการทางเพศ และขายเครื่องดื่ม ประเภทต่าง ๆ เท่านั้น โดยชายขายบริการจะต้องขึ้นไปเดินอะโกโก้เพื่อโชว์รูปร่างต่อแขกด้วย ขนาดของบาร์จะค่อนข้างเล็ก
  - (2) บาร์โชว์ เป็นบาร์อะโกโก้ประเภทหนึ่งที่มีบริการอย่างอื่นเพิ่มขึ้นมาเพื่อเป็นการดึงดูดลูกค้าเข้าไปเที่ยว เช่น การแสดงลิปซิงค์ หรือคาบาเรต์หรือการโชว์ที่แสดงการร่วมเพศระหว่างชายกับชาย เพื่อปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศให้แขก อันจะนำไปสู่การขายบริการทางเพศของบาร์ต่อไป

2.2 นิยามปฏิบัติการ

หมายถึงบาร์ทที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) มีการขายบริการทางเพศ โดยเน้นที่กลุ่มรักร่วมเพศชายเป็นหลัก
- (2) มีการจำหน่ายเครื่องดื่ม และของมีนเมาประเภทต่าง ๆ
- (3) มีการโชว์ที่แสดงการร่วมเพศระหว่างชายกับชาย รวมไปถึงการโชว์คาบาเรต์
- (4) ขายขายบริการจะนุ่งน้อยห่มน้อย

3. คีอคเทลเดาจน์

3.1 นิยามทั่วไป หมายถึง สถานบริการที่วิวัฒนาการมาจากบาร์เกย์โดยมีบรรยากาศที่ดีกว่าบาร์เกย์ และเน้นที่ความสุภาพของชายขายบริการทั้งการแต่งตัว และการพูดจา

3.2 นิยามปฏิบัติการ

หมายถึง สถานบริการที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) มีการขายบริการทางเพศโดยเน้นที่กลุ่มรักร่วมเพศชายเป็นหลัก
- (2) มีการจำหน่ายเครื่องดื่ม และของมีนเมาประเภทต่าง ๆ
- (3) ไม่มีการโชว์ที่ไม่ว่าจะเป็นการแสดงการร่วมเพศระหว่างชายกับชาย หรือโชว์คาบาเรต์
- (4) ชายขายบริการจะแต่งกายสุภาพเรียบร้อย

4. อายุ

4.1 นิยามทั่วไป

หมายถึง อายุเต็มบริบูรณ์ของชายขายบริการนับตั้งแต่เกิดจนถึงครบรอบวันเกิดครั้งสุดท้าย

4.2 นิยามปฏิบัติการ หมายถึง อายุของชายขายบริการที่แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

- (1) อายุน้อย หมายถึง ชายขายบริการที่มีอายุน้อยกว่า หรือเทียบเท่า 21 ปี
- (2) อายุมาก หมายถึง ชายขายบริการที่มีอายุ เท่ากับหรือมากกว่า 21 ปี

4.3 การวัดตัวแปร คือ จำนวน และร้อยละของคำตอบ 2 ระดับคือ มาก-น้อย

5. รายได้

5.1 นิยามทั่วไป หมายถึง รายได้เฉลี่ยของชายขายบริการก่อนที่จะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ

5.2 นิยามปฏิบัติการ หมายถึง รายได้ของชายขายบริการก่อนที่จะเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

(1) รายได้ต่ำ หมายถึง รายได้ก่อนเข้าสู่อาชีพขายบริการที่ต่ำกว่า 6,000 บาท

(2) รายได้สูง หมายถึง รายได้ก่อนเข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศที่เท่ากับ หรือสูงกว่า 6,000 บาท

เกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งรายได้ คือ รายได้โดยเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พ.ศ.2524-2539 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ คือ 5,867 บาท

5.3 การวัดตัวแปร คือ จำนวนและร้อยละของคำตอบ 2 ระดับ คือ สูง-ต่ำ

6. การศึกษา

6.1 นิยามทั่วไป

หมายถึง การศึกษาระดับสูงสุดที่ชายขายบริการได้รับก่อนเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ

6.2 นิยามปฏิบัติการ

หมายถึง ระดับการศึกษาของชายขายบริการ ก่อนเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

(1) การศึกษาต่ำ หมายถึง ระดับการศึกษาของชายขายบริการที่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3)

(2) การศึกษาสูง หมายถึง ระดับการศึกษาของชายขายบริการที่เท่ากับหรือสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6.3 การวัดตัวแปร คือ จำนวนและร้อยละของคำตอบ 2 ระดับคือ สูง-ต่ำ

7. เพื่อน

7.1 นิยามทั่วไป

หมายถึง บุคคลที่แนะนำหรือชักชวนกลุ่มตัวอย่างให้เข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศ โดยเป็นผู้ที่กำลังประกอบอาชีพนี้อยู่

7.2 นิยามปฏิบัติการ

หมายถึง การมีหรือไม่มีเพื่อนที่ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ ของชายขายบริการ ก่อนเข้าสู่อาชีพนี้

7.3 การวัดตัวแปร คือจำนวนและร้อยละของคำตอบใน 2 ลักษณะคือ มี-ไม่มี

8. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

8.1 นิยามทั่วไป หมายถึง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวผู้ให้กำเนิด (บิดามารดา) ของชายขายบริการ ก่อนการเข้าสู่อาชีพ

8.2 นิยามปฏิบัติการ หมายถึง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวผู้ให้กำเนิดของชายขายบริการ ก่อนเข้าสู่อาชีพปรากฏในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีปัญหา หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เข้าข่ายดังต่อไปนี้ คือ บิดามารดาเสียชีวิต, บิดามีภรรยาใหม่, บิดามีภรรยาหลายคน, มารดามีสามีใหม่, บิดามารดาอยู่ด้วยกันแต่ทะเลาะเบาะแว้งอยู่เสมอ

(2) ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่มีปัญหา หมายถึง ความสัมพันธ์เข้าข่ายดังต่อไปนี้คือ บิดาและมารดายังมีชีวิตอยู่, บิดาและมารดาอยู่ด้วยกันและทะเลาะเบาะแว้งกันน้อยมาก หรือแทบจะไม่เคยทะเลาะกัน, บิดาและมารดาไม่เวลายาให้อย่างเต็มที่

8.3 การวัดตัวแปร คือจำนวนและร้อยละของคำตอบใน 2 ลักษณะ คือ มี-ไม่มี

9. สถานภาพสมรส

9.1 นิยามทั่วไป หมายถึง การอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยา (ที่เป็นเพศหญิง) ของชายชายบริการ ไม่ว่าจะทำการสมรสกันอย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม

9.2 นิยามปฏิบัติการ หมายถึง สถานภาพสมรสของชายชายบริการในวันที่ผู้วิจัยสอบถาม ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ

(1) โสด

(2) สมรสแล้ว

9.3 การวัดตัวแปร คือ จำนวนและร้อยละของคำตอบ ใน 2 ลักษณะคือ โสดและสมรสแล้ว

10. ภูมิลำเนาเดิม

10.1 นิยามทั่วไป หมายถึง สถานที่เกิดของชายชายบริการ

10.2 นิยามปฏิบัติการ หมายถึง สถานที่เกิดของชายชายบริการโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล หมายถึง การที่ชายชายบริการมีภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกเขตกรุงเทพฯ และ 3 จังหวัดต่อไปนี้คือ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ

(2) ไม่มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล หมายถึง การที่ชายชายบริการมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และ 3 จังหวัดต่อไปนี้ คือ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ

10.3 การวัดตัวแปร คือ จำนวน และร้อยละของคำตอบใน 2 ลักษณะคือ มี-ไม่มี

หลักเกณฑ์การวัดตัวแปร

ตัวแปร	ระดับการวัด
<p>ตัวแปรอิสระ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อายุ 2. รายได้ 3. การศึกษา 4. เพื่อน 5. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว 6. สถานภาพสมรส 7. ภูมิลำเนาเดิม 	<p>Ordinal</p> <p>Ordinal</p> <p>Ordinal</p> <p>Norminal</p> <p>Norminal</p> <p>Norminal</p> <p>Norminal</p>
<p>ตัวแปรตาม</p> <p>การเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศที่มากกว่าของชายขายบริการ</p>	<p>Ordinal</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย